

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ**

**Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя
Тернопільська обласна державна адміністрація
Тернопільська міська рада
Корпорація «Науковий парк «Інноваційно-
інвестиційний кластер Тернопілля»
ДННУ «Академія фінансового управління»
Агрохолдинг «Мрія»
Вроцлавський економічний університет
Університет «Опольська Політехніка»
Університет прикладних наук в Нисі
Індо-Європейська освітня фундація
(Республіка Польща)
Мерія м.Таураге (Литовська Республіка)**

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF UKRAINE**

**Ternopil Ivan Puluj National Technical
University
Ternopil Regional State Administration
Ternopil Municipal Council
Corporation «Scientific Park – Innovation and
Investment Cluster of Ternopil Region»
«Academy of Financial Management» SESE
Agroholding «Mriya»
Wroclaw University of Economics
Opole University of Technology
University of Applied Sciences in Nysa
Indo-European Educational Foundation
(Republic of Poland)
Taurage Mayor's Office (Republic of Lithuania)**

МАТЕРІАЛИ

***II Міжнародної науково-практичної конференції
«ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ
ПОЗИЦІЙ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У
ГЛОБАЛЬНОМУ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА ЛОКАЛЬНОМУ ВИМІРАХ»***

та

***I Міжнародного студентського наукового форуму
«КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА ОЧИМА МОЛОДІ»***

ТОМ 2

PROCEEDINGS

of the

***II International Scientific-Practical Conference
«FORMATION OF THE MECHANISM OF NATIONAL ECONOMIC SYSTEMS
COMPETITIVE POSITIONS STRENGTHENING IN
GLOBAL, REGIONAL AND LOCAL DIMENSIONS»***

and

***I International Students Scientific Forum
«CREATIVE ECONOMY IN THE YOUTH MINDSET»***

VOLUME 2

УДК 330:336:338

ББК 65

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» та I Міжнародного студентського наукового форуму «Креативна економіка очима молоді» у 2 томах (29-31 березня 2018 р.) / Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. – Т.2. – 86 с.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова – **Рогатинський Р.М.**, проректор з наукової роботи ТНТУ ім. І. Пулюя, д.т.н., професор
Співголова – **Ціх Г.В.**, декан факультету економіки та менеджменту ТНТУ ім. І. Пулюя, к.е.н., доцент
Співголова – **Панухник О.В.**, завідувач кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя, д.е.н., професор
Члени: **Чирка Д.М.** – заступник директора - начальник бюджетного управління департаменту фінансів Тернопільської обласної державної адміністрації, к.е.н.
Дейнека Ю.П. – начальник управління стратегічного розвитку Тернопільської міської ради
Химич Г.П. – директор Корпорації «Науковий парк «Інноваційно-інвестиційний кластер Тернопілля»
Леоненко П.М. – Віце-президент ДННУ «Академія фінансового управління», д.е.н., проф., заслужений працівник освіти України
Зелінська Анетта – професор факультету управління, комп'ютерних наук та фінансів Вроцлавського економічного університету, Dr.Hab (м. Вроцлав, Республіка Польща)
Клеменс Бригіда – заступник декана з навчальної роботи факультету економіки та менеджменту Університету «Опольська Політехніка», Ph.D (м. Ополе, Республіка Польща)
Кумар Прадіп – голова Індो-Європейської освітньої фундації, Ph.D (м. Варшава, Республіка Польща)
Опалка Анна – керівник відділу з міжнародних зв'язків Університету прикладних наук в Нисі, Ph.D (м. Ниса, Республіка Польща)
Сігітас Мічюліс – мер м. Таураге (Литовська Республіка)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова – **Панухник О.В.**, завідувач кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя, д.е.н., професор
Заступник голови – **Мариненко Н.Ю.**, заступник декана факультету економіки та менеджменту, професор кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя, д.е.н., доцент
Члени:
Рокіта-Поскарт Діана – асистент кафедри регіональної політики Університету «Опольська Політехніка», Ph.D (м. Ополе, Республіка Польща)
Науково-педагогічні працівники та навчально-допоміжний персонал кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя:
Артеменко Л.Б., Бажанова Н.В., Винник Т.М., Дячун О.Д., Константюк Н.І., Крамар І.Ю., Кудлак В.Я., Малинич Г.М., Подвірна Т.В., Радинський С.В., Тимошик Н.С., Турський І.В., Фещин І.М., Химич І.Г., Хрупович С.Є.

Науковий секретар

Константюк Н.І. – доцент кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя, к.е.н., доцент

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, протокол №7 від 28.03.2018 р.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори.

ISBN 978-617-7331-55-0

© Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2018

ЗМІСТ

Nataliia Boichuk, Dr Diana Rokita-Poskart. UCZESTNICTWO W KOLE NAUKOWYM JAKO MOTYWACJA DO ROZWOJU OSOBISTEGO I NAUKOWEGO STUDENTÓW	6
Василюк Юлія. ПРОБЛЕМАТИКА ЗАКОНОПРОЕКТУ «ПРО ОСВІТУ»	8
Винник Ірина. ЗЕЛЕНИЙ БІЗНЕС – ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ КРАЇНИ	10
Гончарук Наталія. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ EVENT ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	12
Гордієнко Катерина, Штирхунова Альона. ФОРМУВАННЯ НОВИХ ЦІННОСТЕЙ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	14
Грабовський Вячеслав. ВПЛИВ ІНВЕТОРІВ ТА ІНВЕСТИЦІЙ НА ВАШ БІЗНЕС	16
Гула Інна. ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИЙ ФАХІВЕЦЬ В УКРАЇНІ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ? АБО ЧИ ВАРТО ЇХАТИ НАВЧАТИСЯ ЗАКОРДОН УКРАЇНЦЯМ?	18
Данилків Тетяна. РОЛЬ ОСВІТИ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ	20
Дарабаш Діана. МАЛИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРЕШКОДИ	22
Дацок Люба, Микитюк Софія. СУЧАСНА ОСВІТА: НАВЧАННЯ, ЩО СПОНУКАЄ ДО КАРДИНАЛЬНИХ ЗМІН	24
Дегтяр Вікторія. ФОРМУВАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ	26
Дзюба Тетяна. ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	28
Єлісєєв Євгеній. РОЗВИТОК ЕНЕРГЕТИКИ НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ SMART GRID В УКРАЇНІ	29
Жук Богдана. ІНТЕГРАЦІЯ МАРКЕТИНГУ ТА ЛОГІСТИКИ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	31
Івасик Катерина. ШАНСИ НА ПОРЯТУНОК ПРИЙДЕШНІХ ПОКОЛІНЬ	34
Іщенко Вікторія. АНТИМОНОПОЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	36
Ковальова Марія. ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА – ШЛЯХ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ	38
Колінько Аліна. СТАН РОЗВИТКУ «ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ» В УКРАЇНІ	40

Колмакова Людмила. СТРАТЕГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ	42
Кордіна Руслана. ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	44
Корнак Христина. СКЛАДОВІ УСПІШНОГО ПРОСУВАННЯ НОВОГО БРЕНДУ	45
Ладига Поліна. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ ТА СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ, ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	47
Лук'янчук Олександр. ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ НА РИНКУ ЛІТІУ	49
Меленчук Ольга. СКРАЙБІНГ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ	50
Меленчук Юлія. СКРАЙБІНГ – ІННОВАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ	52
Мельгунова Ельвіра. ПОНЯТТЯ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ «ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ»	54
Мидлик Тетяна. СУЧАСНА ОСВІТА – РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ	56
Мядзель Марія. ВПЛИВ ТЕХНОГЕННОЇ КУЛЬТУРИ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ	57
Павук Ірина. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	59
Панасюк Олександр. Горобець Максим. ІНФОРМАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	60
Петручок Юрій. СТРІМКИЙ РОЗВИТОК ЧИ ТРИВАЛИЙ «ЗАСТІЙ»: ЯКА ДОЛЯ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ?	62
Сакун Богдан. TRENDS AND CHALLENGES OF EDUCATIONAL SYSTEM IN THE XXI CENTURY	64
Сенченко Анастасія. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	65
Смик Даниїл. ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ	67
Статкевич Володимир. МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ МАЛИМ БІЗНЕСОМ	69
Циб Каріна. ЦИФРОВА МОДЕРНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	70

Чепеляк Карина, Ковбаса Микола. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВИХ ЗАСАД РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	72
Чорний Микола, Давидюк Віталій. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕТВОРЕННЯ СУЧАСНИХ БІБЛІОТЕК	74
Шевцова Діана. ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА	75
Шевчук Наталія. ЯК ПОКРАЩИТИ БІЗНЕС-КЛІМАТ В УКРАЇНІ	77
Шимків Лілія. УКРАЇНА ТА БІЗНЕС	79
Штука Юліанна. МАЛИЙ БІЗНЕС – ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЛЯ КРАЇНИ	81
Ярмоленко Влада. ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ. СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ	82
Яцків Вікторія, Черкас Катерина. ДО ПРОБЛЕМИ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ У СВІТ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	84

Nataliia Boichuk
Politechnika Opolska
Opole, Poland
Kierownik naukowy: **Dr Diana Rokita-Poskart**
Adiunkt w Katedrze Polityki Regionalnej
Politechnika Opolska
Opole, Poland

UCZESTNICTWO W KOLE NAUKOWYM JAKO MOTYWACJA DO ROZWOJU OSOBISTEGO I NAUKOWEGO STUDENTÓW PARTICIPATION IN A SCIENTIFIC WORK AS A MOTIVATION FOR PERSONAL AND SCIENTIFIC DEVELOPMENT OF STUDENTS

Wstęp

Edukacja dla współczesnego społeczeństwa odgrywa bardzo ważną rolę. Każdy człowiek uczy się przez całe życie zaczynając od przedszkola, szkoły średniej, uczelni wyższych oraz kończąc na uczeniu się w pracy oraz środowisku, w którym się znajduje. Zdobywanie wiedzy jest również kluczowym aspektem funkcjonowania uczelni wyższych – to poprzez edukację formalną oraz udział w zajęciach dydaktycznych studenci zdobywają cenną wiedzę oraz poszerzają swoje horyzonty. Jednak sam proces kształcenia nie zawsze wystarcza w rozwijaniu swoich pasji oraz w zdobywaniu umiejętności praktycznych [Lundy, Cowling 2000:248]. Jednym z miejsc gdzie dokonywać się może rozwój studentów, poza salą dydaktyczną są koła naukowe. Pozwalają one na zaspokojenie potrzeb samorealizacji jego uczestników, nabycie dodatkowych umiejętności, kształtowanie osobowości studenta w środowisku akademickim. Wśród zadań kół naukowych wyróżnia się zadania naukowe, społeczne oraz kształtujące sylwetkę absolwenta [Boryczko, Kurcz 2014:2]. Oznacza to, że wszechstronna wiedza nabywana poprzez uczestnictwo w kołach naukowych przyczynia się do rozwoju studenta w każdej sferze jego życia naukowego, jak i osobistego. Do narzędzi wspierających rozwój członków koła można odnieść procesy uczenia się, szkolenia, doskonalenia kompetencji i umiejętności [Wójcik 2006:184]. Należy zarządzać talentami posiadanymi przez studentów, szczególnie w dobie wzrostu znaczenia kapitału ludzkiego [Czajka 2011:159]. W literaturze podkreśla się, że aby cele rozwojowe członków koła naukowego mogły zostać zrealizowane, jego działalność musi być odpowiednio zorganizowana [Kurczyk 2015:131].

Tej problematyki – aktywności studentów w kołach naukowych – dotyczyły badania prowadzone przez studentów z Koła Naukowego „Maestros de la economia” działającego na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Politechniki Opolskiej. Były one prowadzone w roku akademickim 2017/2018 wśród członków kół naukowych dwóch największych uczelni wyższych zlokalizowanych w Opolu – jednym z miast akademickich południowo-zachodniej Polski.

Dobór jednostek do badań składał się kilku etapów. Zamiarem było dotarcie do przedstawicieli wszystkich kół naukowych działających na wymienionych uczelniach. Podjęto próbę skontaktowania się z opiekunami kół naukowych oraz z ich zarządem. Po kilkumiesięcznych staraniach okazało się jednak, że nie wszystkie formalnie funkcjonujące koła naukowe w rzeczywistości aktywnie działają na uczelni. Kolejnym etapem było doręczanie ankiet osobom, które aktywnie działają w kołach naukowych, które wyraziły chęć udziału w badaniu. Starano się dotrzeć do jak największej ilości członków kół naukowych, aczkolwiek uzyskano zwrot tylko od kilku do kilkunastu przedstawicieli kilkudziesięciu kół naukowych funkcjonujących przy obu uczelniach. Ostatecznie w badaniu wzięło udział 152 osoby przynależące do 50 kół naukowych Politechniki Opolskiej oraz Uniwersytetu Opolskiego. W grupie badawczej znalazło się 101 kobiet i 51 mężczyzn w wieku od 19 do 25 lat. Wśród nich znajdowało się 109 osób odbywających studia I stopnia i 43 osoby II stopnia. Badani studenci podejmowali studia na 18 kierunkach.

Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety, składający się z pytań otwartych i zamkniętych oraz metryczki. W kwestionariuszu znalazły się również pytania ze skalą Likerta, w których studenci zostali poproszeni o przydzielenie poszczególnym zdaniom wartości od 0 do 4, gdzie 0 – całkowicie się nie zgadzam, 1 – raczej się nie zgadzam, 2 – nie mam zdania, 3 – raczej się zgadzam, 4 –

całkowicie się zgadzam. Dla weryfikacji hipotez wykorzystano takie narzędzia jak wyznaczenia średniej, odchylenia standardowego oraz współczynnika korelacji. Tylko niektóre ze wspomnianych narzędzi zaprezentowano w niniejszym opracowaniu.

Pomimo, iż celem prowadzonych badań było poznanie motywów, dla których studenci przynależą i aktywnie uczestniczą w kołach naukowych, stopnia realizacji tych oczekiwań oraz oczekiwanych konsekwencji związanych z aktywnością w organizacjach studenckich, to w niniejszym artykule skoncentrowano się jedynie na motywach przynależności do kół naukowych w sensie rozwoju osobistego oraz naukowego oraz poziomu zaspokojenia oczekiwań badanych studentów.

Wyniki badań

Przed przystąpieniem do badań zespół badawczy postawił kilka hipotez. Co najmniej dwie należałoby przytoczyć w niniejszym opracowaniu:

Hipoteza 1. Uczestnictwo w kole naukowym sprzyja zdobyciu nowych umiejętności i kompetencji przez studentów.

Hipoteza 2. Aktywność studentów w kołach naukowych sprzyja rozwojowi pasji naukowych. Zostały one następnie zweryfikowane poprzez analizę wyników badań. Wyniki badań dowiodły, że 67% respondentów wskazało, że biorą czynny udział w działalności jednego koła naukowego, 23% należy do dwóch kół naukowych oraz 10% do trzech i więcej. Zapewne osoby te poprzez aktywność w kilku kołach naukowych chciałyby czerpać szeroką wiedzę na temat interesujących ich zagadnień. Aczkolwiek można przypuszczać, że gdy student przynależy do kilku kół naukowych, nie zawsze może angażować się w pełni w działalność każdego z nich.

Ważną kwestią jest poznanie motywów studentów do podjęcia decyzji o przystąpieniu do kół naukowych. W tym pytaniu studenci mieli możliwość zaznaczenia maksymalnie trzech odpowiedzi spośród zamkniętej kafeterii wskazanych motywów. Okazało się, że ponad 62% respondentów wskazało, że przyczyną ich aktywności na tym polu jest chęć do rozwoju własnych pasji naukowych. Nieco mniej studentów (60%) badanych zaznaczyło, że do aktywności w kole naukowym zachęciła ich chęć zdobycia wiedzy praktycznej. Nieco mniejsze znaczenie jako motyw wstąpienia w szeregi członków koła naukowego okazały się mieć pragnienie nabycia nowych umiejętności (55% respondentów) oraz wzbogacenie CV (43%). Okazuje się, że życie akademickie cechuje się nie tylko nabywaniem wiedzy, ale również poznawaniem nowych ludzi m.in. poprzez członkostwo w organizacjach studenckich - na taki motyw wskazało natomiast ok. 38% respondentów, jak i ciekawe spędzanie wolnego czasu (34%).

W kolejnych pytaniach studenci zostali poproszeni o wskazanie znaczenia wymienionych oczekiwań wobec działalności w kole naukowym zgodnie ze skalą: 0 – całkowicie się nie zgadzam, 1 – raczej się nie zgadzam, 2 – nie mam zdania, 3 – raczej się zgadzam, 4 – całkowicie się zgadzam. Wyniki badań dowiodły, że najważniejsze oczekiwania jakie mieli studenci wobec przynależności do kół naukowych to zdobycie nowych umiejętności oraz zdobycie nowych kompetencji. Aż 86% wszystkich respondentów całkowicie lub raczej zgodziło się ze stwierdzeniem odnoszącym się do zdobycia nowych umiejętności, a 83% tak odpowiadało wobec zdobycia nowych kompetencji. Wyniki badań udowodniły, że studenci oprócz rozwijania swoich umiejętności oraz kompetencji oczekują od uczestnictwa w kołach naukowych również poznania nowych osób (81% zgadza się tym stwierdzeniem w pełni lub częściowo) oraz dobrej zabawy (75% zgadza się tym stwierdzeniem w pełni lub częściowo). Okazuje się również poprzez uczestnictwo w kołach naukowych liczą, że znajdą lepszą pracę, otrzymają wyższe stypendia lub wzbogacą swoje CV – z tymi stwierdzeniami zgodziło się częściowo lub w pełni ok. 65% badanych studentów.

Warto podjąć również analizę spełnienia oczekiwań studentów poprzez rzeczywisty udział w działalności kół naukowych. Analizując wyniki badań można stwierdzić, że większość oczekiwań zostało spełnionych. Niektóre z nich – zdobycie nowych umiejętności oraz kompetencji czy też wyższe stypendium zostało wskazywane najczęściej nawet jako spełnione nawet wyżej od oczekiwań. Natomiast niżej od oczekiwanych efektów najczęściej wskazywano dobrą zabawę.

Pozostając w tematyce korzyści jakie przyniosła studentom aktywność w kołach naukowych warto zwrócić uwagę na odpowiedzi respondentów. Respondenci wskazali, że najważniejsze umiejętności, które zostały przez nich nabyte podczas działalności w kole naukowym to praca w zespole ($\bar{x}=2,84$), zarządzanie projektami ($\bar{x}=2,74$), rozwiązywanie problemów ($\bar{x}=2,7$), organizacja czasu pracy ($\bar{x}=2,62$),

kierowanie grupą ($\bar{x}=2,62$), tworzenie publikacji naukowych ($\bar{x}=2,3$) oraz redagowanie pism ($\bar{x}=2,28$). Wyżej wymienione wyniki, że koła naukowe przyczyniają się do rozwoju studentów, dając możliwość pogłębiania wiedzy i poszerzenia predyspozycji ich uczestników.

Podsumowanie

Analizując wyniki badań, można stwierdzić, że studenci są świadomi tego, że samo uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych na uczelni to nie wszystko, a do rozwoju umiejętności oraz kompetencji może przyczynić się aktywność studentów w organizacjach studenckich.

Wnioskując z wyżej przedstawionych danych, można stwierdzić, że hipoteza 1 – Uczestnictwo w kole naukowym sprzyja zdobyciu nowych umiejętności i kompetencji przez studentów – została potwierdzona. Studenci wskazywali, że poprzez działalność w kole naukowym rozwinęli posiadane umiejętności oraz kompetencje, a co więcej nabyli również nowe. Hipoteza 2 – Aktywność studentów w kołach naukowych sprzyja rozwojowi pasji naukowych również została potwierdzona, aczkolwiek jak się wydaje najslabiej, bowiem tylko ok. 50% badanych zgodziło się częściowo lub całkowicie ze stwierdzeniem, że zdobyło nową wiedzę na temat tworzenia publikacji naukowych. Jest to jeden z wniosków aplikacyjnych, które mogą być wykorzystane przez opiekunów kół naukowych – aby w większym stopniu koncentrować się na zdobyciu przez studentów umiejętności badawczych. Kolejnym wnioskiem z badań jest również to, że koła naukowe powinny być dostosowane do zainteresowań studentów, oferując ciekawe i atrakcyjne warunki uczestnictwa, które sprzyjają rozwojowi naukowemu i osobistemu. Pogłębiając wiedzę, nabywając nowe umiejętności, ucząc się pracy zespołowej i idąc naprzeciwko wyzwaniom kształtuje się osobowość studenta, który jest wizerunkiem uczelni wyższych.

Literatura

1. Boryczko B., Kurcz L., Studenckie koła naukowe jako element wspomagający proces nauczania na wyższej uczelni, *The Central European Journal of Social Sciences and Humanities*, 4(87) 2014
2. Czajka Z., *Gospodarowanie kapitałem ludzkim*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2011
3. Kurczyk B., Model organizacji koła naukowego a rozwój praktycznych kompetencji studentów. W: *Nauczyciel akademicki wobec wyzwań edukacyjnych*, pod red. P. Wdowińskiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015
4. Lundy O., Cowling A., *Strategiczne zarządzanie zasobami ludzkimi*, Dom Wydawniczy ABC, Kraków 2000
5. Wójcik M., *Rozwój zawodowy pracowników*. W: *System zarządzania zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie*, pod red. H. Bienioka, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. K. Adamieckiego w Katowicach, Katowice 2006

Василюк Юлія

група ПФ-11

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя, Тернопіль, Україна

Yuliia Vasyliuk

group PF – 11

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Химич Ірина Григоріївна**, к.е.н.

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

Scientific supervisor: **Iryna Khymych**

Ph.D, Associate Professor

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАКОНОПРОЕКТУ «ПРО ОСВІТУ»

PROBLEMS OF THE DRAFT LAW "ON EDUCATION"

Постановка проблеми. Освіта в сучасному світі є дуже важливим чинником у розвитку суспільства. Для того, щоб стати повноцінним членом суспільства необхідно створювати належні умови для розвитку особистості. Школа і є початком цього розвитку. На жаль, українська освіта

постійно потерпає від різних змін, реформ та нововведень. Тому в Україні такий низький освітній рівень. У даній статті висвітленні основна проблематика сучасної шкільної освіти.

Аналіз останніх досліджень. 5 вересня 2017 року Верховна Рада проголосувала за законопроект « Про реформу освіти в Україні», а 25 вересня його підписав президент Петро Порошенко. У просторі Internet опубліковано багато статей щодо закону « Про нову школу». Дослідивши їх, можна сказати, що погляди авторів розділилися. Одні вважають, що це великий крок у розвитку освіти, інші ж навпаки вважають, що 12-ти річне навчання – це перенавантаження для дітей. Основними ж противниками такої школи є батьки. Своє невдоволення вони аргументують тим, що буде неконструктивне перенавантаження дітей, дві іноземні мови – зайві, адже рівень викладання навіть однієї мови дуже низький.

Постановка завдання. Завданням даного дослідження є вивчення та аналіз: шкільної освіти в Україні, закону « Про нову школу». Порівняльна характеристика закордонної освіти з вітчизняною. Перспективи подальшого розвитку шкільної реформи в сучасному економічному становищі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Протягом 2017 року, в Україні, велика увага була акцентована навколо шкільної освіти. Це зумовлено тим, що в умовах технічного прогресу суспільство потребує освічених, інтелектуально розвинених особистостей, водночас толерантної, відкритої до демократичного спілкування на міжнародному рівні. Головна роль у формування таких особистостей належить освіті.

Беззаперечно розвиток дитини починається ще зі дошкільного віку, але саме формування особистості, суспільного індивіда починається зі школи. Адже на цьому етапі дитина вчиться бути самостійною, усвідомлює статеві відмінності людей, вчиться спілкуванню з оточенням, розвивається у фізичному та інтелектуальному рівні. Без належного рівня навчання дітям важко буде адаптуватися до сучасних реалій життя. Тому школа повинна готувати як високоосвічених так і амбітних, впевнених у собі та своїх знаннях людей.

Міністр освіти України Лілія Гриневич підтримала курс попереднього міністра Сергія Квіта зі законопроектом «Про освіту». Вона погодилася з рішенням про повернення до 12-ти річного навчання шкіл. Лілія Гриневич пояснює: "Діти мають здобути в школі вміння й компетентності XXI століття, які узгоджені країнами Європейського Союзу і які потрібні сучасному українцю. Це знання рідної, державної та двох іноземних мов, інформаційних технологій, вміння критично мислити, аналізувати, працювати в команді, мати навички фінансової грамотності та підприємництва". Міністр своєю реформою хоче осучаснити теперішній рівень освіти.

Таблиця 1

Вигляд нової системи шкільної освіти

Рівень	Термін навчання (роки)	Вік школярів	Заклад навчання
Початкова школа	4	6 – 10 років	Початкова школа
Базова середня освіта	5	11 -15 років	Гімназія
Профільна середня освіта	3	16 – 18 років	Ліцей або заклад професійної освіти

Кожен рівень несе в собі певний освітній напрям. У початковій школі навантаження на дітей мінімальне, надається мінімальний вступний рівень знань для базової школи. Середня освіта має за мету надати сучасній людині необхідний комплекс знань. Основні предмети вивчаються у 7-9 класах. Після закінчення базової школи діти здаватимуть зовнішнє незалежне оцінювання, щоб зрозуміти в якому напрямку рухатися далі. Охочі вступати на навчання до вищих навчальних закладів, здобуватимуть академічний рівень протягом 3-х років, натомість ті хто не планує мати вищу освіту – навчатимуться за професійним напрямом у відповідних закладах.

Фахівці розуміють інформаційний тиск, який впаде на плечі школярів і тому додають ще один рік для навчання. Багато батьків проти додаткового року навчання, аргументуючи це тим, що стан навчання в даних закладах дуже низький і немає потреби залишатися у них ще на рік. Більшість учителів не розуміють змісту даної реформи, вбачаючи в ній лише збільшення фінансування, хоча цього не достатньо для змін у школі. Також побоюються можливих соціальних проблем, адже у повнолітніх хлопців та дівчат у голові вже дорослі думки, які можуть призвести до вагітності дівчат та змушнених хлопців, які не знають як користуватися своєю силою. Все це ляже на плечі вчителів.

Висновки щодо проведених досліджень. Проаналізувавши інформацію про законопроект Міністра освіти Лілії Гриневич, я дійшла висновку що:

Запровадження реформи «Про освіту» веде українське суспільство до інтелектуального, особистісного та економічного розвитку.

Більшість громадян, в тому числі батьки та вчителі, з недовірою ставляться до реформи та остерігаються, можливих, негативних наслідків: перенавантаження дітей, неналежного викладання матеріалу, малого фінансування і завищених вимог до учнів.

Спеціалісти оптимістично налаштовані на впровадження нових умов навчання та впевнені у раціональності даного законопроекту.

Значно вплине реформа на економіку держави, адже суспільство стане економічно грамотне, майбутні випускники матимуть необхідні знання для розвитку країни в усіх сферах.

Про раціональність таких змін говорити ще зарано. Наслідки реформи можуть бути досить неочікуваними, але якщо прийняти та підтримати дане рішення – успіх можливий.

Перелік використаних джерел

1. Наталія Шевчук «Чи потрібна 12-річна школа в Україні: "За" і "проти"». [Електронний ресурс]. 112.ua: Суспільство (6 жовтня 2016 р.)
2. Реформа освіти. Що має змінитись у найближчі 10 років. [Електронний ресурс]. nv.ua: Головна/Україна/Події. (26 вересня 2017 р.)
3. О. Корсакова, С. Трубачова, «Зміст сучасної шкільної освіти: дидактичний аспект». [Електронний ресурс]. Osvita.ua: Середня освіта/Сучасна освіта/Зміст сучасної шкільної освіти. (18.06.2008 р.)

Винник Ірина

група 1-ПТБ-136/9

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі», Тернопіль, Україна

Iryna Vinnik

group 1-ПТБ-136/9

State Higher Educational Establishment

Ternopil College of Food Technology and Trade, Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Гарасим Людмила Георгіївна**,

викладач вищої категорії

Scientific supervisor: **Lyudmila Garasim**

teacher of higher category

ЗЕЛЕНИЙ БІЗНЕС – ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ КРАЇНИ GREEN BUSINESS - DEVELOPMENT OF THE COUNTRY

В умовах високої енергоінтенсивності економіки – перед людством стоять завдання, які вимагають якнайшвидшого переходу країни до так званої «зеленої економіки» тобто економічного розвитку за рахунок впровадження енергоефективних технологій, методів «чистого виробництва», використання відновлювальних джерел енергії тощо. Ці завдання викликані змінами клімату, що проявляються в підвищенні кількості, інтенсивності та тривалості стихійних лих, погіршення

екологічної ситуації, а відтак і стану здоров'я населення через інтенсивне застосування екологічно «брудних» технологій виробництва, поступове вичерпання невідновних природних ресурсів та подальше зростання цін на енергоносії.

Збереження навколишнього середовища вважається однією з найважливіших проблем сьогодення. Практика ведення зеленого бізнесу дозволяє не лише захистити та зберегти навколишнє середовище, але й покращити фінансові показники діяльності компанії. Для реалізації завдань, насамперед, необхідна кардинальна зміна технологічних процесів, застосування так званих «чистих» технологій, які дозволяють виробляти екологічно чисту продукцію, а також зводять до мінімуму, нейтралізують чи упереджують негативний вплив виробництва на довкілля. Такий тип економіки дозволяє подолати природні бар'єри економічного зростання, спричинені використанням традиційних технологій виробництва та екологічною безвідповідальністю господарювання, прийняття відповідних організаційно-економічних та юридичних рішень, виваженої державної екологічної політики. Важливою формою реалізації поставлених завдань можна вважати розвиток «зеленого» бізнесу, який стає втіленням суспільних і приватних інтересів та виявом сучасної відповідальності за майбутнє людської цивілізації.

Україна має потужний потенціал щодо розвитку відновлюваної енергетики. Це стосується енергії малих гідроелектростанцій, вітроенергетики, сонячної енергетики, переробки побутових відходів та сміттєзвалищ, розвиток біоенергетики – у т.ч. енергетичних культур (верба, тополя, міскантус та ін.), що дозволяє отримати екологічно чисті та дешеві біопаливо, електроенергію та біогаз.

У багатьох країнах світу одним із найдинамічніших і найперспективніших нині є ринок органічної сільськогосподарської продукції. Зважаючи на сприятливі природно кліматичні умови, потужну матеріальну і наукову базу, а також наявність екологічно чистих сільськогосподарських земель функціонування і поширення органічного аграрного виробництва є важливим резервом розвитку аграрного сектору в цілому, механізмом його переходу на засади сталого розвитку і збереження природного потенціалу сільських територій.

Основною стратегією зеленого бізнесу є водні ресурси, органічне сільське господарство, екологічний транспорт, утилізація та переробка відходів. На даний час існують проблеми розвитку зеленого бізнесу, такі як неготовність споживачів купувати екологічно чисті продукти і товари, недостатньо розвинута система мотиваційних механізмів стимулювання розвитку діяльності і досліджень компаній при регулюванні природокористування.

Отже, зелена бізнес – це порятунок людства, шанс почати все спочатку, шляхом стабілізації економіки, раціонального використання природних ресурсів та соціальної справедливості. Сільське господарство – найважливіша галузь економіки, адже забезпечує первинні потреби населення в продуктах харчування. Тому, в першу чергу, потребує «зелених» перетворень, а саме інвестування у підвищення якості грантів, органічне виробництво і зростання врожайності; чисті технології зберігання та переробки сировини; виробництво сировини для нетрадиційного енергетики; ефективне використання водних ресурсів, збереження агрорізноманіття; створення агроекологічної інфраструктури.

Перелік використаних джерел

1. Марчук Л. П. «Зелена» економіка: суперечності, та перспективи розвитку / Л. П. Марчук // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2014. – Вип. 1.
2. Шедловська М. В. Означення та типи екологічної свідомості / М. В. Шедловська // Український соціум: науковий журнал. – 2011. – Вип. 2. – С. 99-100. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukr-socium.org.ua/Arhiv/Stati/2%202011/95-100.pdf>

Гончарук Наталія
студентка групи О-21
Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж
м. Кам'янець-Подільський, Україна
Nataliya Goncharuk
Student group O-21
Podilsky Special Educational and Rehabilitation Socio-Economic College
Kamenetz-Podolsky, Ukraine
Науковий керівник: **Бачинська Олена**, к.е.н.
Викладач кафедри економіки, фінансів, обліку та оподаткування
Scientific supervisor: **Olena Bachynska**, PhD in Economics,
Lecturer at the Department of Economics, Finance, Accounting and Taxation

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ EVENT-ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ **MODERN STATE AND DEVELOPMENT OF EVENT TOURISM IN UKRAINE**

Значного визнання й популярності у світі за останні десятиліття набуває розвиток такого перспективного напрямку туризму як івентивний (event-туризм). Згідно з останніми дослідженнями до 2020-го року кількість учасників подієвих турів може перевищити число учасників екскурсійних турів та скласти більше 35% від загального попиту на всі тури.

Подорожі до місць, де відзначаються свята та події зародились ще задовго до появи туризму. З часів стародавньої Римської імперії до нас дійшов вислів «хліба та видовищ». Давні правителі добре розуміли, що ситий та задоволений люд не думатиме, не чинитиме опору. Потреби людини у святі, у набутті добрих емоцій науково підтверджує психологія.

Характерною ознакою івентивного туризму є приурочення туристичної подорожі до певної події, свята чи видовища. Особливостями подієвого туризму є: відсутність сезонності, можливість прогнозування, масовість, інтерактивність, інноваційність, регулярність подій, стимулювання повторного відвідування дестинацій, видовищність.

Івентивний туризм включає в себе ряд заходів культурного, спортивного, етнографічного та виставкового видів туризму. У своїй праці «Спеціальні види туризму» О. Бабкін виокремив у івентивному туризмі певні тематичні види: паради; ярмарки та виставки; карнавали; музичні фестивалі; освітні заходи; аукціони; кінофестивалі; модні покази; театралізовані шоу; національні свята; спортивні події; конференції, симпозіуми.

Сьогодні різноманітні заходи влаштовуються у всіх країнах світу. Коли спробували поррахувати всі великі фестивалі, карнавали та паради, то дійшли висновку, що їх приблизно 2-3 тисячі. Тобто в середньому близько 30 великих свят щодня. Щорічно на планеті відбувається близько 500 великих і 800 менш масштабних музичних фестивалів, понад 300 етнографічних, близько 100 різдвяних та ін. На офіційному сайті Асоціації карнавальних міст Європи представлені 348 найвідоміших карнавалів і фестивалів планети. Більшість фестивалів мають свою історію, пов'язану з минулим країн, подвигами героїв, традиціями, що склалися на основі національного способу життя, ідеологічних, релігійних принципів. Загальна класифікаційна характеристика фестивальних заходів представлена у таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікація фестивальних заходів за масштабом проведення

Назва класу	Характерні риси	Назви фестивалів
Міжнародні фестивалі	Приїзд туристів із 3 і більше країн. Значна реклама. Масштаби охоплення туристів	Карнавал у Ріо-де-Жанейро, Венеціанський Карнавал, Олімпійські ігри, Корида, Томатні бої, Новий рік у Китаї та Таїланді тощо
Національні фестивалі	Фестивалі проводяться в межах однієї країни. Реклама в національних засобах масової інформації. Залучення туристів своєї країни	Октоберфест (Німеччина), Станфордський фестиваль (Велика Британія), Сорочинський ярмарок (Україна) тощо
Регіональні фестивалі	Свята, що проводяться в межах кількох сіл, або в одному місті. Оголошення лише в районній або в обласній газеті. Маловивчені і мало розрекламовані події серед туристів інших регіонів та інших країн	«Храмові свята» у селах, Маланка, Дні міста, ярмарки тощо

Подія, як туристичний ресурс, має яскраво виражений мультиплікаційний ефект – вона «змушує» розвиватися різні сектори туристичної індустрії для ефективнішого використання власного потенціалу. У випадках, коли йдеться про масштабну подію, вона стимулює розвиток інфраструктури регіону та надходження прибутку від туризму, тож регіон отримує вигоди завдяки певній події. Виразним прикладом цього є проведення в Україні фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу у 2012 році, Євробачення у 2005 та 2017 роках.

Розвиток івентивного туризму принесе соціально-економічну корисність усім його суб'єктам (рис. 1).

Рис. 1. Соціально-економічні ефекти від розвитку івентивного туризму

Івентивний туризм сприятиме розвитку усієї туристичній галузі в Україні завдяки наступним факторам:

1. Цікавість для молоді (неординарні свята);

2. Розвиток і поширення культурних традицій України;
3. Освітнє значення;
4. Інформаційне значення (поширення позитивного іміджу про Україну);
5. Презентація України для іноземних туристів;
6. Розвиток малого бізнесу;
7. Залучення інвестицій з боку українського бізнесу і іноземних компаній;
8. Кооперація органів державної влади з суб'єктами туристичної діяльності.

Активне розповсюдження івентивного туризму зумовило появу професій, пов'язаних з цим напрямом: «менеджер фестивалю», «дизайнер виставок та експозицій», «управління та контроль подій» тощо, які почали стимулювати розвиток та спеціалізацію навчальних закладів з підготовки висококваліфікованих кадрів по всьому світі.

Івентивний туризм, спрямований на залучення масового контингенту туристів, приурочений до якоїсь культурної події чи спортивного життя регіону, вимагає:

- формування цільової комплексної програми його розвитку;
- розробку івенту та своєчасне інформування про нього;
- розроблення і проведення широкомасштабних заходів культурного, наукового та спортивного життя регіону, нових святкових програм, конференцій, конгресів, круглих столів і семінарів, що залучають учасників та гостей з України та з-за кордону.

На даний момент івентивний туризм є перспективним видом туризму на міжнародному рівні, який сприяє залученню споживачів туристичних послуг незалежно від сезону. На жаль, цьому виду туризму в Україні не приділяється належна увага, і ми не використовуємо всі потенціальні ресурси для економічного розвитку пріоритетних регіонів. Усі заходи позиціонуються лише як культурна, спортивна чи розважальна подія та не асоціюються з базою для івентивного туризму.

Гордієнко Катерина, Штирхунова Альона

курсанти навчальної групи ДР-641

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна

Kateryna Hordiienko, Alona Shtyrkhunova

cadet of the voluptuous group DR-641

The Dnipropetrovsk state University of Internal Affairs, Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри філософії та політології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

ФОРМУВАННЯ НОВИХ ЦІННОСТЕЙ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ FORMATION OF NEW VALUES IN INFORMATION SOCIETY

На сьогодні досить актуальною є проблема формування нових цінностей в умовах розвитку інформаційного суспільства. Адже сьогодні мережа Інтернет заміняє нам майже все, що пов'язано з реальним життям. Зараз не потрібно стояти у черзі, щоб купити щось, не треба чекати зустрічі з друзями, оскільки у будь-яку хвилину можна зателефонувати їм або написати повідомлення у соціальній мережі. Інформаційно-технічна взаємодія зумовила людство вступити в нову стадію розвитку – створення інформаційного суспільства і, як наслідок почала виникати, нова інформаційна (або техногенна) культура.

Основу теорії інформаційного суспільства закладали Д. Белл, Т. Стоуньєр, А. Турен, У. Дайзард, Є. Тоффлер. Саме в їх фундаментальних працях 1970-х – 1980-х років було окреслено основні риси цього суспільства [1].

Так, Д. Белл основними ознаками нового суспільства вважає перетворення теоретичних знань на джерело інновацій та визначальний фактор політики. Це суспільство, у якому панує сервісна економіка, причому швидко зростає кількість працівників сервісу в системі охорони здоров'я, освіти, управління тощо [2].

Бурхливий техніко-технологічний розвиток наукових досягнень, що втілюються у поширенні інформаційних та комунікативних технологій, мережі Інтернет, розвитку кіберкультури, зумовлює глибинні зміни соціокультурного виміру сучасної цивілізації. Сьогодні ми можемо спостерігати «підкреслення значення теоретичного кодифікованого наукового знання і форм його впливу на суспільний розвиток у вигляді технологій» [3].

Формування нової людини – «людини інформаційної» – це одна з базисних характеристик інформаційного суспільства. У цій характеристиці особливо важливим і значущим є те, якою повинна бути особистість в умовах інформатизації. В умовах розгортання інформатизації кожне з діалектично взаємопов'язаних начал людини – фізичне, психічне й соціальне – вимагає спеціального врахування, оскільки тільки в цьому випадку нові можливості інформаційного суспільства можуть бути повною мірою використані для розвитку людини. Без урахування специфіки цих начал людини інформатизація здатна викликати негативні суспільні наслідки [4].

Людина в інформаційному суспільстві піддається впливам процесів інформатизації та змінюється під тиском інформаційних технологій. Сучасні технології, включаючись у середовище суспільних відносин, стають важливим чинником соціальних трансформацій, причому їх вплив на людину досить часто має яскраво виражений негативний характер. Як слушно вважають С. Дрожжина і І. Кобзар, сучасна інформаційна техніка може змінювати чи навіть руйнувати ціннісні пріоритети та життєвий світ людини у цілому, відволікати її від реалій життя, занурюючи у віртуальну реальність. Тобто в умовах інформаційного суспільства виникає новий спосіб існування культури – у віртуальній реальності [5].

Сьогодні віртуальна реальність іде паралельно із звичайним життям будь-якої людини. Це явище нового часу впливає на психічний розвиток людини, на його взаємовідносини в соціумі, взагалі на розвиток суспільства, тому це питання потребує значної уваги. Але вчені попереджують нас, вказуючи на те, що у нереальність можна зануритися, загалом відірвавшись психікою від світу реального [6]. Необхідно контролювати процес взаємодії людини (особливо дитини) з віртуальною реальністю для того, щоб не відбулася заміна реального світу на віртуальний.

Сучасні комп'ютерні технології дозволяють формувати нові цінності у процесі навчання молоді. Навчальні моделі, розвиваючи багатомірне мислення, побудовані на рефлексивному процесі розгортання власних вражень, вибудовування простору екранного тексту, просторово-часового сприйняття різної інформації. Миттєво особистість може пережити і осмислити дискретність представленої на екрані віртуальної реальності на основі емоційно-сміслових співвідносин фактів, які сприймаються. Відчуття, пізнання і створення віртуальної реальності (в здоровому розумінні цього слова) за допомогою комп'ютерних технологій і є зміст процесу розвитку інформаційної культури сучасної молоді.

Ідея розвитку інформаційної культури здатна розв'язати існуючі протиріччя між рівнем досягнень в галузі педагогіки, психології, професійного навчання і готовністю сучасної людини активно використовувати ці можливості як на спеціальних заняттях, так і самостійно, в процесі сприйняття, інтерпретації багатомірної просторово-часової реальності.

На наш погляд, сучасна освіта повинна приділяти активну увагу розвитку нових цінностей, які виникають у процесі користування технічними засобами. Перш за все, необхідно вивчати особливості інформаційної взаємодії, досліджувати її вплив на формування особистості, самосвідомості молоді, визначати нові цінності, які виникають при користуванні соціальними мережами та іншими можливостями інтернету. Інформаційну культуру особистості можна розглядати як систему цінностей, які виникають у процесі інформаційної взаємодії і до яких можна віднести грамотність у розумінні інформаційних процесів та відносин, прагнення, інтереси, соціально-інформативна активність, творчість в інформаційній поведінці та ін.

Таким чином, важливим аспектом розвитку інформаційного суспільства є формування інформаційної культури особистості, яка поєднує в собі культуру мислення й мовлення, культуру комунікацій, культуру роботи з інформацією у всіх її виявах тощо.

Перелік використаних джерел:

1. Тоффлер Э. Третья волна / Э. Тоффлер; пер. с англ. – М.: ООО «Изд-во АСТ», 1999.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество / Д. Белл. – М.: Academia, 1999.
3. Рубанець О. М. Інформаційне суспільство: когнітивний креатив постнекласичних досліджень / О. М. Рубанець. – К.: ПАРАПАН, 2006. – 420 с.
4. Дзьобань О. П. Соціокультурний простір інформаційного суспільства як середовище буття сучасної людини / О. П. Дзьобань, С. Б. Жданенко // Вісн. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – Х. : Право, 2014. – №2 (21). – С. 12–21.
5. Дрожжина С. В. Аксиологічно-екзистенційні детермінанти інформаційного суспільства / С. В. Дрожжина, І. М. Кобзар // Гілея : наук. вісн. : зб. наук. пр. / голов. ред. В. М. Вашкевич. – К. : Гілея, 2014. – Вип. 80 (1). – С. 190–196.
6. Кордюм В. А. Биоэтика – ее прошлое, настоящее и будущее / В. А. Кордюм // Практическая философия. – 2001. – № 3. – С.5–20.
7. Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні». – Київ, 1 грудня 2005 року, № 3175-IV. – ЛігаБізнесІнформ.

Грабовський Вячеслав

група 2-М-9/9

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі», Тернопіль, Україна

Viacheslav Hrabovskyi

group 2-M-9/9

State Higher Educational Establishment «Ternopil College of Food Technology and Trade»

Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Березівська Надія Стефанівна**,

викладач вищої кваліфікаційної категорії

Scientific supervisor: **Nadiya Berezivska**,

teacher of higher qualification category

ВПЛИВ ІНВЕСТИВ ТА ІНВЕСТИЦІЙ НА ВАШ БІЗНЕС

THE INFLUENCE OF INVESTORS AND INVESTMENTS IN YOUR BUSINESS

Перед тим як відкрити власний бізнес люди в першу чергу ставлять одне питання: “А де взяти гроші на власну справу?” Зазвичай люди думають що найкращим варіантом буде залучити гроші із зовнішніх джерел, тобто за гроші інвесторів.

Фінансові інвестиції – це активи, які отримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора. Під фінансовими інвестиціями розуміють вкладення коштів у різні фінансові активи, серед яких найзначнішу частку посідають вкладення у цінні папери.

Фінансова інвестиція передбачає придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та інших фінансових інструментів [1].

Якщо ви хочете відкрити фабрику або ресторан, то, можливо, вам справді будуть потрібні гроші інвесторів. Але є багато бізнесів, які не потребують великих капіталовкладень, особливо в наші дні.

Ми живемо в економіці послуг. Бізнеси, що надають послуги (консалтингові фірми, фотографи, дизайнери, розробники програмного забезпечення тощо) не потребують багато грошей аби стати на ноги. Якщо ви ведете бізнес такого типу, то уникайте залучення чужих коштів.

Зрештою незалежно який саме бізнес ви починаєте, старайтесь якомога менше вкладати чужих коштів. Можливо, ця ідея витратити гроші інших людей викличе у вас захоплення та здаватиметься вам чудовою, але чекайте того що цим кроком ви створюєте собі великі проблеми. І ось чому:

Ви втрачаєте контроль. Якщо ви залучили гроші інвесторів, то ви будете змушені завжди звітувати перед ними. Спершу буде здаватися що все гаразд, у ваших стосунках буде все добре. Але з часом усе може змінитися. Хіба для того ви починаєте власну справу, щоб хтось вам давав накази? Тому якщо ви залучаєте сторонні гроші, будьте готові що саме до цього це й призведе.

Політика виведення коштів буде брати гору над побудовою якісного бізнесу. Інвестори завжди хочуть повернути свої гроші – і то швидко. Будь які надії на довготривалий стабільний розвиток не виправдовуються, якщо єдине бажання інвестора – якнайшвидше отримати свої гроші і вийти зі справи.

Витрачання чужих коштів викликає звикання. Звісно, немає легшого заняття ніж використання чужих коштів. Але з часом гроші закінчуються і вже потрібно знову йти за черговим кредитом. І кожного разу коли ви приходите за грошима – інвестори забирають у вас частину компанії.

Звичайно це не вигідно для вас. Коли ви тільки починаєте свою справу, то ще не маєте жодних важелів впливу на інвестора. Це досить несприятливий час для здійснення будь-яких фінансових трансакцій.

Думка про споживача – на останньому місці. Зрештою ви створюєте те, що хочуть інвестори, замість того, що хочуть споживачі.

Процес залучення чужих грошей надзвичайно відволікає від справи. Пошук джерел фінансування є досить важким і виснажливим. Попередні зустрічі, узгодження юридичних питань, узгодження договорів тощо – не це все ви згаєте не один місяць. І це все надзвичайно відволікатиме ваші зусилля від того, аби створити дещо справді вартісне.

Час від часу ми чуємо розповіді бізнесменів, які пішли цим шляхом і тепер шкодують. Зазвичай їхня історія звучить приблизно так: «спершу ти відчуваєш насолоду і владу від інвестицій, потім починає ходити на всі ці зустрічі з інвесторами, і згодом думаєш в яку халепу вляпався» [2].

Тому з цілковитою впевненістю можна сказати: «Залучення чужих грошей – це план “Я”».

Тому використання чужих грошей не має бути на першому місці, завжди треба починати самому. І подумати, чи вам справді потрібні 10 працівників – чи двох-трьох поки досить? Вам справді потрібно 50 тисяч доларів – чи наразі буде достатньо 5 тисяч? [3].

Вам справді потрібно 5 місяців – чи ви зможете зробити щось за 2.

Вам справді потрібен великий офіс з крутими меблями – чи можна орендувати невелике приміщення. І таких прикладів можна навести безліч.

Адже немає нічого поганого в тому, щоб бути ощадливим. Знамениті компанії завжди починаються у гаражах. І ваша теж так може

Є, на мою думку, одне хибне уявлення, що ви маєте вчитися на власних помилках. Єдине, чого ви насправді можете навчитися з власних помилок – це те, чого не треба робити.

Еволюція не заціклюється на попередніх невдачах, вона завжди спирається на те, що виявилось успішним. Так само слід чинити й вам.

Перелік використаних джерел:

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Інвестиція>
2. Wall Street Journal. Sept.18, 2016
3. Friend J., Hanson H.D. Rework. – USA: Crown Business? 2010/ - 288 p.

Гула Інна
група ПФ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, м. Тернопіль, Україна

Inna Gula
group PF-11

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Химич Ірина Григорівна**

кандидат економічних наук, доцент

Scientific supervisor: **Iryna Khymych**

Ph.D, Associate Professor

ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИЙ ФАХІВЕЦЬ В УКРАЇНІ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ? АБО ЧИ ВАРТО ЇХАТИ НАВЧАТИСЯ ЗАКОРДОН УКРАЇНЦЯМ? HIGHLY QUALIFIED SPECIALIST IN UKRAINE: MYTH OR REALITY? IS IT WORTH GOING TO STUDY ABROAD?

Постановка проблеми. Сьогодні однією з основних проблем системи освіти в Україні є недостатнє фінансування цього сектора державою. Більшість абітурієнтів спрямовують свої зусилля, щоб навчатися закордоном, вважаючи, що рівень знань там кращий, а якість освіти вища, ніж в нашій країні. Існують стереотипи, що в Україні неможливо стати висококваліфікованим фахівцем. Коли влада ставить питання щодо реформування системи освіти, то відповідні програми розробляються, опираючись на приклади закордонних країн. Хоча й навчально-виховний процес в нашій державі має деякі недоліки, проте помилково вважати українську освіту відсталою, адже шляхом збільшення її фінансування з боку держави та якнайшвидшого проведення необхідних реформ система освіти України зможе стати однією з найкращих в Європі.

Мета статті. Вияснити, чи варто їхати закордон на постійне місце навчання. Зрозуміти, які проблеми в системі освіти України змушують сумніватись дітей та їх батьків у її якості та ефективності. Довести, що Україна може надати належний рівень знань, щоб стати висококваліфікованим фахівцем.

Виклад основного матеріалу. Україна – це велична держава з довгою та героїчною історією. Система освіти нашої країни має не менш виняткову і довгу історію. Початок її сягає ще періоду Київської Русі. Усе почалося з прийняття християнства. Тоді почали виникати перші придворні школи, а вже через півстоліття українські міста стали найбільшими освітніми центрами в Європі. Навчалися у них не лише українці, а й іноземці, серед яких були також спадкоємці європейських корон. Однак це було колись. Що ж ми бачимо зараз? Сьогодні українська молодь прагне виїхати закордон на навчання, вважаючи, що там здобуде ґрунтовніші знання. Охочих навчатися у Європі серед молоді щороку більшає. На сьогодні, у зв'язку зі збільшенням міграційних процесів, навчання стає однією з головних причин виїзду закордон. Вивчаючи статистику, за останні п'ять років українських студентів в Польщі збільшилось в три рази, а в Іспанії та Італії – у два рази. Значно більше стало українців в Австрії та Чехії. Такі дані днями оприлюднив Центр дослідження суспільства. Ми спостерігаємо досить сумну картину, адже кількість наших студентів, які прагнуть навчатися у Європі, у порівнянні з попередніми роками, сягнула 40 відсотків. Однією з головних причин виїзду молоді закордон, за опитуванням студентів, є престиж самого навчання в закордонних вишах і помилкове переконання, що там ґрунтовніша освіта.

Що ж до рівня надання освіти в Україні, то варто зазначити, що наша країна не поступається якістю та ефективністю навчального процесу. Українську освіту приймають і цінують у всьому світі та вважають її гнучкою і відкритою для розвитку. Вищі навчальні заклади славляться сильними командами досвідчених фахівців, які відомі й в Україні, і за її межами. Важливою ознакою освіти є те, що студенти не лише легко і доступно отримують теоретичні знання, а й закріплюють їх на практиці. Саме вона під час навчання дає можливість стати більш впевненим у своїх силах і готовим до професійної діяльності на підприємствах чи у власному бізнесі. Поєднання теоретичних знань з практичними навичками є одним із завдань підготовки фахівців в українських ВНЗ.

Загалом система вищої освіти в Україні є добре розвинена. Вона представлена університетами, інститутами, академіями. З них випускаються провідні фахівці найрізноманітніших галузей науки. Станом на 2016-2017 роки кількість вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації становить в Україні 637 одиниць. Також важливим є той факт, що за роки незалежності зросла кількість аспірантів та докторів наук – 51,5 % та на 28% відповідно. Це вказує, що система освіти дає змогу активно розвиватися і досягати нових висот. Якщо й порівнювати систему нашої освіти, то вона відповідає системі освіти європейських країн. Рішення про приєднання України до Болонського процесу 19 травня 2005 року стало одним з найважливіших кроків, що дало великий поштовх до активного впровадження нових методів і технологій, що покращили навчальний процес загалом.

На сьогодні система вищої освіти активно розвивається і вдосконалюється. Це передбачає збільшення якості навчання і виховання студентської молоді, кращу теоретичну і практичну підготовку майбутніх спеціалістів до професійної діяльності. Також це забезпечує всебічний розвиток їх духовних та фізичних сил, формує національну свідомість.

Зараз розробляються нові програми реформ, які мають вивести освіту України на більш високий рівень. Одна з найбільш досконалих є національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). Згідно з нею планується:

1. розробити й впровадити обґрунтовану методику, яка має допомагати визначити перспективну потребу держави у фахівцях різного рівня;
2. розробити та впровадити аналітичні, статистичні, імітаційні, ситуаційні моделі прогнозування підготовки необхідної кількості фахівців, зважаючи на розвиток певних галузей господарства та на особливості регіонів;
3. поєднати можливості державної та недержавної системи вищої освіти для підготовки фахівців різних спеціальностей з урахуванням запитів окремих регіонів;
4. оптимізувати мережі вищих навчальних закладів на основі наукового аналізу схеми їх розміщення;
5. визначити зміст і системи університетської освіти, перетворити університети на провідні національні освітні, наукові, культурні та методичні центри;
6. створити навчально-наукові центри (університет, інститут, коледж, технікум, професійне училище тощо) міжнародних університетів у їхньому складі;

Система вищої освіти в Україні передбачає взаємодію вищих навчальних закладів з іноземними ВНЗ: польськими, німецькими, австрійськими, французькими, литовськими, італійськими. Співпраця з ними дає великий досвід студентам, які мають великий потенціал та бажання вивчати щось нове і відкрити перед собою нові горизонти. Зараз діють багато програм, які дають змогу українським студентам навчатися, практикуватися, стажуватися закордоном, отримуючи нові знання, які потім вони використовують для покращення становища України.

Сучасний стан розвитку системи освіти характеризується зростанням ролі інформаційних технологій навчання. Такі новинки техніки дещо змінюють характер розвитку, отримання та розповсюдження знань, але це дозволяє розширити та поглибити зміст тої чи іншої дисципліни. До того ж ці технології дозволяють швидко оновлювати інформацію і значно спростувати доступ до неї. Значну доступність системи освіти можна забезпечити шляхом використання можливостей самоосвіти з використанням перспективних телекомунікаційних, дистанційних освітніх технологій, що можуть використовуватися для доставки навчального матеріалу та його

самостійного вивчення, організації діалогового обміну між викладачем і студентом, коли процес навчання не залежить від часу та територіального простору.

Про досить таки високий рівень освіти в Україні свідчить те, що навчаються багато іноземців. Ось, наприклад, в Тернопільському національному технічному університеті навчаються 270 іноземців, у тому числі англійською мовою навчання, з яких 90 представляють Нігерію, 34 – Зімбабве, 21 – Р Конго та ДР Конго, 21 – Єгипет, 13 – Намібію, 6 – Пакистан, 5 – Камерун, 4 – Кенію, 4 – Судан, 3 – Марокко, 3 – Анголу, 3 – країни Європи, 3 – країни Азії, 43 – інші країни Африки [1].

Система вищої освіти України має багато своїх переваг навіть і над європейськими університетами. Випускники-іноземці українських ВНЗ отримують диплом державного зразка, що дозволяє їм після закінчення навчання працювати в своїй країні. У свою чергу університети надають допомогу в міжнародній легалізації дипломів у Міністерстві освіти та науки. До того ж порівнюючи оплату навчання в європейських і українських ВНЗ, освіта в Україні є найбільш доступна. Отже, можна виділити такі переваги навчання в Україні:

1. Високий рівень освіти;
2. Прийнятна ціна навчання;
3. Всесвітнє визнання української освіти;
4. 100 % отримання віз для іноземних абітурієнтів;
5. Вивчення української/ російської мов з носіями;
6. Насичене студентське життя;
7. Набутий досвід проживання в іноземному товаристві.

Висновок. Отже, проаналізувавши систему освіти в Україні, я можу стверджувати, що в нашій державі можна стати досвідченим і висококваліфікованим фахівцем. Зараз активно проводиться євроінтеграція, а тому наша система освіти стає майже ідентичною з європейською. Тому їхати закордон на навчання українським абітурієнтам не має сенсу, адже в Україні створюються усі необхідні умови для отримання якісної та ґрунтовної освіти.

Перелік використаних джерел

1. <http://tntu.edu.ua/?p=uk/about/inter>

Данилків Тетяна

група 1-ПТБ-136/9

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі», Тернопіль, Україна

Tatiana Danilko

group 3-PTB-135/11

State Higher Educational Establishment Ternopil College of Food Technology and Trade

Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Гарасим Людмила Георгіївна**,

викладач вищої категорії

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»

Scientific supervisor: **Lyudmila Garasim**

teacher of higher category

State Higher Educational Establishment Ternopil College of Food Technology and Trade

РОЛЬ ОСВІТИ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

THE ROLE OF EDUCATION IN LIFE OF HUMAN

У житті кожної людини важливу роль відіграє освіта. Це чи не найважливіша складова для її майбутнього. Освіта та навчання розвиває нас, формує нашу особистість.

Сучасна освіта розглядається в усьому світі як важливий чинник становлення й розвитку особистості, як невід'ємна частина соціокультурного середовища, в якому живе людина.

Для того щоб стати повноцінним членом суспільства, їй необхідно, з одного боку, засвоїти його цінності, а з іншого - активно створювати для себе потрібні умови для входження в суспільство відповідно до своїх індивідуальних особливостей, світоглядних цінностей та особистої спрямованості.

Як прогнозують учені, ХХІ століття буде століттям розвинених інформаційних технологій, глобальної комп'ютеризації виробництва. Життя вимагає інтелектуально розвиненої особистості і разом із цим толерантного, відкритого до демократичного спілкування й розвитку в національному та міжнародному вимірі. Провідна роль у формуванні такої особистості належить освіті.

З цих позицій освіта в сучасних наукових дослідженнях трактується як складний соціокультурний феномен, міра залучення особистості до культури, як засіб створення людиною власного образу, неповторної індивідуальності. Освіта - це моральний вигляд людини, який складається під впливом моральних і духовних цінностей, що є здобутком її культурного кола, а також процес виховання, самовиховання, шліфування, тобто процес формування вигляду людини.

То яке ж воно навчання, що спонукає до змін?

На мою думку це коли людина хоче вчитися, розуміє для чого їй це потрібно, має перед собою поставлену мету і впевнено крокує до неї долаючи труднощі, не засмучується через невдачі та вчиться на власних помилках. На мою думку, важливим є викладач або вчитель, який повинен правильно донести до свого учня навчальний матеріал, допомогти та підтримати.

На мою думку дуже важливою є початкова освіта. Це наші маленькі перші кроки у велике майбутнє. Загальноосвітня школа дає нам базові знання, тому якщо на цьому початковому етапі ми зможемо правильно їх засвоїти, тоді в наступному етапі у навчанні нам буде значно легше та простіше.

Світовими тенденціями сучасного етапу розвитку загальної середньої освіти є такі:

- урахування інтересів і потреб окремого учня та суспільства в цілому;
- максимальний розвиток здібностей дитини, незалежно від соціально-економічного та суспільного статусу її сім'ї, статі, національності, віросповідання;
- виховання громадянина, формування системи цінностей та відношень, які відповідають багатонаціональному суспільству;
- особистісно - зорієнтований освітній процес, котрий враховує й розвиває індивідуальні здібності учнів, формує загальнонавчальні вміння та навички;
- адаптація молоді до умов життя суспільства;
- відкритість освіти, доступність знань та інформації для широких верств населення.

Чималу цінність у сучасному світі представляє вища освіта. Вона допомагає нам здобути професію та отримати роботу, відкриває двері у майбутнє, робить інтелектуально розвиненими та впевненими у собі.

Зазираючи в історію, ми можемо дізнатися як розвивалася освіта і наука. Були і важкі часи, коли люди не могли здобути гідну освіту, часто були неграмотними. За часів Київської Русі багато книг переписували вручну, бо не було друкарських машинок. Це було дуже важко, проте люди робили це бо хотіли навчатись та поширювати освіту скрізь, і це повинно бути мотивацією для нас.

В умовах сьогодення сучасна людина має всі можливості для здобуття освіти. Це безліч навчальних закладів, багато цікавої інформації, література, мережа Інтернет, тощо. Все це неодмінно стане у пригоді та полегшить навчання.

Я вважаю що сьогодні кожній людині необхідно навчатися та здобувати професію. Потрібно насамперед мати бажання та бути цілеспрямованим. Ми повинні це робити для того, щоб розвиватися як людина, як особистість, досягати своєї мети і поставлених цілей.

Саме з цієї причини хотілось би висловити власну думку з питання, про яке йдеться.

Дарабаш Діана
студентка кафедри міжнародних економічних відносин
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет, м. Київ, Україна

Diana Darabash
student of the Department of International Economics of the
Kyiv National University of Trade and Economics, Kiev, Ukraine

Науковий керівник: **Жук Олена Сергіївна**
к.е.н, асистент кафедри економіки та фінансів підприємства,
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет
Scientific supervisor: **Olena Zhuk**
Candidate of Economic Sciences,
Assistant of the Department of Economics and Business Finance of the
Kyiv National University of Trade and Economics

МАЛИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРЕШКОДИ **SMALL BUSINESS IN UKRAINE: POSSIBILITIES AND PROBLEMS**

На сьогоднішній день, в умовах ринкової трансформації економіки України розвиток підприємництва, зокрема малого бізнесу – є одним із найважливіших чинників соціально-економічного зростання, він є основною складовою економіки будь-якої держави.

Малий бізнес – це створення нових робочих місць, а також альтернатива найманій праці. Розвиток малого бізнесу є дуже важливим для формування середнього класу суспільства. Державна підтримка бізнесу здійснюється на основі Закону України «Про державну підтримку і розвиток малих та середніх підприємств в Україні», в якому зазначається, що з метою створення сприятливих організаційних та економічних умов для розвитку підприємництва держава повинна надати належну підтримку [1].

Для забезпечення розвитку вільного підприємництва в Україні законодавчо визначено права, обов'язки та відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності, які зорієнтовані на ефективне господарювання.

Але на даному етапі розвитку малого бізнесу та підприємництва є значні проблеми і одним із шляхів виходу із кризи малого підприємництва є кредитування даної сфери. Внаслідок кризи в банків виникла проблема ліквідності, що спричинила зростання відсоткових ставок. Високі відсоткові ставки за кредит, обов'язкова вимога застави, вартість якої значно перевищує суму кредиту, практично унеможливають доступність кредитних ресурсів для тих суб'єктів малого підприємництва, які започатковують свою справу. За даними Державної служби статистики України станом на 01.01.2016 року частка малих підприємств становила 291154 одиниць (тобто 95% від загальної кількості), середніх – 14832 (4,9%), великих – 383 (0,1%) [2].

Аналіз стану підприємницької діяльності в Україні показує, що сектор малого бізнесу потребує ефективної фінансової підтримки як на загальнодержавному, так і регіональному рівнях.

На сьогоднішній день існує багато способів отримати підтримку для відкриття свого підприємства, наприклад для малого бізнесу. Держава надає йому всебічної підтримки.

З 2010 року існує «Український фонд підтримки підприємництва в Україні» - це Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР власниками якого є 64 країни та дві міждержавні організації.), який підтримує розвиток ринкової економіки і демократії, дає можливість підприємствам залучати висококваліфікованих консультантів, які здатні якісно трансформувати їх бізнес, і надає гранти (безповоротну фінансову допомогу) для часткової оплати послуг консультантів. Фінансування надає Європейський Союз та країни-донори ЄБРР [3].

Грант – це безоплатна субсидія підприємствам, організаціям і фізичним особам в грошовій або натуральній формі на здійснення будь-якої діяльності з подальшим звітом про їх використання. У нашому випадку – це стартовий капітал підприємця [4].

Пошук і отримання гранту – досить непросте завдання, однак гроші з неба взагалі не падають. Так що, якщо у вас є цікава, нестандартна, а головне – економічно обґрунтована ідея, можна спробувати отримати на її реалізацію спонсорські гроші.

Грант відрізняють деякі особливості, про які одержувачу варто знати ще перед подачею заявки. Він виділяється не особисто приватному підприємцю, директору або іншій фізичній особі, а саме організації під цілком певні цілі. У разі нецільового витрачання виділених коштів керівна особа буде нести передбачену законом та статутом донора відповідальність.

Наданням грантів займаються міжнародні організації, такі як USAID, ООН, ЮНЕСКО, ЄС, Швейцарська агенція розвитку та співробітництва (SDC), CIPE (Центр міжнародного приватного підприємництва), Глобальний Інноваційний Фонд (GIF), Global Technology Foundation, IREX (Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів).

Також Ощадбанк представив програму підтримки малого бізнесу на загальнонаціональному рівні "Будуй своє". Проект представив голова правління Ощадбанку Андрій Пишний 13 вересня 2017 року [5].

"Ця програма – не стільки про гроші, скільки про запит суспільства на пошук нових підприємців. Потрібні сміливці, які не бояться взяти відповідальність за власну справу, власну країну. Ми прагнемо їх знайти та полегшити їм започаткування бізнесу, а також його подальше ведення", – сказав Пишний.

Міністерство економічного розвитку і торгівлі запустило офіційний портал програми Європейського Союзу з підтримки малого та середнього бізнесу в Україні – COSME [6].

Програма дозволяє вийти на ринок ЄС і ринки партнерів програми, отримати доступ до інформації про правила ведення підприємницької діяльності, пройти бізнес-стажування за кордоном.

Президент України Петро Порошенко 9 березня 2017 року підписав прийнятий Верховною Радою закон про ратифікацію угоди між Україною та Європейським Союзом, який передбачає участь нашої країни в програмі розвитку конкурентоспроможності підприємств малого і середнього бізнесу COSME. Вступ в силу угоди поглибить інтеграцію України в політику ЄС в сфері юстиції та внутрішніх справ.

Тому можна зробити висновок, що на сьогоднішній день можна отримати підтримку навіть збоку нашої держави, яка надає таку можливість, що на нашу думку, дійсно йде на користь економіці нашої країни та на розвиток підприємництва.

Перелік використаних джерел

1. Табінський В. А. Проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні [Електронний ресурс] / В. А. Табінський, В. М. Телятник, А. П. Сімон // «Молодий вчений». – Режим доступу до ресурсу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/3/193.pdf>.
2. Кількість підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2016 році [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/kp_ed/kp_ed_u/kp_ed_u_2016.htm
3. ЄБРР в Україні надає гранти малим та середнім підприємствам [Електронний ресурс] // Група підтримки малого бізнесу в Україні. – Режим доступу до ресурсу: http://ufpp.gov.ua/business_advisory_services.
4. Гранти для підприємців: де взяти і як шукати? [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ceasc-bw.com/products/granti-dlya-pidprijetstv-de-vzyati-i-yak-shukati/>.
5. Ощадбанк презентував програму підтримки малого бізнесу в Україні [Електронний ресурс] // УКРІНФОРМ. – 1309. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2304262-osadbank-prezentuvav-programu-pidtrimki-malogo-biznesu-v-ukraini.html>.
6. В Україні запустили офіційний портал програми ЄС з підтримки малого та середнього бізнесу [Електронний ресурс] // ЄВРОБІЗНЕС. – 21. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unian.ua/eurobusiness/2254004-v-ukrajini-zapustili-ofitsiyniy-portal-programi-es-z-pidtrimki-malogo-ta-serednogo-biznesu.html>.

Дацок Люба, Микитюк Софія
група 3-ПТБ-135/11

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі», Тернопіль, Україна

Lyuba Datsok, Sophia Mykytyuk
group 3-PTB-135/11

State Higher Educational Establishment Ternopil College of Food Technology and Trade,
Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Обуд Оксана**
викладач – методист, викладач маркетингу

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»

Scientific supervisor: **Oksana Obud**
teacher – methodologist, marketing instructor

State Higher Educational Establishment Ternopil College of Food Technology and Trade

СУЧАСНА ОСВІТА: НАВЧАННЯ, ЩО СПОНУКАЄ ДО КАРДИНАЛЬНИХ ЗМІН **MODERN EDUCATION: TRAINING TO CARDINAL CHANGE**

Останнім часом проблема змін в освіті постійно перебуває в полі зору громадської думки. Висвітлюються окремі важливі аспекти освітянської діяльності, пропонуються ті чи інші новації, але часто відчувається методологічна слабкість пропозицій. Українське суспільство чітко не усвідомлює, що, як і чому слід змінювати в освіті. Зумовлено це часто нерозумінням сутності сучасних цивілізаційних змін, нових вимог, що постають перед людством, нездатністю пов'язати розвиток освіти з контекстом підготовки людини до життя у XXI столітті. Отже потрібні зміни:

Перше. Людство увійшло у новий тип цивілізації – інноваційний. Його характерна риса – постійна змінюваність, динамізм змін. Змінюються знання, технології, інформація, обставини життя тощо, і відбуваються ці зміни значно швидше, ніж зміна покоління людей. Отримані знання дуже швидко «старіють», виникає потреба в нових знаннях. Отже, необхідно по-новому визначити мету навчання і функції навчального процесу.

По-друге, сучасна цивілізація суттєво розширила комунікативне середовище, в якому живе і діє людина. Щоб за цих обставин бути ефективною в діяльності, вона має бути самодостатньою, здатною свідомо діяти в «хащах» комунікацій. Отже, в освіті треба змінити сам спосіб включення особистості в навчальний процес. Суб'єктно-об'єктні відносини між тим, хто навчає, і тим, хто навчається, мають змінити суб'єктно-суб'єктні, де обидва учасники навчального процесу активні, рівноправні у взаємодії і взаємно шановані й відповідальні. Відтак авторитарну репресивну педагогіку треба замінити демократичною педагогікою толерантності і співпраці і в школі, і в університеті.

По-третє, розвиток людства набув глобального характеру, що робить конкурентоспроможною лише людину, здатну жити й діяти в глобальному просторі. В її формуванні багато складових: від світоглядної підготовки, що адекватно відображає світ і місце в ньому України, до надання можливості працювати, спілкуватися і взаємодіяти в такому всеосяжному просторі, тобто достатньої мовної підготовки. В освіті України слід здійснити своєрідний мовний прорив: випускник школи повинен вільно володіти державною українською, рідною (російською чи іншою) і обов'язково – англійською мовою як світовою. Вивчення англійської мови має стати обов'язковим для всіх школярів.

По-четверте, сучасний світ не лише поставив нові завдання, а й створив для освіти нові можливості. Передусім це сучасні інформаційні технології, які забезпечують як мінімум три функції: комп'ютерну грамотність, індивідуалізацію та інтенсифікацію освітнього процесу, а також новий тип навчальної діяльності – дистанційна освіта.

По-п'яте, висунення як провідної ідеї сучасної освіти дитиноцентризму, який передбачає максимальне наближення навчання кожної людини до її потреб, інтересів, індивідуальності. Такий підхід дасть змогу дитині пізнати й розвинути себе на основі власних здібностей і, ставши

дорослою, максимально реалізуватися, що є неодмінною умовою особистого щастя і динамічного й стійкого суспільного прогресу. Що потрібно змінити?:

- перейти до реальної профільної старшої школи, яка тільки і зможе забезпечити наближення навчання дитини до її здібностей і життєвих інтересів, що є умовою максимальної самореалізації особистості. Вихід один – навчання в старшій школі (10–11 класи) слід забезпечити в спеціалізованих навчальних закладах – ліцеях, коледжах, технікумах;

- на базі нинішньої професійно-технічної освіти, а також вищих навчальних закладів I і II рівнів акредитації слід створити, поряд із загальною середньою освітою, окрему освітню ланку – професійну середню освіту, яка б виконувала двоєдине завдання: забезпечувала технологічний профіль навчання для випускників 9-го класу і, таким чином, готувала з цієї та інших категорій учнів кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів. Для цього слід вивести технікуми, училища й коледжі (принаймні ті, що не готують бакалаврів) із ланки вищої освіти, де вони опинилися абсолютно безпідставно (відсутність наукових досліджень, професорів і доцентів, шкільні методи навчання тощо) і ввести їх у нову освітню ланку;

- розвиток освіти в Україні є неможливим без створення і широкого впровадження в освіту сучасних засобів навчання та ІКТ. Соціальний запит суспільства, що стосується підготовки майбутніх фахівців для роботи у новому інформаційному суспільстві, та реальний стан їх підготовки багато у чому не відповідає цим вимогам.

Отже, справді, йдеться про зміни у змісті навчання – його осучасненні, розвантаженні від другорядного матеріалу, більшій практичній спрямованості, введенні в контекст змісту європейської освіти. Але дедалі очевидніше стає, що українська освіта потребує більш системних перетворень, оскільки при теперішній організації освітньої системи неможливо забезпечити виконання завдань, котрі сьогодні стоять перед Україною. Потрібна зміна структури освіти і мережі навчальних закладів.

Основними проблемами, пов'язаними із сучасним станом підготовки фахівців ВНЗ з дисциплін комп'ютерного циклу, є: – недостатня кількість годин, що відводиться Державним освітнім стандартом вищої професійної освіти для спеціальностей на вивчення загальних математичних і природничо-наукових дисциплін, в блок яких входить дисципліна “Інформатика”; – відсутність в освітньому стандарті спеціальних дисциплін інформаційного циклу, що забезпечують формування готовності випускників до професійної діяльності в умовах сучасного інформаційного простору; – недостатня інформаційно-методична забезпеченість процесу професійної підготовки студентів до використання інформаційних і комунікаційних технологій; – недостатня розробленість питань організації самостійної роботи студентів в процесі оволодіння навичками вирішення професійних задач засобами інформаційних і комунікаційних технологій; – використання традиційних методів підготовки, що не враховують освітні потреби особистості студента та не забезпечують процеси формування системного бачення майбутньої професійної діяльності та професійної компетентності. Зазначені суперечності та виявлені проблеми обумовлюють напрямок дослідження – теоретичне обґрунтування, розробку та впровадження технології комп'ютерної підготовки студентів вищих навчальних закладів та розвитку у студентів ІКТ-компетенції.

Перелік використаних джерел

1. Биков В. Ю. Ключові чинники та сучасні інструменти розвитку системи освіти [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков // Інформаційні технології і засоби навчання.– 2007. – Вип. 2. – Режим доступу : [URL:http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em2/emg.html](http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em2/emg.html)

2. Кобильник Т. П. Компетентнісний підхід при вивченні «математичної інформатики» у педагогічному університеті [Електронний ресурс] / Т. П. Кобильник // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2007. – Вип. 2. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em2/emg.html>

Дегтяр Вікторія
курсант навчальної групи ФЕБ-743
Victoria Degtyar
cadet of the voluptuous group FEB-743
faculty of economics and lawlessness
The Dnipropetrovsk state University of Internal Affairs, Dnipro, Ukraine
Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та політології
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor
Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

ФОРМУВАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Двадцять перше сторіччя - час змін у всіх сферах суспільного життя, яке диктує нові правила, закони, тенденції. Значні зміни відбуваються у всіх сферах життя, що пов'язано з глобалізацією та інтернаціоналізацією – процесами, які створюють нові можливості для розвитку суспільства. Сучасна людина не уявляє свого життя без Інтернету та соціальних мереж, тому загострюється проблема їх значущості та впливу на людство. Серед головних чинників розвитку суспільних відносин на перший план виходять виробництво та використання інформації. У зв'язку з цим нами звернено увагу на проблему розвитку інформаційної економіки та зайнятості населення в Україні.

Інформаційною економікою називають особливий вид економіки, що полягає у здатності обробляти й ефективно застосовувати інформацію, що дозволяє впливати на продуктивність і конкурентоспроможність господарюючих суб'єктів. У процесі розбудови інформаційної економіки в Україні відбулось закріплення засад її розвитку в законодавчій базі. Зокрема, Верховною Радою України було прийнято Закон «Про затвердження Національної стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2006–2015 роки» [3] та Закон «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [4].

Функціонування економіки в умовах інформаційного суспільства трансформує зміст і характер праці. Ці зміни виявляються у:

- підвищенні рівня інтелектуалізації праці;
- наявності необхідних знань, навичок, компетенцій та досвіду, спроможності продукувати інновації, що знижують залежність носія робочої сили від роботодавця;
- тому, що знання та вміння разом з комп'ютерними технологіями у більшості сфер діяльності виявляються основним джерелом зростання продуктивності та якості праці;
- появі можливостей дистанційного виконання операційних функцій працівниками, що змінює традиційне уявлення про робоче місце (обмін результатами праці та співробітництво між працівниками може бути налагодженим у віртуальному середовищі за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій) [2].

Проблема зайнятості населення у суспільстві і функціонування віртуального ринку праці досліджено у ряді наукових праць вітчизняних і зарубіжних науковців: Ж.В. Балабанюк, І.М. Новак, У. Давідов, М. Малон, Дж. Ніллес та ін. Зокрема, існуючі наукові праці відображають дослідження економічного аспекту віртуального ринку праці, показують успішність зарубіжного досвіду його розвитку.

Соціальні мережі – одна з основних арен сучасних ринкових відносин, і можна визначити, яким чином вони впливають на сучасний ринок праці. Перш за все, розширюється простір для ринкових відносин (інтернет-магазини, реклама продукції, послуг). Інтернет - ефективний спосіб пошуку роботи, налагодження та підтримання професійних зв'язків і створення позитивного

професійного іміджу. Мобільність та доступність створює можливість приєднання більшості населення до суспільних ринкових відносин у площині мережі Інтернет. Функціонування соціальних мереж дає змогу підвищувати продуктивність праці, можливість встановлення діалогу з усім світом (отримання досвіду, експорт та імпорт товарів, продукції) та ін.

Використання соціальних мереж позитивно впливає на розвиток інформаційної економіки та віртуального ринку праці. Віртуальний ринок праці представляє собою систему відносин купівлі-продажу робочої сили між робітниками та роботодавцями у віртуальному середовищі мережі Інтернет. Рекламу послуг та товарів через соціальні мережі стало звичною справою. Використання соціальних мереж відкривають шлях до функціонування віртуального ринку в Україні. Так, користуючись своєю сторінкою у будь-якій СМ(соціальні мережі), маєш змогу вступати у ринкові відносини, не виходячи з дому. Колись роботодавці для пошуку працівників публікували оголошення в спеціалізованих газетах, на job-сайтах, шукали допомоги у рекрутингових агенцій, тепер ця процедура набагато простіша [2].

Поряд з перевагами залишаються багато невирішених питань. Так, у рамках правового регулювання повинен бути вирівняний статус усіх учасників соціально-трудових відносин: і тих, які працюють на умовах постійної/тимчасової зайнятості, і тих, які задіяні на засадах інноваційних форм зайнятості (фріланс, аутсорсинг тощо) [5]. За допомогою економічних засобів повинні бути забезпечені гідні умови роботи для суб'єктів віртуального ринку праці на рівні з іншими працівниками, задіяними в операційній діяльності підприємств тощо.

Можна зазначити, що наша країна впевнено рухається шляхом побудови та розвитку інформаційної економіки, що значно посилить міжнародні позиції України та її конкурентоспроможність на світових ринках, зміцнить внутрішні аспекти соціально-економічного розвитку та підвищить рівень добробуту населення.

Перелік використаних джерел

1. Балабанюк Ж. В. Пошуки вакансії в Мережі: особливості віртуального ринку праці / Ж. В. Балабанюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1424726-poshuki-vakansiyi-v-merezhiosoblivosti-virtualnogo-rinku-praci>
2. Борюшкіна О. В. Визначення поняття «ринку праці» в економічній та соціологічній науках / О. В. Борюшкіна // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : збірник наукових праць. – Х. : Видавничий центр Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, 2005. – С. 206–210.
3. Про затвердження Національної стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2006–2015 роки : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3454-15>.
4. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України. – Голос України від 06.02.2007. – № 21.
5. Соціально-економічний механізм регулювання ринку праці та заробітної плати : [колект. монографія] / [Д.П. Богиня, Г.Г. Куликов, В.М. Шамота, Л.С. Лисого та ін.]. – К. : Ін-т економіки НАН України, 2001. – 300 с.

Дзюба Тетяна,
студент групи ОВ-308
Tetyana Dzyuba,
student group OV-308

Technical College of Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Семчишин Євгенія,**
викладач економічних дисциплін,
Технічний коледж ТНТУ ім.І.Пулужа,
Scientific supervisor: **Yevheniia Semchyshyn,**
teacher of the highest category,
Technical College of Ternopil Ivan Puluj National Technical University,

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ **FINANCIAL MECHANISM OF THE ENTERPRISE AND ITS SUPPLY**

У нашому суспільстві основний стратегічний фактор – правильна побудова фінансових відносин. Фінансовий механізм – це механізм контролю та розподілу фондів грошових коштів і фінансових ресурсів. В основі кожного розвитку повинен бути фінансовий механізм і сформоване на цій основі фінансове джерело.

Оптимальне розміщення капіталу підприємства є одною із головних проблем ефективного управління. На фінансові результати негативно впливає недостатнє використання виробничих потужностей і не тільки з причини відсутності сировини. Надзвичайно негативним є створення невиправданої дебіторської заборгованості та надлишкових виробничих запасів. Відповідно відбувається зростання собівартості. Проблема фінансової діяльності підприємства може бути вирішена шляхом застосування ефективного фінансового механізму.

У науковій літературі присутні деякі розбіжності щодо тлумачення фінансового механізму. Так, Л.А. Дробозіна дає визначення фінансового механізму як «системи встановлених державних форм, видів і методів організації фінансових відносин» і пропонує підрозділяти його на директивний і регульований. С.Я. Огородник і В.М. Федосов розглядають фінансовий механізм як фінансово-кредитний і визначають різницю тільки в структурі, складовими якої, є фінансове забезпечення і фінансове регулювання.

Фінансовий механізм підприємства - це система державних законів і нормативних актів, які регулюють фінанси підприємства, утворення та використання фондів фінансових ресурсів та інших грошових фондів, що забезпечують активну господарську діяльність.

Потреба в покращенні фінансового забезпечення діяльності підприємств та промисловості загалом завжди присутня. Тому повинні бути такі орієнтири державної регіональної політики:

1. Покращення фінансування щодо розвитку підприємств за рахунок власних коштів.
2. Удосконалення можливостей фінансування розвитку підприємств за рахунок фінансових ресурсів інституцій фінансово-кредитного сектору.
3. Удосконалення фінансування розвитку підприємств за рахунок бюджетних коштів.

Сьогодні фінансовий механізм майже кожного підприємства знаходиться в не найкращому стані. Тому найперше потрібно активізувати пошук шляхів зміцнення їх фінансів. Проблеми інфляції вирішити майже неможливо. Отже, виникає необхідність вдосконалення стану та ефективного використання оборотних коштів. Перший етап — встановлення зв'язку між організаційною структурою та фінансовими ресурсами. На другому етапі приймається вирішення проблеми з обсягом фінансових коштів. Результатом цього етапу є розробка бізнес-плану.

Фінансові та кредитні ресурси є рушійною силою фінансового механізму, які тісно пов'язані між собою. Одними із основних елементів фінансового механізму є інструменти та підсистеми. Якщо брати до уваги різні сторони виробництва та суспільства, то вплив фінансового механізму має як кількісну так і якісну сторони. Функціонування ж господарського механізму без фінансового в умовах товарно-грошових відносин неможливе.

Ефективне правове забезпечення дії фінансового механізму суб'єктів господарювання повинне в першу чергу базуватись на конституційних нормах. Нормативно-правові основи доцільно поділити на три групи актів:

- акти, що приймають на вищому рівні управління в Україні;
- акти, що приймають на центральному рівні;
- акти, що приймають на місцевому рівні, а за сферою охоплення питань – дві великих групи: спеціальні та загальні нормативно-правові акти.

До першої групи відносяться закони України та Постанови Верховної Ради, Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, Укази Президента; до актів центрального рівня – накази центрального органу виконавчої влади; до актів нижчого (місцевого) рівня – рішення місцевих рад, їх виконавчих органів, розпорядження голів місцевих державних адміністрацій.

Спеціальні акти приймаються на всіх рівнях управління, проте стосуються лише функціонування окремих систем. Загальні акти регулюють загальні питання, властиві господарству в цілому. Нормативне забезпечення включає циркулярні листи, інструкції, норми, нормативи, накази, тарифні ставки, роз'яснення, рекомендації та ін. Інформаційне забезпечення фінансової діяльності - це статистична звітність, фінансова, технічна, економічна, екологічна інформація, яка відображає стан підприємства у певному періоді з відповідним ступенем деталізації.

Таким чином, фінансове забезпечення передбачає процес формування та використання фінансових ресурсів підприємств шляхом оптимізації співвідношення всіх форм і сприяє створенню таких грошових ресурсів на підприємстві, від яких воно мало б змогу не тільки безбитково працювати, але й отримувати прибуток. Тобто, фінансове забезпечення в промислових підприємствах має здійснюватися через досконале функціонування економічного та організаційного механізму.

Слісєєв Євгеній
група МЕН-15-1

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, м. Дніпро, Україна

Evgenii Yelisyev
MEN-15-1

Oles Honchar Dnipro National University, Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Гільорме Тетяна**,

к.е.н., доцент кафедри статистики, обліку та економічної інформатики

Дніпровського національного університету Олеся Гончара

Scientific supervisor: **Tetiana Hilorme**

Ph.D. in Economics, assistant professor of the department of statistics,

accounting and economy informatics

Oles Honchar Dnipro National University

РОЗВИТОК ЕНЕРГЕТИКИ НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ SMART GRID В УКРАЇНІ **POWER ENGINEERING DEVELOPMENT BASED ON THE PRINCIPLES OF SMART GRID** **CONCEPT IN UKRAINE**

Сьогодні Україна взяла курс на євроінтеграцію, в тому числі і в політиці ефективного споживання енергоресурсів. Це потребує перегляду традиційних підходів, принципів та механізмів функціонування електроенергетики, формування новітньої концепції її інноваційного розвитку, що відповідає цінностям соціального розвитку та максимально враховує основні тенденції і напрями науково-технічного прогресу у всіх галузях, сферах життя та діяльності суспільства. Такою концепцією є Smart Grid. Основними ідеологами її розробки є США та країни ЄС – на засадах Smart Grid будуються національні політики енергетичного та інноваційного розвитку у XIX століття. Експерти вважають, що модернізація мереж електроенергетики сприятливо

позначиться на економічному розвитку України та дозволить розширити ціновий діапазон на послуги для споживачів, знизити або уникнути операційних витрат на електромережу, підвищити рівень енергозбереження завдяки кращому доступу енергії з поновлюваних джерел до електромережі [1].

За даними експертів Zpryme Research & Consulting [3] обсяг інвестицій у світовий ринок інтелектуальних мереж (Smart Grid) до 2030 р складе 2 трлн. дол. Але для «інтелектуальної» мережі, необхідна структурна модернізація всієї енергетичної платформи: структури постачання та споживання електроенергії, зміни світоглядів щодо прийняття управлінських рішень при прийнятті проектів, які направлені на підвищення енергоефективності, зменшення енергоємності виробництва – застосування концепції зацікавлених сторін (стейкхолдерів), тощо. Однією з концепцій інноваційного перетворення електроенергетики є Smart Grid: це «електричні мережі, які відповідають вимогам ефективного та надійного функціонування енергосистеми. Це забезпечується за рахунок скоординованого керування та організації двосторонніх комунікацій між елементами електричних мереж, електричними станціями, акумулюючими джерелами і споживачами» [2]. Особливої актуальності в Україні набуває питання розвитку відновлюваних джерел енергії. Технології Smart Grid можуть забезпечувати оптимальний розподіл потоків потужності електричної мережі, зменшення втрат в ній, швидку скоординовану реакцію при аваріях, можливість об'єднання в єдину енергосистему як великих електростанцій, так і сучасних відновлюваних джерел енергії. Ефективність технології визначається автоматизацією прийняття рішень з керування, підвищенням оперативності керування нормальними та аварійними режимами. Створення такої системи є необхідністю, що зумовлена багатьма чинниками: суттєве ускладнення завдань структурної організації та управління в електроенергетиці в умовах реформування, зростання попиту на енергетичні послуги в їх кількісному і якісному вигляді, змінився статус споживача як активного суб'єкта організаційно-господарських відносин, нові вимоги, що пред'являються суспільством до екологічного, соціального та інституційного вигляду енергетики.

Але при будь-якому управлінському рішенні, необхідно оцінити ефект від його запровадження. При цьому, на наш погляд, можливо проводити економічну оцінку ефектів від реалізації концепції Smart Grid у таких напрямках:

1. Екологічні ефекти – дозволяє зменшити викиди вуглецю.
2. Ефекти від зниження операційних і експлуатаційних витрат енергетичних компаній – зниження втрат при розподілі електроенергії за рахунок оптимізації продуктивності електростанцій і балансу енергосистеми.
3. Зниження витрат промислових споживачів.
4. Ефекти від підвищення якості обслуговування бізнес-клієнтів на засадах інтерактивної комунікації зі споживачами.
5. Підвищена ефективність і якість електропостачання.
6. Ефекти від підвищення частки використання відновлюваних джерел енергії та розподіленої генерації.

При цьому очікуванні ефекти від реалізації концепції Smart Grid залежать від групи стейкхолдерів: енергетичні компанії (оптові продавці електроенергії, роздрібні продавці енергосервісних послуг, компанії з передачі електроенергії, розподільні сітьові компанії), кінцеві споживачі (промислові, комерційні, населення), регулюючі органи (органи державного регулювання, оператор оптового електроенергетичного ринку, регулятори надійності) та держава і суспільство в цілому. Так, кінцеві споживачі, можуть очікувати такі ефекти від впровадження цієї концепції: можливість керування витрат електроенергії, підвищення загального рівня сервісу, підвищення надійності енергозабезпечення, доступ до інформації щодо енергозабезпечення в режимі реального часу, можливість брати участь в управлінні попитом, оптимізувати взаємозв'язок розподілення генерації тощо. Тоді як для енергетичних компаній ці очікуванні ефекти полягають у наступному: зменшення втрат електроенергії, прозора система обліку та білінгу, оптимізація управління активами, технічне обслуговування та моніторинг в режимі реального часу та ін. Крім цього технологія Smart Grid захищає від несанкціонованого відбору

електроенергії і сприяє більш тривалій роботі обладнання за рахунок розумної організації електромережі.

Реалізація технології Smart Grid істотно підвищить надійність та економічність функціонування і розвитку енергосистеми України та поліпшить якість обслуговування споживачів. Сьогодні в Україні вже запущені та функціонують велика кількість проектів зеленої енергії, запроваджуються «інтелектуальні» системи керування процесом створення, генерації, передачі та споживання енергії. Незважаючи на ризики при запровадженні енергозберігаючих проектів, чинна нормативно-правова база надає інвесторам достатні стимули та механізми для забезпечення успішної реалізації та розвитку проектів зеленої енергії, Smart Grid в Україні.

Перелік використаних джерел

1. Єлісеєва О. К. Аналіз і перспективи розвитку енергетичної платформи на засадах концепції smart grid / О. К. Єлісеєва, Т. В. Гільорме, М. В. Водоп'ян // Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. – 2016. – № 5. – С. 70–74.
2. Зелена енергія в Україні: Нові можливості для швидкозростаючих інвестицій. Інформаційний лист, Альтернативна Енергетика, Київ, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bakermckenzie.com/files/Uploads/Documents/Ukraine/nl_kyiv_greenenergy_jan13_ukrainia_n.pdf
3. Основні питання політики розвитку електроенергетичної галузі України: Аналітична доповідь. / Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень у м. Дніпропетровську. – м. Дніпропетровськ, 2011. – 89 с.

Жук Богдана

студентка 4 курсу

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна

Bohdana Zhuk

National University of Water Management and Nature Resources Use, Rivne, Ukraine

Науковий керівник: **Костриченко Валентина**

к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства

Scientific supervisor: **Valentyna Kostrychenko,**

PhD, Assoc. Prof. Department of Enterprise Economics

ІНТЕГРАЦІЯ МАРКЕТИНГУ ТА ЛОГІСТИКИ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА MARKETING INTEGRATION AND LOGISTICS AS A BASIS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF LANDSCAPE ACTIVITY OF THE ENTERPRISE

У сучасних умовах розвитку в Україні виникає потреба досягнення стабільності на ринку в умовах посилення жорсткої конкурентної боротьби. Одночасно значно зростають вимоги споживачів до якості товарів. Це обумовлює актуальність формування ефективної системи збуту, яка забезпечує швидкий рух продукції від виробника до споживача. Для успішної діяльності підприємства необхідністю стає використання переваг маркетингу, логістики та впровадження логістичних систем. Взаємозв'язок логістики та маркетингу, на думку фахівців, є найкращим варіантом системи управління в економіці. За допомогою логістичних систем забезпечується можливість зниження витрат на транспортування, складування та скорочення часу на доставку продукції від виробника до споживача. Маркетинг і логістика є інтегрованими функціональними аспектами здійснення збутової діяльності підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Питання ролі та функцій маркетингу і логістики досліджувалися багатьма вченими, а саме: О.О. Красноручьким, Є.В. Крикавським, В.А. Герциком, Л.О. Чорною, М.А. Окландером та іншими науковцями.

Існує безліч визначень поняття збутової (розподільчої) логістики. На думку В. М. Кислого, збутова логістика є невід'ємною частиною логістичної діяльності, що пов'язана з організацією ефективного розподілу готової продукції. Вона охоплює весь ланцюжок системи розподілу: маркетинг, транспортування, складування тощо [2]. В. М. Толочко та М. В. Чашева вважають, що збутова логістика – це комплекс стратегічних, організаційних, фінансових та інших заходів, тісно пов'язаних між собою в гнучку систему управління матеріальними, інформаційними та іншими потоками в післявиробничий період [4]. Є. М. Крикавський вважає, що збутову логістику можна визначити як процес управління комерційним, каналним і фізичним розподілом готової продукції і послуг з метою задоволення попиту споживачів та одержання прибутку [3].

Дослідження як вітчизняної, так і закордонної теорії і практики збутової діяльності показує, що логістичне моделювання збуту забезпечує необхідне підвищення ефективності збутової діяльності при дотриманні певних принципів логістичного моделювання збуту, а саме: системність, ієрархічність, функціональність, цілеспрямованість, цілісність. Найважливішим принципом, що дозволяє змоделювати складний за своєю економічною природою процес збуту, є принцип системності.

На сьогодні висловлюється обґрунтована думка, що включення маркетингу в розподільну (збутову) логістику як її органічної складової може послужити одним із найбільш ефективних шляхів удосконалення збутової діяльності [2]. Побудова відділу маркетингу з використанням принципів логістики відкриває нові можливості і дає змогу забезпечити: підпорядкування процесу управління матеріальним і інформаційним потоком цілям і завданням маркетингу; системний взаємозв'язок процесу збуту з процесом постачання; системний зв'язок всіх функцій всередині відділу маркетингу і логістики [1].

При формуванні стратегії збутової діяльності підприємство має враховувати необхідність поєднання маркетингових та логістичних функціональних елементів. Групування функцій, що виконуються в процесі збутової діяльності підприємства, дозволило систематизувати їх, виокремивши функціональні завдання відповідно до стратегічного чи тактичного рівня управління збутовою діяльністю (табл.1).

Формування ефективної логістично-збутової діяльності є невід'ємною умовою досягнення підприємством успіху на ринку. Система організації збутової діяльності повинна відповідати головним напрямкам господарської діяльності та забезпечувати такий зміст збутової, логістичної, складської та інших видів діяльності, при якій продукція вчасно буде реалізовуватись споживачеві. Збутова (розподільча) логістика підприємства охоплює аналіз, планування, організацію, інтеграцію і контролювання усіх функціональних підсистем.

Основними завданнями, які розв'язуються в рамках збутової (розподільчої) логістики, є: максимізація прибутку підприємства при більш повному задоволенні попиту споживачів; ефективне використання виробничого апарату підприємства за рахунок оптимального завантаження виробничих потужностей замовленнями споживачів; раціональна поведінка на ринку з урахуванням його кон'юнктури, що постійно змінюється; вивчення і задоволення потреб у логістичному сервісі; раціоналізація параметрів, структури та просування динамічних матеріальних потоків [4].

Систематизація функцій збутової діяльності підприємства

Функція	Функціональні елементи	Функціональні завдання	
		Стратегічний рівень управління	Тактичний рівень управління
Маркетингова	Ринковий аналіз; дистрибуція; продаж	Маркетингові дослідження; формування товарної політики; визначення методу дистрибуції; вибір учасників та формування дистрибутивного каналу	Визначення виробничої програми цін на продукцію; встановлення контактів, підписання договорів, ведення розрахунків
Логістична	Розподіл	Визначення логістичної стратегії розподілу; формування системи логістичного розподілу продукції	Визначення параметрів та здійснення конкретних операцій з формування запасів, складування, транспортування продукції
Організаційно-управлінська	Організаційно-економічна система управління	Формування підсистеми організаційного, інформаційного та правового забезпечення збутової діяльності; створення системи контролінгу збутової діяльності; визначення виду комунікативної стратегії	Розроблення документації та визначення функціональних параметрів взаємодії суб'єктів; розроблення заходів щодо стимулювання комерційного інтересу споживачів чи посередників

Організація збутової логістики підприємства включає: організацію процесу збуту готової продукції з урахуванням принципів та методів логістики; організацію управління збутом як сукупністю логістичних операцій, логістичних ланцюгів і логістичних систем; організацію взаємодії учасників збутової діяльності, тобто суб'єктів збутової логістики.

Отже, підприємству з метою підвищення ефективності його збутової діяльності і зменшення витрат, доцільно використовувати збутову логістику. Поєднання маркетингу і збутової логістики дозволить підприємству вирішувати складні завдання господарювання, економити ресурси і забезпечити підвищення його конкурентоспроможності.

Перелік використаних джерел

1. Бутова О. В. Сучасні підходи до організації ефективної збутової діяльності підприємства / О. В. Бутова // Управління розвитком. – 2013. – № 22. – С. 23–25.
2. Кислий В. М. Логістика: теорія та практика: навч. посіб. / [В. М. Кислий, О. А. Біловодська, О. М. Олефіренко, О. М. Соляник]. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.
3. Крикавський Є. В. Логістика: компендіум і практикум. Навчальний посібник / Є. В. Крикавський, Н. І. Чухрай, Н. В. Чернописька. – К.: Кондор, 2006. – 340 с.
4. Толочко В. М. Основи логістики збуту (розподілу). Управління товарними запасами: Метод. реком. для підготов. та провед. семінар. занять з курсу «Управління та економіка фармації» / В. М. Толочко, М. В. Чашева – Х.: Вид-во НФаУ, 2006. – 19 с.

Івасик Катерина
група 1-ПТБ-136/9

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі», Тернопіль, Україна

Katerina Ivasik
group 3-PTB-135/11

State Higher Educational Establishment Ternopil College of Food Technology and Trade,
Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Обуд Оксана**
викладач – методист, викладач маркетингу

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»

Scientific supervisor: **Oksana Obud**
teacher – methodologist, marketing instructor

State Higher Educational Establishment Ternopil College of Food Technology and Trade

ШАНСИ НА ПОРЯТУНОК ПРИЙДЕШНІХ ПОКОЛІНЬ CHAINS ON THE PASSENGER COURSE

В даний час, технічний прогрес значно впливає на ріст економіки. Складається думка, що варто й надалі розвивати техніку. Так варто, але не ціною власного життя. Виникає питання: - чому ціною власного життя, якщо ріст економіки покращує умови для проживання?

Відповідь очевидна: - зробивши безліч відкриттів, людство починає помічати, що крім користі вони приносять і шкоду, зокрема більшість з них згубно діють на навколишнє середовище, що порушує закономірності в природі. Прикладів цього є безліч. Це є такі винаходи як, виробники енергії (ТЕС, АЕС, ГРЕС), промислові об'єкти, в першу чергу металургійні, хімічні, нафтопереробні, цементні, целюлозно-паперові, різні види транспорту, гірниче виробництво, засоби зв'язку та передачі інформації. Вони забруднюють довкілля шкідливими фізичними полями, шумами, вібраціями, токсичними речовинами, надмірним теплом та ін. Насамперед ці чинники призводять до природних катастроф та мутацій, наслідки з яких можуть проявлятися протягом декількох століть і більше. Деякі з них помітні зараз. Це є зміна клімату, розвиток та поширення невиліковних захворювань, виникнення природних катастроф різного характеру, що призводить не лише до матеріальних, а й до людських втрат. Щоб уникнути таких наслідків потрібно думати не лише про економіку, потрібно думати про збереження довкілля. Якщо й надалі порушувати закони природи, чи зможе існувати людство? Варто задуматися над цим питанням та знайти вихід з даної ситуації.

Екологізація економіки, що розглядається як спосіб сприяння економічному прогресу при забезпеченні екологічної стійкості та соціальної рівності, розглядається як перспективний шлях для досягнення сталого розвитку. З цієї причини ООН і її держави-члени працюють над тим, щоб охопити в своїх документах, зокрема в Порядку денному сталого розвитку на період до 2030 року і в Цілях сталого розвитку (ЦСР), підходи «зеленої» економіки.

На Сьомій Конференції «Довкілля для Європи», що відбулася в 2011 році в м. Астана (Казахстан) міністри довкілля прийняли рішення сприяти в переході до «зеленої» економіки. Вони наголосили на необхідності активізації зусиль на зменшення залежності економічного зростання від деградації навколишнього середовища шляхом стимулювання «зелених» інвестицій та інновацій, сприяння сталому виробництву, підвищення енерго- та ресурсоефективності. Вони також підкреслили важливість розвитку людського, інституційного та економічного потенціалу підтримки процесу екологізації економіки, зокрема шляхом здійснення наукових досліджень, освітньої діяльності та підготовки кадрів.

Восьма Конференція міністрів «Довкілля для Європи» просуне вперед процес переходу до «зеленої» економіки в регіоні у відповідь на прийняті в Астані зобов'язання, і основна увага на ній буде приділена питанню про те, як почати цей процес. Намір полягає в тому, щоб надати міністерствам навколишнього середовища підтримку щодо розгортання і просування дискусій на тему «зеленої» економіки в уряді їх країн і на інших відповідних форумах і в просуванні порядку

денного по «зеленій» економіці. На Восьмій Конференції міністрам також буде запропоновано схвалити Пан'європейські стратегічні рамки екологізації економіки і взяти на себе зобов'язання щодо їх здійснення.

Стратегічні рамки передбачають здійснення країнами Пан'європейського регіону такої моделі розвитку, яка б забезпечувала економічний прогрес, соціальну справедливість і стале використання екосистем і природних ресурсів в інтересах задоволення потреб нинішнього покоління, не ставлячи під загрозу можливості майбутніх поколінь задовольняти свої потреби. «Зелена» економіка як один з підходів до переорієнтування споживчих звичок, інвестицій і торгівлі в підтримку інклюзивної «зеленої» економіки, спрямованої на загальне процвітання, є одним з перспективних шляхів до досягнення цілей в галузі сталого розвитку в регіоні і за його межами.

Мета Стратегічних рамок полягає в тому, щоб служити орієнтиром в процесі переходу регіону до інклюзивної «зеленої» економіки до 2030 року. Такий перехід при достатній підтримці і достатніх стимулах забезпечить залучення інвестицій в інновації в області «зелених» технологій, продуктів і послуг та сприятиме передачі екологічно чистих технологій і формування екологічної поведінки споживачів. Це дозволить знизити ризики для навколишнього середовища і вирішити проблему дефіциту екологічних ресурсів, а також створити «зелені» робочі місця і звести до мінімуму негативні наслідки змін для підприємств і вразливих груп суспільства.

Стратегічні рамки допоможуть країнам в розробці і здійсненні їх політики, стратегій і планів щодо екологізації економіки та досягнення цілей сталого розвитку. З цією метою Стратегічні рамки визначають концепцію, цілі та пріоритетні галузі діяльності, які спираються на політику, яка випливає з підсумків Конференції «Ріо+20» і Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року, а також на сформовану в регіоні базу знань і передову практику. З метою підтримки здійснення Стратегічних рамок пропонується Батумська ініціатива по «зеленій» економіці розрахована на період 2016-2030 років. Ця ініціатива передбачає прийняття зацікавленими країнами і організаціями державного і приватного секторів добровільних зобов'язань щодо дій по «зеленій» економіці.

Для переходу до «зеленої» економіки буде потрібно налагодження більш тісної співпраці між країнами і в межах країн, оскільки заходи політики, в тому числі ринкові інструменти, сприяють досягненню більш високих результатів лише в тому випадку, якщо вони здійснюються на чітко визначеній, передбачуваній і скоординованій основі. Крім того, співпраця дозволяє проводити обмін знаннями, досвідом і кращими практиками та сприяє більш ефективному залученню приватного сектора і громадянського суспільства, роль і вплив яких все частіше виходять за межі національних кордонів. Стратегічні рамки сприятимуть поглибленню такого співробітництва.

Екологізація економіки в Пан'європейському регіоні дозволить досягти трьох основних завдань:

1. Скорочення екологічних ризиків і дефіциту природних ресурсів;
2. Зміцнення економічного прогресу;
3. Підвищення добробуту людини і зміцнення соціальної справедливості

На мою думку, навіть якщо боротися з глобальними проблемами, потрібно робити це якомога скоріше, адже кожна втрачена секунда може призвести до катастрофічних наслідків.

Перелік використаних джерел

1. Green Business [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rolandberger.ch/publications/82-publications.html>.
2. Андрій Мартинюк. Перспективи розвитку „зеленої економіки” / А. Мартинюк, Ю. Огаренко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/09108.pdf>

Іщенко Вікторія

курсант навчальної групи ДР-641

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна

Viktorija Ischenko

cadet of the group DR-641

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та політології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

АНТИМОНОПОЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

ANTIMONOPOLIC POLICY AS A INALIENABLE CONSTITUENT OF THE ECONOMIC AND SOCIAL POLICY OF THE STATE

Україна знаходиться в течії стрімкого реформування всіх напрямків суспільної діяльності та економіки зокрема. Такі зміни обґрунтовуються необхідністю розвитку українського суспільства. Сучасна держава обрала своїм майбутнім життя у європейському просторі, і поставлена ціль вимагає розв'язання ряду важливих завдань, серед яких однією з найважливіших є проблема втілення та розвитку демонополізації.

Дана тематика посідає важливе місце серед проблем економіки сучасної України, оскільки є недостатньо розробленою. Це пояснюється тим, що в Україні є пряма залежність від монополії в ринковій економіці. Надзвичайно активно відбувається зростання кількості підприємств і, виходячи з цього, значно підвищується рівень конкуренції товаровиробників за найвигідніші умови виробництва і збуту товарів і, як наслідок, отримання найбільших прибутків.

У зв'язку з цим, завданням дослідження є вивчення основи та проблематики антимонопольної політики, а також аналіз недоліків законодавчих актів, що регулюють програму демонополізації економіки і розвитку конкуренції, з метою розкриття сутності антимонопольної політики України та перспектив її розвитку.

Дана проблематика є достатньо новою для вітчизняної науки, тому останнім часом привертає увагу дослідників. Розглядом цієї проблеми займалися такі провідні вчені, як В. Базилевич, Т. Бень, А. Грановський, Н. Задорожня, М. Кемпбелл, В. Кучеренко, В. Малиновська, В. Полуянов, Л. Семенова та ін.

Монополією в економічній теорії називають такий тип будови ринку, в якому існує один і тільки один продавець певного товару. Будучи єдиним постачальником, підприємство монополіст (його також називають монополією) стикається із сукупним попитом всіх потенційних покупців товару в межах даного (національного чи місцевого) ринку, і в цьому значенні воно тотожне галузі [1].

Виходячи з даного твердження, можна визначити, що антимонополією є тип протилежний, основними рисами якого є наявність досконалих замінників продукції фірми-монополіста, можливість безперешкодного входження на ринок інших фірм подібного спрямування, які, так чи інакше, матимуть диференційований попит.

Державна політика щодо обмеження монополізму і розвитку конкуренції є невід'ємною складовою внутрішньої економічної та соціальної політики держави. До найважливіших завдань держави належить врівноваження тенденції до монополізації механізмами конкуренції, цілеспрямоване сприяння з боку державних органів розвитку конкурентних засад в економіці [2].

Також слід зазначити, що антимонопольна політика реалізується на фундаменті нормативно-правових актів, що допомагають регулювати зв'язки, пов'язані з питаннями конкуренції, на

національній економічній арені. Існують також органи, здійснюючі всебічний контроль за дотриманням чинного законодавства, виконуючі розробку так званих «оферт», стосовно його удосконалення та розробки рекомендацій щодо стимуляції суперництва у всіх напрямках економіки. Реалізація таких нагальних функцій відбувається за допомогою антимонопольних, антитрестовських, картельних відомств.

Важливою проблемою у сфері антимонопольно-конкурентної політики України є недосконалість системи державного управління в цілому: підвищення ефективності антимонопольно-конкурентного регулювання може бути досягнуте лише при скороченні масштабів тіньової економіки та корупції; зменшенні кількості державних органів регулювання й контролю за діяльністю монополій; одночасному підвищенні їх відповідальності за прийняті рішення; чіткому розподілі функцій між різними контролюючими структурами; приведенні вітчизняної законодавчої бази у відповідність з нормами міжнародного права тощо [3].

В українському законодавстві існує дуже багато прогалин і недоліків, які можна було б усунути, просто проаналізувавши джерела антимонопольного законодавства інших держав. Однією з таких прогалин є майже нерозвинуте законодавство щодо монополій у міжнародній торгівлі. Тобто антимонопольне законодавство розвинутих країн світу поширюється на компанії самої країни та іноземні компанії, діяльність яких має прямий, суттєвий і передбачуваний у недалекому майбутньому вплив на комерцію цієї країни. Зрозуміло, що йдеться не про дрібні, а серйозні антиконкурентні дії стосовно відповідного ринку. Антиконкурентна дія територіально може відбуватися як у певній країні, так і за її межами. Якщо така дія відповідного ринку не стосується, то, як правило, жодних дій стосовно такого порушника не відбувається. Це мотивується тим, що інші країни мають свої антимонопольні органи, які зобов'язані за цим стежити [2].

Таким чином, на підставі проаналізованого матеріалу, хотілось би наголосити на тому, що демонополізація є нагальним питанням на українському економічному полі. Антимонопольне законодавство України також не є довершеним. Воно вимагає більш ретельних та обміркованих досліджень, а саме забезпечення розумного компромісу у питаннях розвитку конкуренції шляхом створення належних умов для безперешкодного входження на економічну арену України. У сфері конкурентної політики та демонополізації вищезазначене питання, на нашу думку, повинно стати предметом подальших досліджень спеціалістів.

Перелік використаних джерел

1. Самуельсон П. Економіка: підручник / П. Самуельсон. – Львів: "Світ", 1993. – 497 с.
2. Кольцова Д. В. Аналіз проблем розвитку конкуренції і обмеження монополізму в Україні / Д. В. Кольцова, В. В. Романенко // Економічний простір. – 2008. – № 18. – С. 91–92.
3. Слободчикова Ю. В. Характеристика антимонопольної політики України / Ю. В. Слободчикова // Держава і регіони. – 2009. – № 5. – С. 137–141.

Ковальова Марія
студентка групи 3-МД-8/9
Maria Kovaliova
student group 3-MD-8/9
State Higher Educational Institution
«Ternopil College of Food Technologies and Trade», Ternopil, Ukraine
Науковий керівник: **Меленчук Юлія Тарасівна**,
к.е.н., викладач
ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій та торгівлі»
Scientific supervisor: **Yuliia Melenchuk**,
Ph.D., lecturer
State Higher Educational Institution «Ternopil College of Food Technologies and Trade»

ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА – ШЛЯХ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ **THE GREEN ECONOMY IS THE WAY TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

За останні кілька років світом прокотилась низка криз від продуктової та паливної до кліматичної та фінансової. 60% світових екосистем зазнали деградації, рівень викидів вуглецевого газу досяг 40%, спостерігається значний дефіцит водних ресурсів, мільярд людей голодує, інший мільярд страждає від надмірного харчування та супутніх захворювань, кожна четверта людина в країнах, що розвиваються, живе поза межею бідності, два мільярди людей живуть менш ніж на 2 долари в день.

В 2008 році у відповідь на фінансову та економічну кризу Екологічна Програма ООН (ЮНЕП) оголосила перехід до Зеленої економіки, яка повинна сприяти відновленню світової економіки і збільшенню зайнятості населення, одночасно прискоренню боротьби зі зміною клімату, деградацією навколишнього середовища та бідністю.

ЮНЕП закликає звернути максимальну увагу на п'ять найважливіших напрямків:

- енергоефективність будівництва;
- перехід до поновлюваних джерел енергії, включаючи енергію вітру, сонця, геотермальну та біомасу;
- сталий розвиток транспорту;
- екологічна інфраструктура планети, у тому числі прісних вод, лісів, ґрунтів і коралових рифів;
- розвиток сталого сільського господарства, у тому числі органічного виробництва.

Перехід до зеленої економіки можна розглядати як шлях до сталого розвитку. Сталий розвиток передбачає зміцнення його трьох взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих факторів:

- охорона навколишнього середовища;
- соціальний розвиток;
- економічний розвиток.

Водночас, зелена економіка та стале виробництво і споживання являють собою дві сторони однієї медалі. Вони мають однакові цілі сприяння сталому розвитку, що охоплює макро та мікро-економічні аспекти державної політики, регулювання господарської діяльності та соціальної поведінки. Стале споживання і виробництво, в основному, спрямовані на підвищення ефективності використання ресурсів в процесі їх виробництва та споживання.

Оцінювати перехід до зеленої економіки можна за кількома показниками, які умовно можна поділити на такі групи:

- економічні показники: частка інвестицій або виробництва та зайнятості в секторах,
- які відповідають «сталим» стандартам як, наприклад, «зелений» ВВП;
- екологічні: ефективність використання ресурсів, інтенсивність забруднення на галузевому чи світовому рівнях, наприклад, використання енергії (відносно ВВП) або використання води (відносно ВВП);

– сукупні показники прогресу та благополуччя.

ЮНЕП та інші міжнародні організації, які підтримали ініціативу, пропонують інвестувати до 2% світового ВВП (що складає близько 1,3 трильйона дол. на рік) в екологізацію економіки. Нині приблизно така ж сума спрямовується на субсидії, які часто сприяють «несталому» використанню ресурсів в таких секторах, як видобуток палива, сільське господарство, рибальство тощо.

Перш за все, інвестиції мають спрямовуватись у сільське господарство, адже жоден інший сектор економіки не пов'язаний з такою великою кількістю аспектів зеленої економіки. Воно є головним джерелом доходів для більшості населення світу, забезпечує його продовольством і займає близько 40% території. Крім того, 70% питної води використовується саме для ведення сільського господарства і є одним із найбільших джерел викидів парникових газів. Сучасне сільське господарство завдає значної шкоди навколишньому середовищу та призводить до ерозії, заболочування та засоленості ґрунтів, забруднення ґрунтів та води.

Екологізація сільськогосподарського сектору економіки вимагає зусиль як для підвищення продовольчої продуктивності, так і для поліпшення екологічної та економічної ефективності використання ресурсів у процесі виробництва, переробки та споживання (ланцюговий підхід). При застосуванні екосистемного підходу для сільського, лісового та рибного господарства цей сектор міг би надати більше екологічних товарів та послуг, ніж будь-який інший, забезпечуючи при цьому засобами харчування та існування більшість населення, - і таким чином забезпечити реальний перехід до зеленої економіки. Як приклад, щороку 12 мільйонів гектарів (площа приблизно розміром з Грецією чи Непал) втрачаються через опустелювання; на площі такого розміру щорічно можна виростити 20 млн. тонн зерна і кормів для забезпечення продовольством більше шести мільйонів чоловік.

Ще одним важливим кроком має стати повернення до традиційних методів ведення сільського господарства в гірській місцевості. Адже гори покривають 24% поверхні суші Землі і є доволіною для 12% населення в світі, ще 14% живе в безпосередній близькості від гір. Повернення до традиційних методів ведення сільського господарства в горах дає більший ефект у боротьбі з бідністю, ніж будь-який інший сектор економіки.

Таким екосистемним підходом може бути перехід до органічного сільського господарства. Його можна розглядати на рівні основного напрямку в політиці всього сільського господарства, як ключову стратегію.

Колінько Аліна

група 2Б-16

Економіко-технологічний технікум

Херсонського національного технічного університету,

м. Херсон, Україна

Alina Kolinko

group 2B-16

Economics and Technology Technical College of Kherson National Technical University

Kherson, Ukraine

Науковий керівник: **Корівчак Анаїда Манвелівна**

викладач-методист, Економіко-технологічний технікум

Херсонського національного технічного університету

Scientific supervisor: **Anaida Korivchak**

teacher-methodist

Economics and Technology Technical College of Kherson National Technical University

СТАН РОЗВИТКУ «ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ» В УКРАЇНІ **THE STATE OF DEVELOPMENT OF GREEN ECONOMY IN UKRAINE**

Зелена економіка – новий напрям в економічній науці. Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) називають "зеленою" економіку, яка призводить до підвищення добробуту людей та зміцнення соціальної справедливості при одночасному істотному зниженні ризиків для навколишнього середовища та дефіциту екологічних ресурсів. Головна ідея напрямку – все на поверхні Землі є взаємопов'язаним.

За останні кілька років у світі відбулася ціла низка криз: від продуктової та паливної до кліматичної та фінансової. В останні кілька декад 60 відсотків світових екосистем зазнали деградації, рівень викидів вуглецевого газу досяг 40 відсотків. Також спостерігається значний дефіцит водних ресурсів, мільярд людей голодує, інший мільярд страждає від надмірного харчування та супутніх захворювань. Кожна четверта людина в країнах, що розвиваються, живе поза межею бідності, два мільярди людей живуть менш ніж на 2 долари в день.

Щодо нашої країни, то Україна зайняла 44 місце за «Індексом екологічної ефективності» (Environmental Performance Index (EPI) серед 180 країн світу, отримавши 79,69 балів.

Цей рейтинг був оприлюднений у звіті, який склали Єльський та Колумбійський університети.

Індекс екологічної ефективності вимірює показники національного та світового захисту екологічного здоров'я та життєздатність екосистем.

Для цього рейтингу керуються дев'ятьма факторами:

- сільське господарство;
- якість повітря;
- біорізноманіття;
- клімат та енергетика;
- ліси;
- рибні запаси;
- вплив на здоров'я;
- водні ресурси;
- вода та санітарія.

Я гадаю, що якщо Україна посідає досить непогане місце у рейтингу «Індекс екологічної ефективності», то це говорить про те, що не все так погано, як здається. Але давайте розглянемо основні екологічні проблеми, які заважають насолоджуватись життям теперішньому поколінню.

Найочевиднішим прикладом є стан Дніпра в міській смузі столиці: головна водна артерія в буквальному сенсі перетворюється на болото. До нього впадає 32 тис. водотоків – великих і малих, з яких 89 – ріки довжиною понад 100 км. Тому все те, що надходить на поверхню землі у вигляді

промислових, сільськогосподарських відходів, забруднених атмосферних опадів, обов'язково спливає в Дніпро. Потім всі отруйні речовини по харчових ланцюгах поширюються у довкіллі, потрапляють в організм людини. Проблема екологічного стану водних об'єктів є актуальною для всіх водних басейнів України.

Для вирішення цієї проблеми були вжиті заходи, але недостатньо. Щоб врятувати хоча б малу частину Дніпра, чиновники незмінно оперують тезою про відсутність належних коштів в держбюджеті на вирішення цих проблем.

Інша проблема – транспорт. Він належить до головних забруднювачів атмосферного повітря, ґрунтів та водоймищ. Для потреб транспорту у великій кількості споживаються природні ресурси. Вихлопні гази автомобілів містять більш ніж 200 хімічних сполук – продуктів згорання палива, більшість з яких токсичні.

Не менш небезпечним забруднювачем оточуючого середовища є промислові відходи. В Україні основним джерелом утворення відходів є підприємства гірничопромислового, хіміко-металургійного, машинобудівного, паливно-енергетичного, будівельного, агропромислового комплексів, а також комунальне господарство.

Це далеко не всі екологічні проблеми в Україні. Також існує багато економічних проблем. Тому для їх вирішення необхідна «зелена економіка», мета якої – ріст українського ВВП та збільшення доходів громадян за рахунок посилення екологічної складової та зменшення собівартості виробництва продукції.

Перехід України до суспільного розвитку вимагає зміни політики в соціальній сфері, основними напрямками якої мають бути: збереження здоров'я людини, сприяння покращенню демографічної ситуації, забезпечення соціальних гарантій людям, які потребують захищеності, досягнення нормативів якості життя, які прийняті у розвинених країнах, досягнення орієнтирів сучасного рівня раціонального споживання для всіх верств населення, гуманізація суспільних відносин.

Для успішного розвитку "зеленої економіки" можна виділити наступні напрямки: оцінка та надання пріоритетного значення товарам та послугам, які враховують екологічну складову на національному та міжнародному рівні; забезпечення запровадження системи заходів, що стимулюють впровадження "зелених" технологій, послуг та інвестицій, надання державної підтримки; зайнятості населення за рахунок створення "зелених" робочих місць; використання ринкових механізмів для досягнення стійкого розвитку.

Для започаткування ініціатив та стимулювання переходу до зеленої промисловості необхідна чітка координація політики в усіх сферах:

- промислова політика і стратегія: створення і зміцнення торгових, технологічних, навчальних, економічних, фінансових стимулів у відповідних стратегіях промислового розвитку, спрямованих на екологізацію традиційних виробництв і створення нових зелених галузей, так само як і установ для їх впровадження та моніторингу;
- послуги з підтримки малих і середніх підприємств (МСП): створення і зміцнення підтримуючих структур для надання допомоги промисловості, особливо МСП, у напрямі адаптації та прийняття політики Зеленої промисловості, доступності необхідних технологій і фінансування;
- передача знань та інновацій: розвиток та поширення знань, методів і процесів стосовно проривних, трансформаційних підходів і технологій зеленої промисловості шляхом підтримки освіти і навчання, інноваційних ініціатив;
- відтворювальні моделі: розвиток, верифікація та просування відтворювальних моделей для прийняття рішень щодо зеленої промисловості з високим рівнем впливу, наприклад, щодо екопромислових парків та стійких до зміни клімату виробництв.

На мою думку, «зелена економіка» гарний спосіб покращити стан країни. Але, на даному етапі в нашій країні цей вид економіки не дуже поширений, як хотілося б.

Я вірю, що в майбутньому в Україні «зелена економіка» розвинеться до європейського рівня і буде запорукою процвітання суспільства, тому що це дуже потрібно теперішньому та прийдешньому поколінням.

Колмакова Людмила
студентка 3 курсу ФРГТБ
Київського національного торговельно-економічного університету, м. Київ, Україна

Lyudmila Kolmakova
third-year student of FRGTB

Kiev National Trade and Economic University, Kiev, Ukraine

Науковий керівник: **Ткаченко Тетяна Іванівна**,
д.е.н., проф., зав. кафедри туризму та рекреації
Київського національного торговельно-економічного університету,

Scientific supervisor: **Tetyana Tkachenko**,
Ph.D. (Econ.), Professor, head of the Department of Tourism and Recreation
Kiev National Trade and Economic University,

СТРАТЕГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ **THE STRATEGIC INSTRUMENTS FOR DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL TOURISM**

Сучасна туристична індустрія є важливою складовою економіки більшості країн світу. Так, за оцінкою Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО), внесок туризму до світового валового внутрішнього продукту з урахуванням непрямого ефекту становить 10 відсотків, а загальна кількість робочих місць, що прямо або опосередковано стосуються сфери туризму, становить 11 відсотків [1]. Тому не випадково 2017 рік був проголошений Генеральною Асамблеєю ООН Міжнародним роком сталого розвитку туризму.

Проте для України, яка розташована у центрі Європи та має всі передумови для ефективного розвитку національної економіки за рахунок туризму, сьогодні характерним є невисока конкурентоспроможність туристичної індустрії. Так, за показником привабливості для туристів у 2017 році Україна посіла лише 88 місце серед 136 країн світу [2], частка туризму у ВВП складає за різними джерелами від 1,5% до 3,5% прямого впливу, частка зайнятих у туризмі – 5,6%. В Україні склалася непроста ситуація, коли на фоні соціально-економічних негараздів (іноді країна сприймається іноземцями як «гаряча точка») та недостатньо розвиненої інфраструктури ринку, туризм стає менш привабливим не лише для іноземних, але і для власних громадян.

Для того, щоб змінити ситуацію, що склалася, необхідно переглянути пріоритети і загальні принципи розвитку туристичної індустрії й змістити акценти, зокрема на зелену (екологічну) складову. Зауважимо, що в концепцію сталого розвитку туризму на сучасному етапі, закладено, як мінімум, розуміння збалансованої єдності економічних, соціальних та екологічних характеристик. Тому загальні *принципи* сталого розвитку туристичної сфери можуть бути *конкретизовані* як: регулювання масштабів туристської діяльності та їх обмеження до оптимальної величини; платність за використання туристичних ресурсів; диференціація розміру плати за ресурси залежно від їх цінності; ефективне партнерство державних (центральных, регіональних і місцевих), громадських і бізнес-організацій, а також інших зацікавлених сторін у регулюванні сталим розвитком туризму; спільна, але диференційована відповідальність за порушення норм використання і умов використання туристичних ресурсів; інтегрований підхід; програмний підхід; екологічний підхід; культурологічний підхід до планування й управління туристичною діяльністю [3].

Розглянемо у цьому контексті місце екологічного туризму (екотуризму) в системі сталого розвитку, що, на нашу думку, в перспективі дозволить забезпечити високу конкурентоспроможність вітчизняного туристичного бізнесу. Попри те, що найбільш узагальнено під терміном екотуризм розглядається туризм у місцях з відносно незайманою природою, до цінних у природному відношенні об'єктів з метою отримання задоволення від перебування на природі й оздоровлення, досі немає однозначного трактування цього терміну. Проте у порівнянні з іншими видами туризму, екотуризм має деякі особливості, зокрема передбачає необхідність мінімізації негативного впливу на природу, наявність екологічної освіти та виховання, певну фізичну активність тощо.

Враховуючи, що останнім часом на розвиток туризму в Україні істотно вплинула російська агресія (анексія Криму та військові дії на сході), можна спрогнозувати, що найближчим часом у внутрішньому туризмі зросте популярність місцевого екотуризму, в основному за рахунок бюджетних недорогих подорожей. Прикладом цього, зокрема, на Київщині можуть бути використання значних рекреаційних можливостей потенціалу київських лісів та лісопаркових зон, а також розробка одноденних місцевих екологічних маршрутів на зразок «Ірпінь – місто парків».

Необхідною умовою розвитку екологічного туризму може бути розроблення і реалізація механізму його регулювання шляхом застосування таких інноваційних інструментів управління як екологічний аудит, екологічна сертифікація та екомаркування. Застосування екологічного аудиту дає можливість туристичним організаціям не лише дотримуватися законодавства, але й об'єктивно оцінити й визначати екологічні проблеми, вживати необхідні заходи, підвищувати свою конкурентоспроможність тощо.

Таким чином, враховуючи вище зазначені загальні принципи сталого розвитку туристичної сфери, а також стратегічні цілі розвитку сфери туризму та курортів України на період до 2026 року, визначимо стратегічні пріоритети розвитку екологічного туризму на засадах сталості, зокрема:

- формування конкурентоспроможного національного туристичного продукту, привабливого для споживачів;
- ефективне використання наявного туристичного та курортно-рекреаційного потенціалу за сприяння місцевих територіальних громад, що передбачає необхідність мінімізації негативного впливу на природу, з одного боку, та поповнення місцевих бюджетів від туризму, з іншого;
- системне підвищення якості інфраструктури курортів та рекреаційних територій;
- популяризація та реклама кращих туристичних екологічних маршрутів, зокрема одноденних приміських;
- вивчення зарубіжного досвіду ведення екологічного туризму та можливості запровадження кращих зразків туристичного бізнесу в національну практику;
- запровадження таких інноваційних інструментів управління як екологічний аудит, екологічна сертифікація та екомаркування;
- підвищення рівня екологічної освіти та виховання.

Перелік використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.03.2017 р. № 168-р «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/168-2017>.
2. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017. Paving the way for a more sustainable and inclusive future / World Economic Forum. – World Economic Forum, Geneva, 2017. – 387 p.
3. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: Монографія / Т. І. Ткаченко. – К.: Київський національний торговельно-економічний університет, 2009. – 463 с.

Кордіна Руслана

курсант навчальної групи ДР-641

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна

Ruslana Kordina

Cadet of the group DR-641

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри філософії та політології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ PROTECTION OF COPYRIGHT RIGHTS TO ELECTRONIC RESOURCES

У теперішній час використання традиційної економіки зменшується, а цифрової навпаки збільшується, надаючи могутні переваги для країн та бізнесу. Україна впевнено стоїть на шляху створення цифрової економіки, тому стає актуальною проблема захисту цифровізаційних даних. Недосконалий захист інтелектуальної власності може призводити до значного гальмування у розвитку економіки країни.

Порушення авторських прав має високу латентність, через що темпи розвитку культури та науки уповільнюються, бюджетні доходи зменшуються, а потенціал держави підривається. Вирішення цього питання залежить від підтримки інтелектуального надбання України та підвищення її авторитету на міжнародному рівні. Розвиток науки та культури також можливий за наявності ефективного захисту прав інтелектуальної власності. Проте в нашій країні стан боротьби з злочинами в галузі авторського права не відповідає вимогам сучасності.

Відповідно до ч. 2 ст. 11 Закону "Про авторське право і суміжні права", авторське право на твір виникає в результаті його створення. Для виникнення та здійснення авторського права, реєстрації твору або будь-якої іншої спеціальної реєстрації, а також виконання будь-яких інших формальностей не потрібно. Таким чином, об'єктом захисту авторського права є частина літературних письмових творів вигаданого, публіцистичного, науково-технічного чи іншого характеру (книги, брошури, статті тощо). І творці таких творів набувають особисті немайнові права та права власності автора, зміст яких детально розкрито в статтях 14 та 15 вище вказаного Закону.

Сьогодні в Україні дедалі більше уваги приділяється питанням захисту авторських прав, зокрема в Інтернеті. Тривалий час проводилися обговорення щодо шляхів захисту авторських прав в Інтернеті та встановлення відповідальності за несумлінні сайти, які поширюють об'єкти авторського права в Інтернеті без відповідних прав власників прав.

Через особливості функціонування Інтернету, а саме: анонімність користувачів, екстериторіальний характер, свободи та швидкість поширення інформації - порушення авторських прав стало настільки поширеною, що людина, що вчиняє незаконні дії, просто не розуміє їх сутність, але, навпаки, вважає, що діє в рамках закону

Зіштовхнувшись із широкомасштабним порушенням авторських прав в Інтернеті, таких як: несанкціоноване копіювання твору, його використання без вказівки автора або взагалі призначення авторства, письменники іноді розгублювалися, не вміючи захищати власні авторські права та запобігати їх порушенню в майбутньому. Справді, національне законодавство щодо регулювання правових відносин, пов'язаних з Інтернетом, все ще розвивається, тому процес судового захисту авторського права стає непростим для людини без правових знань.

26 квітня 2017 року набрав чинності Закон України № 1977-VIII "Про державну підтримку кінематографії в Україні", який вніс ряд важливих змін щодо захисту авторських прав в Інтернеті. Цей закон був доповнений статтею 52-1. Відповідно до цієї статті, у разі порушення будь-якою

особою авторських і суміжних прав, скоєних з використанням Інтернету, суб'єкт авторського права та суміжних прав має право звернутися до власника веб-сайту і веб-сторінку, на якій знаходиться або іншим чином використовується відповідна цифрова інформація, із заявою про припинення порушення. Таке твердження надсилається власнику веб-сайту з одночасним поданням його копії провайдеру хостингу, який надає послуги або ресурси для розміщення веб-сайту.

Проте є випадки, коли використання авторських об'єктів без дозволу не тягне за собою жодної відповідальності. Правила користування матеріалами без дозволу правовласника відрізняються в різних країнах, але найбільш поширеними випадками є справедливе використання, наприклад в навчальних або дослідницьких цілях, новини, коментарі.

Тим не менш, існують певні застереження стосовно необережності використання захищених матеріалів - наприклад, відео-хостинг попереджає, що зазначення власника та джерела власника авторських прав не може бути звільнено від відповідальності за порушення авторських прав.

Одним із дієвих способів захисту авторських прав є ліцензування творів, що дозволяє захистити всі або лише частину авторських прав залежно від вибору власника авторських прав.

Перелік використаних джерел

1. Про авторські та суміжні права : Закон // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 13, с. 64
2. Ріппа П. С. Забезпечення авторських прав у мережі інтернет / П. С. Ріппа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nvnuudpssu/2011_2/Rippa_P_S.pdf
3. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 20, с. 240
4. Сулима О. Захист авторських прав в мережі Інтернет по-новому / Сулима О. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2017/5/18/159941.htm>

Корнак Христина

група 2-М-9/9

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі», Тернопіль, Україна

Kristina Kornak

group 2-M-9/9

State Higher Educational Establishment "Ternopil College of Food Technologies and Trade"

Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Березівська Надія Стефанівна**,

викладач вищої кваліфікаційної категорії

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»

Scientific supervisor: **Nadiya Berezivska**,

teacher of higher qualification category

State Higher Educational Establishment "Ternopil College of Food Technologies and Trade"

СКЛАДОВІ УСПІШНОГО ПРОСУВАННЯ НОВОГО БРЕНДУ THE MAIN PARTS OF THE SUCCESSFUL PROMOTION OF NEW BRAND

Інтернет надає всі можливості для побудови успішної репутації, створення інформаційних приводів, підвищення впізнаваності, нагадувань аудиторії про товари, послуги та торгову марку. Загалом, при бажанні і потрібних зусиллях практично будь-який бренд можна зробити більш впізнаваним, більш цінним для людей і більш прибутковим.

Головне, що в мережі присутня та цільова аудиторія, на яку розраховані продукти або послуги компанії. Як бути з просуванням? Потрібно дотримуватись простої інструкції, яка покаже основні кроки в розвитку нового бренду.

Покрокова інструкція просування [1].

1. Створити сайт і наповнити його. Без сайту компанії ні про яке подальше просування говорити немає сенсу. Створення веб-ресурсу потребує часу, кваліфікованих фахівців і фінансових вкладень. Але на чомусь можна і заощадити. Наприклад, на початковому етапі немає необхідності робити сайт на декількох мовах і доповнювати його іншими «наворотами». Він повинен бути максимально зручним у використанні і наповнений якісним контентом.

Захоплюючи і унікальні тексти самі по собі збільшують кількість згадок про компанію в мережі. Пошукові машини люблять хороші статті, які містять релевантні ключові запити. Неправильні кейворди можуть привести на ваш сайт нецільовий трафік. Тобто, не притягнуть зацікавлених користувачів, які в майбутньому можуть стати вашими клієнтами. Навпаки, до вас будуть переходити користувачі, яким абсолютно не цікавий ваш продукт або послуга. Вони пробудуть на сайті частки секунд і покинуть його, тим самим збільшивши показник відмов.

2. Завести блог. Сайт не принесе ніякої користі вашому бізнесу, якщо на нього не заходять відвідувачі. Одним із способів залучення трафіку є блог.

Що писати в статтях? Це залежить від того, яку мету ви переслідуйте. Можна розповідати про останні новинки ринку, на якому працює ваша компанія. Інший варіант - давати експертні поради. Незалежно від мети, тема повинна бути цікавою для вашої читацької аудиторії і співробітників компанії.

3. Додати прес-реліз (краще кілька). Прес-реліз - це невелика стаття, призначена для публікації в різних ЗМІ. Головною вимогою до нього є наявність цікавого для вашої цільової аудиторії інфоприводи. Це може бути подія усередині компанії, інформація про ваші досягнення, співпраці, вихід нової продукції. Публікація прес-релізів повинна стати звичкою компанії. Такі статті не повинні бути великими, досить 1-2 сторінок. Особливу увагу варто приділити створенню цікавого заголовка.

Релізи необхідно поширювати по всіх можливих каналах зв'язку з споживачами: соцмережі, блог, email-розсилка.

4. Продумати стратегію гостьового постінгу. У вас є блог, ви наповнюєте його корисними матеріалами, створюєте цікаву графіку і всіляко намагаєтесь просунути сайт в інтернеті. Начебто все робите правильно, але кількість відвідувачів не збільшується. Або збільшується, але не так стрімко, як хотілося б. На допомогу прийде гостьовий пост. Guest blogging - процес створення контенту для публікації на сторонніх блогах.

Для молодих сайтів, які публікують цікавий матеріал, написання таких постів дуже корисно. Багато авторитетних блогів, які приймають вашу статтю для публікації, відправляють частину свого трафіку вам, збільшуючи його відвідуваність, а в подальшому і позиції в пошуку. Такий контент добре впливає на репутацію компанії. Важливо лише співпрацювати з зовнішніми ресурсами, чия репутація не нижче вашої.

5. Провести email-розсилку. Якщо правильно використовувати email-розсилку, вона стане найпотужнішим інструментом контент-маркетингу і підвищить рівень продажів. Але це можливо, якщо дотримуватися кількох правил.

Розсилка повинна бути регулярною, а контент - якісним, цікавим і корисним. Листи допоможуть вам зібрати в передплатники людей, яким цікаво чим ви займаєтесь, а значить вони зацікавлені і в ваших комерційних пропозиціях, акціях, знижках, новинках тощо. За допомогою розсилки ви налагоджуєте зворотний зв'язок з потенційними клієнтами.

6. Працювати над іміджем. Імідж компанії - це образ, який складається у конкурентів, партнерів і споживачів про вашу організацію. Формується він на основі якості товарів і послуг, репутації керівників. Атрибутикою іміджу підприємства є назва, слоган, логотип.

Створення і розвиток іміджу починається з першого дня існування компанії і триває постійно. Деякі бренди проводять ребрендинг з метою "освіжити" свій образ, залучити нову цільову аудиторію.

З перших кроків розвитку компанії потрібно стримувати свої обіцянки, реалізовувати їх в життя. При цьому важливо порівнювати їх зі своїми можливостями - не пропонувати те, що ви не в силах надати клієнту. Повністю реалізована скромна, але якісна послуга залишить у клієнта набагато більше позитивних вражень, ніж невиконану, але дуже привабливу обіцянку.

Все це вимагає вашого часу, зусиль, терпіння, знань. Просувайте і продавайте не вашу компанію, а «емоцію», яку несе товар або послуга. Наприклад, турів до Туреччини за доступними цінами повно, а от повне відключення від поточних турбот і занурення в двотижневий релакс – явище рідкісне.

Перелік використаних джерел

1. <https://aptxt.com/category/dostupno-o-kopirajtinge>

Ладига Поліна

студент, кафедра міжнародної торгівлі та права, 4 група, 2 курс
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна

Polina Ladyga,

Student of the Department of International Trade and Law, 4 group, 2nd year, of the
Kyiv National University of Trade and Economics,
Kyiv, Ukraine

Науковий керівник: **Жук Олена Сергіївна**

к.е.н, асистент кафедри економіки та фінансів підприємства,
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет

Scientific supervisor: **Olena Zhuk**

Candidate of Economic Sciences,

Assistant of the Department of Economics and Business Finance of the
Kyiv National University of Trade and Economics,

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ ТА СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ, ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ ECONOMIC SECURITY OF BUSINESS AND SOCIAL NETWORK AS THE TOOL FOR BUSINESS DEVELOPMENT

Соціальні мережі виступають, як виключно феномен ХХІ століття. На наш погляд, можна не просто сміливо стверджувати, що зараз вже не залишилось жодного користувача портативного комп'ютера, які хоча б раз не використовували такі соціальні мережі як «Facebook» чи «Instagram».

За останніми даними, які є в широкому доступі, та опубліковані засобами масової інформації, у 2017 р. кількість користувачів «Facebook» досягла близько двох мільярдів [1].

Спочатку соціальні мережі існували як засіб для власного користування між будь-ким з користувачів Інтернету, які мають власний профіль чи сторінку. Але, з часом вони стали більш комерційними. Зараз соціальні мережі виступають, як головний засіб для рекламного інтегрування та приносять великі кошти власникам популярних сторінок. Як приклад, можна відзначити таке явище як «Influencer marketing». Це така форма маркетингу, в якій акцент робиться на впливових людей, а не цільовий ринок в цілому. Вона визначає осіб, які впливають на потенційних покупців, і орієнтує маркетингову діяльність навколо цих впливових осіб [1].

Соціальні мережі проникли у всі сфери життя. Зокрема, вони стали одним із основних комунікаційних каналів у розвитку ділових відносин.

Наприклад, якщо взяти до уваги офіційну статистику, лише за 2016 рік за дослідженням компанії Panda Security («Індекс ризику соціальних мереж для підприємств малого і середнього бізнесу») близько 90% учасників опитування серед власників підприємства та їх співробітників використовували соціальні мережі для моніторингу діяльності конкурентів, покращення якості обслуговування, а також для просування своєї продукції, проведення маркетингових програм та збільшення доходу [2].

Основні фактори, які роблять соціальні мережі привабливими для ведення бізнесу - це саме можливість персоніфікації даних, простота у користуванні, спілкування у вигляді чату в реальному часі. Та, водночас, всі ці позитивні фактори створюють величезний ризик для бізнесу. І

головною метою є саме виявлення та ідентифікація саме загроз соціальної мережі в сфері економічної безпеки, а також можливість створення більш «захищених» умов для користувачів.

Соціальні мережі, як й всі WEB-технології, мають подібні загрози. Перш за все потрібно відзначити шкідливе програмне забезпечення (далі ПЗ). За останніми даними, які надає компанія Sophos для 40% власників портативного комп'ютера джерелом шкідливого ПЗ стали сайти, як би це не було іронічно саме підтримки соціальних мереж. А уже згадувані дослідження «Індекс ризику соціальних мереж для підприємств малого і середнього бізнесу» компанії PandaSecurity виявили, що близько 45% із 315 опитаних в США та Канаді компаній малого та середнього бізнесу відчували вплив щонайменше одного шкідливого програмного продукту із соціальних мереж [3].

За підсумками дослідження найчастішою причиною зараження ПЗ (71,6%) і порушення конфіденційності (73,2%) є «Facebook». Друге місце за кількістю зараження шкідливим ПЗ займає YouTube (41,2%), у той час як Twitter став причиною значної кількості порушень конфіденційності (51%) [2].

Головними інструментами Web-атак є троянські програми та неліцензійні антивірусні програми.

Серед інших загроз, які можуть впливати на користувачів, які використовують соціальні мережі, як для ведення бізнесу так і для власного користування є:

1. Фішинг. Всім відомо, що соціальні мережі використовують паролі. Для того, щоб їх отримати зловмисники використовують так звані «підставні сайти». Отримуючи сторонні паролі можуть використовувати аккаунти користувачів для розповсюдження реклами та спаму.

2. Витік інформації. Більшість з нас намагається показати своє життя з найкращої сторони – численні фотографії авіаційних квитків та приватні фотографії ставлять під загрозу не лише безпеку бізнесу, а й простих користувачів, вже не кажучи про численні шахрайства в соц. мережах (вже не раз у ЗМІ з'являлася інформація про те, як необачливі користувачі виставляють фотографії із штрих-кодом квитків) [4].

3. Ріст трафіку, який може бути спричинений DOS та DDOS атаками (відмова в обслуговуванні користувачів, із-за перенавантаження трафіку ботами, тобто неіснуючими користувачами, яскравим прикладом цього є «Тролі з Ольгія»).

Важливим фактором є саме те, що соціальні мережі стають більш адаптованими для ведення бізнесу. В «Instagram» з'являються спеціальні функції, які надають змогу просувати власні профілі та товари. Ні для кого не секрет, що на рекламному інтегруванні блогери з мільйонною аудиторією отримують величезні доходи. Не підлягає сумніву, соціальні мережі – потужний інструмент маркетингу, просування товару, нарощування клієнтської бази, тому дуже важливим є мінімізація загрози, пов'язана з необережною поведінкою користувачів соціальних мереж.

Перелік використаних джерел

1. Число пользователей Facebook достигло 2 млрд/ человек [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.rbc.ru/technology_and_media/27/06/2017/5952994e9a7947329cd8627b .

2. Арсентьев А. Социальные сети: киберпреступники ставят ловушки на СМБ [Електронний ресурс] / А. Арсентьев. – Режим доступу : <http://www.cnews.ru/news/top/index.shtml?2011/03/02/430417> .

3. Риск социальных сетей для малого бизнеса [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://web-by.com/social_nets.

4. Почему не стоит выкладывать фотографии билетов и ключей в социальные сети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tjournal.ru/59171-pochemu-ne-stoit-vykladyvat-fotografii-biletov-i-klyuchey-v-socialnye-seti>.

Лук'янчук Олександр
студент групи АКДМ-2
Житомирський державний технологічний університет,
м. Житомир, Україна
Oleksandr Luk'ianchuk,
group AKDM-2
Zhytomyr State Technological University,
Zhytomyr, Ukraine

ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ НА РИНКУ ЛІТІУ UKRAINE'S EXPORT POTENTIAL IN THE LITHIUM MARKET

Україна поки слабо представлена на світовому ринку літію, хоча в світі даний ринок досить стрімко розвивається, основними постачальниками є Аргентина та Чилі. Вони займають лідируючі позиції з експорту літію на світові ринки.

За даними аналітичних центрів світу попит на літій в світі буде зростати значними темпами. У цьому аспекті виграють країни, що мають запаси цього металу (Чилі, Аргентина, Китай та Австралія) (табл. 1).

Таблиці 1

Дані про поклади літію у світі, тис. тон [4]

Рік	2008	2009	2010	2011	2012
Аргентина		850	850	850	850
Австралія	170	580	580	970	1000
Бразилія	190	190	64	64	46
Канада	180	180	-	-	-
Чилі	3000	7 500	7 500	7 500	7500
Китай	540	540	3 500	3 500	3 500
Португалія			10	10	10
США	38	38	38	38	38
Зімбабве	23	23	23	23	23
Усього	4141	9901	12 565	12 955	12 967

Проте українські запаси літію хоча невідомо світові, можуть зіграти важливу роль для стрімкого виходу України на світовий ринок цієї сировини. Згідно з з'явами гігантів автомобільної промисловості, відбувається збільшення та нарощення потужностей виробництва гібридних автомобілів та електромобілів. В розвитку даного сектору лідерами виступають такі компанії, як Tesla та Volkswagen, що планують нарощувати свої потужності по виробництву даних авто. Також планується вихід нових компаній зі значними інвестиціями на вказані ринки.

Стрімко та досить суттєво зміниться структура ринку акумуляторів до смартфонів та різноманітних електронних приладів.

Рис. 1. Дані про споживання літію у світі, тис. тон [2, 3]

В цілому починаючи з 2011 року спостерігається зростання попиту на ринку літію на 2-3% від попереднього року, що показує важливість виходу України на даний ринок. В світі відкрито невстановлені раніше значні запаси, рівні близько 13 тис. тонн літію, проте в Україні розвідано та відкрито не всі родовища, а потенційні запаси розвіданих родовищ становлять понад 500 тис. тонн літію [1]. З урахування статистичних даних Bloomberg [5], в світі щорічно споживається близько 200 тис. тонн літію. В цілому споживання з кожним роком та потребами світових ринків технологій зростає. А основним феноменом та цікавим фактом для ринку літію в Україні є те, що ціна на нього з 1,5 тис. дол. США в 90-х роках піднялася до 20 тис. дол. США в 2017 році, що дозволяє Україні посилити позиції на економічній карті світу.

Перелік використаних джерел

1. "Біла нафта": як Україна може заробити на "літєвій лихоманці" // Економічна правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/01/31/633606/>
2. Експорт літію з Чілі // The Observatory of Economic Complexity [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/hs92/283691/>
3. Імпорт літію до Китаю // The Observatory of Economic Complexity [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/hs92/282520/>
4. Поклади літію в світі // USGS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/lithium/mcs-2018-lithi.pdf>
5. Ціни та споживання літію в світі та коливання // Bloomberg [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-03-14/first-cobalt-to-buy-us-cobalt-for-116-million-in-shares>

Меленчук Ольга

вчитель, методист ТЗОШ №24, Тернопіль, Україна

Olga Melenchuk

teacher, methodist

Ternopil secondary school № 24, Ternopil, Ukraine

СКРАЙБІНГ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

SKRIVING AS A MEANS FOR ACTIVATING THE COLLECTIVE LEARNING ACTIVITIES OF STUDENTS

В умовах динамічного розвитку навколишнього середовища, перед системою освіти постають нові завдання, зумовлені необхідністю швидко реагувати на час, на кардинальні зміни вимог, що висуває до неї суспільство. Найбільші трансформації відчуває система загальної освіти, змушена подолати традиційно притаманні їй консерватизм і працювати в умовах інформатизації і відкритого доступу до мережі Інтернет, програм і засобів навчання, а головне в умовах приходу до школи нового покоління дітей, які по-іншому сприймають інформацію.

Комп'ютеризація починає поширюватися в освітньому просторі та набуває особливого значення. Широковідома презентація формату PowerPoint вже давно є допоміжним засобом візуалізації навчального матеріалу, але її можна віднести до більш стандартних. Зовсім нещодавно в навчальному середовищі почали зустрічатися слова «скрайбінг», «скрайб», «скрайбер», що є складниками скрайб-технології.

З вищесказаного постає питання, що ж таке скрайбінг? Це насамперед мистецтво відображати своє мовлення в малюнках, причому процес відбувається в реальному часі паралельно з доповіддю мовця. Скрайб-презентація відображає ключові поняття розповіді та взаємозв'язок між ними. Наразі скрайбінг — інноваційна технологія, за допомогою якої можна

привернути увагу слухачів, забезпечити їх додатковою інформацією та виокремити головні моменти доповіді. Існує декілька видів скрайбінгу (рис.1).

Популярність технології забезпечується завдяки тому, що людський мозок мислить образами, мова малюнка є універсальною мовою. Крім того, проглядати скрайб (зображення, що з'являється з-під пера, ручки, маркера) набагато цікавіше, ніж звичайне відео.

Безперечно, складно використовувати нову технологію, але вона має багато переваг, які допоможуть урізноманітнити уроки, зацікавити учнів, полегшити сприйняття нового матеріалу.

Варто зазначити й переваги скрайбінгу в навчанні:

- візуалізація в процесі навчання допомагає учням організувати та аналізувати отриману інформацію;
- за допомогою візуальних образів учні з легкістю інтегрують нові знання;
- візуалізація розвиває критичне мислення;
- візуалізація є універсальною та доступною всій аудиторії.

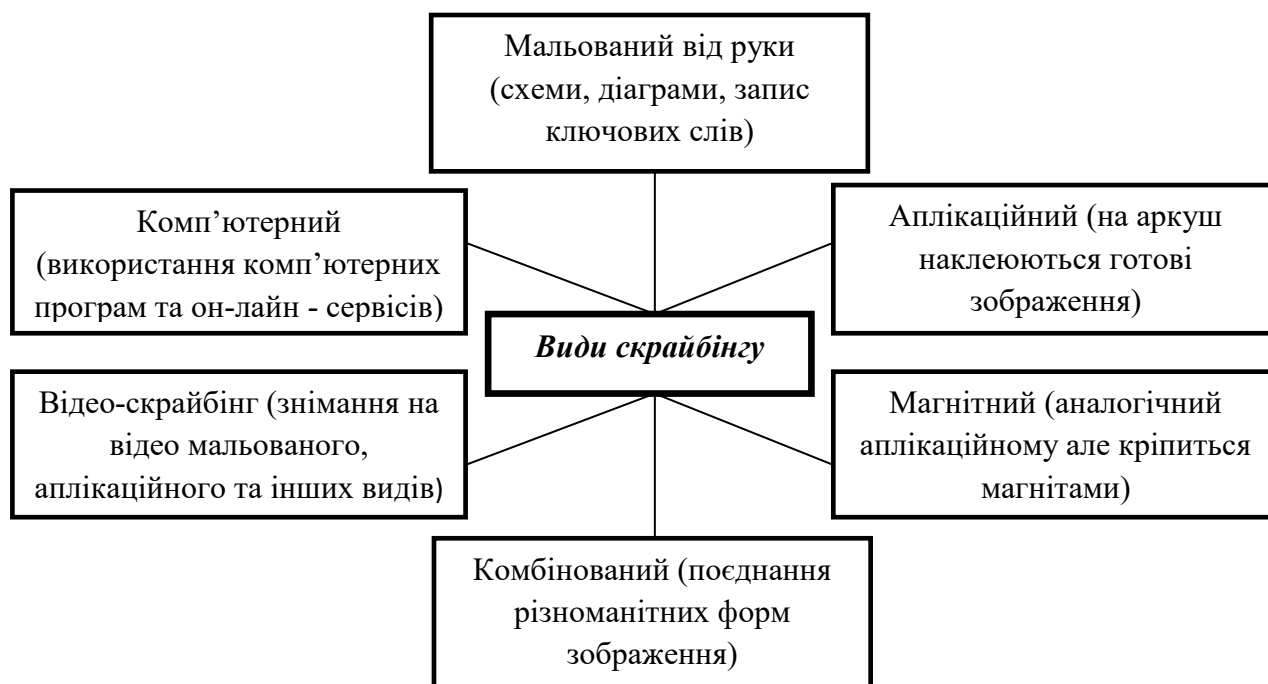

Рис. 1. Види скрайбінгу

Що ж необхідно для створення скрайбінгу? Робота з презентацією містить три основних аспекти:

- навички візуалізації — скрайбінг перетворює тези презентації на слова та образи. Не обов'язково вміти малювати, головне — зрозуміти, як правильно замінити слова на необхідні символи, образи;
- вміння працювати зі схемами — скрайбер повинен вміти наочно продемонструвати свою думку у вигляді графіків, діаграм, схем, при цьому організувати всі схеми у формі цілісного та структурованого образу;
- навички спілкування з аудиторією — основна мета презентації — донести головну думку до слухачів, в такий спосіб доповідач має залучити їх до процесу обговорення.

Найефективнішим є використання скрайбінгу під час вивчення нової теми. Так учні зацікавляються різноманітними графічними образами, що пов'язані безпосередньо з новим навчальним матеріалом, запам'ятовують основні поняття та терміни.

Скрайбінг виступає зручним інструментом не тільки для викладу навчального матеріалу. Новизна й привабливість цієї технології дає змогу на її основі організовувати самостійну роботу

учнів, домашнім завданням може бути створення власної скрайб-презентації). Можна організувати роботу в групах для створення та обговорення скрайбу. Як наслідок – розвивається креативне мислення, асоціативна пам'ять, творчість.

Підводячи підсумки вищесказаного, схарактеризуємо переваги і недоліки скрайбінгу (табл. 1).

Таблиця 1

Переваги та недоліки застосування скрайбінгу

Переваги	Недоліки
• привабливість і оригінальність цієї технології; компактність і образність;	• великі часові витрати на створення скрайбу (написання сценарію, озвучування, зйомка та монтаж відео тощо);
• сприяє підвищенню пізнавального інтересу учнів.	• вимогливість до підготовленості вчителя у <i>технологічному</i> плані <i>технічному</i> і <i>художньо-естетичному</i>.

Перелічені недоліки притаманні відео та комп'ютерному виду скрайбінгу. Інші види більш прості для використання.

Отже, доцільність використання візуалізації навчальної інформації зумовлена необхідністю врахування когнітивних особливостей сучасного покоління учнів, а також потребою цікавого подання навчального матеріалу у вигляді, найбільш зручному для його сприйняття, розуміння, засвоєння, запам'ятовування. Використання сучасних технологій візуалізації в навчальному процесі створює передумови для підвищення якості й результативності навчання.

Меленчук Юлія

кандидат економічних наук, викладач

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій та торгівлі», Тернопіль, Україна

Yuliia Melenchuk

candidate of economic sciences, lecturer

State Higher Educational Institution «Ternopil College of Food Technologies and Trade»,

Ternopil, Ukraine

СКРАЙБІНГ – ІННОВАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ SCRABING IS AN INNOVATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY

Часто студентам, особливо перших курсів, буває важко влитися у шалений темп навчання у вищому навчальному закладі, коли за лекцію необхідно засвоїти великий обсяг інформації та ще й на слух. Дуже часто лекція для студента перетворюється в бездумне занотовування або переписування тексту, коли вже не сприймаєш пояснень викладача, а думаєш: «Тільки б встигнути все записати...».

Використання інформаційно-комунікаційних технологій для візуалізації навчального матеріалу дає можливість зробити його більш доступним і легким для сприйняття, систематизованим, наочним, що досягається завдяки використанню інтерактивних, динамічних і мультимедійних засобів при його поданні.

Одночасне використання різних форм подання інформації (різноманітних словесних, візуальних, мультимедійних кодів, таких, як предмет, слово, аббревіатура, рисунок, графіка, граф-схеми, символ, число) сприяє активізації навчальної діяльності. Візуалізація навчального матеріалу дає змогу не тільки вивчати, але і систематизувати та узагальнити інформацію, сприяє виокремити найголовніші моменти.

Сучасна молодь, виростає у світі, з інтенсивними інформаційними потоками, по-іншому сприймає інформацію, навчилася по-новому оперувати нею та мислити.

Таким чином, варто враховувати психологічні особливості молодого покоління та обирати технології візуалізації інформації, які забезпечують компактність, виразність, динамічність подання змісту навчального матеріалу, донесення його основного сенсу до слухачів, а також їх залучення до колективної творчої роботи, в процесі якої знаходять відтворення й практичне застосування набутих ними знаннями. Однією з новітніх технологій візуалізації, яка зараз активно поширюється в практиці викладання, є скрайбінг.

Особливість скрайбінгу полягає в тому, що одночасно залучаються різні органи чуттів: слух та зір, а також уява людини, що сприяє кращому розумінню та запам'ятовуванню. Саме ці особливості роблять скрайбінг одним із методів сучасних технологій. Цей метод комунікації допомагає доступно та легко пояснювати складний матеріал, сприяє розвитку освіти, презентаціям та доповідям. Варто відзначити його доступність, адже використовувати цю техніку може кожна людина у своїх щоденних справах.

Поняття скрайбінг є повністю новим та не увійшло в широкий науковий обіг. Термін скрайбінг походить від англійського слова «scribe» — накидати ескізи або малюнки — новітня техніка презентації, у якій мова оратора ілюструється. Це інноваційна технологія, за допомогою якої можна привернути увагу слухачів, забезпечити їх додатковою інформацією та виокремити головні моменти доповіді.

Як відомо, на слух ми сприймаємо менше 20% інформації, а мова малюнка є універсальною — 80% інформації людина сприймає візуально. Саме тому застосування такої технології як скрайбінг є більш ефективним способом сприйняття та запам'ятовування великого масиву інформації.

Ця технологія має низку переваг, за допомогою яких вдасться урізноманітнити заняття, зацікавити, полегшити сприйняття нового матеріалу.

Позитивними результатами застосування цієї технології є:

- участь та увага аудиторії;
- якісне засвоєння інформації та запам'ятовування ключових моментів;
- зручне сприйняття інформації;
- можливість неперервного спілкування зі слухачами.

В освіту скрайбінг прийшов із бізнес-застосувань, де під скрайбінгом розуміють ілюстрований супровід виступу доповідача. Загальноприйняте визначення розкриває скрайбінг як новітню технологію презентації, сутність якої полягає у синхронному супроводі усного повідомлення малюнками фломастером на білій дошці, або на аркуші паперу. Як виявилось, такий спосіб подачі інформації став більш ефективним, продуктивним та найшвидшим для пояснення слухачам. З часом схеми та малюнки ускладнювалися і почали перетворюватися на динамічні картинки історії, які мають певний сюжет. Скрайбінг використовує «ефект паралельного слідування», коли аудиторія паралельно чує і бачить одне й те ж, таким чином, посилюється процес візуалізації.

Скрайбінг широко використовують у рекламі, маркетингу, бізнес-презентаціях і в освіті: для створення зрозумілих та легких для запам'ятовування схем; консультанти та психотерапевти — для візуалізації ситуації та структури мислення слухача; менеджери, власники бізнесу та керівники проектів — для передачі своїх думок колегам, партнерам, клієнтам, інвесторам у ході презентацій, круглих столів, нарад тощо.

Для того, щоб стати успішним і затребуваним фахівцем, побудувати успішну кар'єру, треба змусити свій мозок працювати «навпаки». Д. Пінк нарахував шість таких основних якостей успішного фахівця: design (дизайн), story (історія), symphony (симфонія), empathy (емпатія), play and meaning (гра і сенс). Інтерпретуючи ці якості можна дослівно їх перекласти як: дизайн — уміння створювати з нуля, творче мислення; історія — здатність вигадувати сюжети і розповідати історії; симфонія — уміння залучати людей в процес; емпатія — уміння поставити себе на місце іншої людини; гра і зміст — здатність вкладати в будь-які ідеї глибокий сенс і емоційний інтелект. Сьогодні, дійсно, рейтинг професій, де потрібен творчий та емоційний інтелект, дизайн-мислення,

візуальне мислення, вміння надихати людей, набирають обертів. З'являються нові професії, такі як: гейм-штормер, дизайн-менеджер, Інтернет-коуч, дизайнер інтерфейсів, архітектор віртуальності, дизайнер віртуальних світів та інші. Однією з таких є професія скрайбера, яка досить активно розвивається в даний час. Спеціаліста, який вміє висловлювати сенс і ідеї, роблячи на ходу замальовки та малює скрайби, прийнято називати скрайбером, а презентацію, яку він створює – скрайб або скрайб-презентація. Професійний скрайбер не обов'язково повинен мати навички художника, важливим є вміння виділяти з інформації головне, правильно і вдало описати слова та зобразити чіткими та простими образами. Існує декілька видів скрайбінгу (мальований, аплікаційний, магнітний, відео-скрайбінг, комбінований, комп'ютерний), які розширюють можливість використання та сприяють кращому відтворенню особистого потенціалу доповідача.

Використання сучасних технологій візуалізації, таких як скрайбінг, в навчальному процесі дає змогу звернути і утримувати увагу на ключових моментах представленого матеріалу та сприяє підвищенню якості й результативності навчання.

Разом з тим, візуалізація є потужним дидактичним інструментом, застосування якого повинно бути стратегічно вмотивованим, педагогічно доцільним та методично підкріпленим.

Мельгунова Ельвіра

група 1Б-17

Економіко-технологічний технікум Херсонського національного технічного університету,
Херсон, Україна

Elvira Mielhunova

group 1B-17

Economics and Technology Technical College of Kherson National Technical University
Kherson, Ukraine

Науковий керівник: **Корівчак Анаїда Манвелівна**, викладач-методист

Економіко-технологічний технікум Херсонського національного технічного університету

Scientific supervisor: **Anaida Korivchak**

teacher-methodist

Economics and Technology Technical College of Kherson National Technical University

ПОНЯТТЯ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ «ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ»

CONCEPT AND PRACTICAL VALUE OF "GREEN ECONOMY"

Зелена економіка — це напрям в економічній науці, котрий сформувався в останні два десятиліття. Зелені економісти вважають, що економіка є залежним компонентом природного середовища, в якому вона існує і є його частиною.

Прихильники зеленої економіки критикують неокласичну школу за те, що в її межах природні та соціальні чинники зазвичай розглядають як екстерналії; іноді їх вважають фіксованими і не аналізують в динаміці.

Зелена економіка вважає непорозумінням економічне зростання, тобто збільшення реальних цін, які кореговані на інфляцію. Тому, що економічне зростання суперечить першій аксіомі економіки.

Перша аксіома економіки каже нам проте, що кожна людина, різні групи людей і спільноти мають ті чи інші роздільні або спільні потреби, які їм необхідно задовольняти. З цього випливає те, що якщо почнеться підняття цін на продукцію, необхідну для задоволення спільних потреб, то люди їх не зможуть задовольнити. Тому у людини почне зникати мотивація, а тому і почнуть зникати необхідні умови до здійснення поставленої мети.

Зелені економісти пропонують встановити податок Тобіна у розмірі 1% від усіх міжнародних торгових угод, це могло б різко обмежити транскордонні валютні спекуляції, зробивши велику частину з них не вигідною і зменшити їх шкоду, особливо для країн, що розвиваються. Зазвичай

прибічники цього податку пропонують використовувати його для боротьби проти нерівності і бідності, для розвитку освіти, охорони здоров'я і підйому економіки у відсталих країнах.

Зелена економіка:

- створює робочі місця;
- стимулює економічний прогрес;
- знижує наслідки зміни клімату;
- знижує зростання дефіциту водних ресурсів.

Крім цього, зелені економісти пропонують поняття природні ресурси замінити поняттям природний капітал. Бо перший термін свідчить про пасивну роль природи в економіці. Але насправді це не так, бо без природних ресурсів економіка не можлива.

Природні ресурси є головним об'єктом природокористування, в процесі якого вони піддаються експлуатації і подальшій переробці.

Агрокліматичні ресурси – ресурси тепла і вологи, необхідні для продукування культурних рослин і випасу худоби.

Грунтово-земельні ресурси – земля і її верхній шар (грунт), що володіє унікальною властивістю продукувати біомасу.

Рослинні біологічні ресурси – ресурси, які використовуються як корми.

Якщо вже сьогодні всім країнам перейти на зелені інвестиції з вкладанням 2% світового ВВП (а це приблизно 1,3 мільярдів доларів), то протягом 5-10 років можна досягти більш високих річних темпів зростання, ніж інвестиції в звичайне розвиток.

Озеленення економіки це, так би мовити, шлях до викорінення бідності. А між викоріненням бідності і раціональним управлінням природними ресурсами та екосистемами існує прямий взаємозв'язок, оскільки бідні верстви населення безпосередньо виграють від збільшення природного капіталу.

Багато країн використовують різні інструменти «зеленої економіки» в своїй національній політиці і стратегії розвитку. Одним з таких інструментів є чиста енергетика.

Чиста енергетика сьогодні – це багатомільярдна галузь зі сформованою конкуренцією серед постачальників, розвиток якої стимулюється законодавчо в цілому світі та підкріплений зобов'язаннями, прийнятими в Парижі в 2015 році.

Однією з багатообіцяючих інновацій у відновлювальній енергетиці є розміщення двох різних технологій в тому ж місці, з метою спільного використання землі, мережевого підключення, обслуговування, а також для підвищення рівня безперервності. Багато таких «гібридних» проєктів були побудовані, або перебувають в стадії розробки по всьому світу, в тому числі гідро-сонячних, вітро-сонячних, сонячних теплових-геотермальних і комбінованих геотермальних потужностей та біомаси.

Все частіше компанії розглядають відновлювальну енергетику не просто як «зелену» галузь, а як спосіб забезпечення значної частини своїх енергетичних потреб за низькою ціною. Недорога відновлювальна енергетика може форсувати революцію в галузі завдяки тому, як розроблені енергосистеми та в який спосіб вони регулюються.

Старі правила замикалися на дешевій електроенергії базового навантаження, як правило, з вугілля, АЕС або великих гідростанцій, доповнюючи його дорожчими потужностями, зазвичай газу, для покриття піків. Новий спосіб буде орієнтований на локально доступні джерела відновлюваної енергії.

В світі на 2018 рік прогнозується подвійне зростання акумулюючих технологій, зокрема це літій-іонні батареї. Гігафабрика Тесла і ряд інших великих виробничих об'єктів зможуть забезпечити зниження цін на батареї. Завдяки цьому електроенергія сонячних і вітрових станцій стане стабільнішою, менш залежною від погодних умов. Разом з тим сфери використання електроенергії розширяться, покращуючи якість життя.

Тобто з цього ми можемо зробити висновок, що перехід до зеленої економіки допоможе покращити не тільки економіко-фінансовий, а і екологічний стани планети, що зможе врятувати долю наших прийдешніх поколінь.

Мидлик Тетяна
студентка групи 3-МД-8/9
Tetyana Mudluk
student group 3-MD-8/9
State Higher Educational Institution «Ternopil College of Food Technologies and Trade»,
Ternopil, Ukraine
Науковий керівник: **Меленчук Юлія Тарасівна**,
к.е.н., викладач
ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій та торгівлі»
Scientific supervisor: **Melenchuk Yuliia**,
Ph.D., lecturer
State Higher Educational Institution
«Ternopil College of Food Technologies and Trade»

СУЧАСНА ОСВІТА – РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ **MODERN EDUCATION – THE DEVELOPMENT OF PERSONALITY**

Сучасна освіта розглядається в усьому світі, як важливий чинник становлення й розвитку особистості та невід'ємна частина соціокультурного середовища, в якому живе людина. Для того щоб стати повноцінним членом суспільства, їй необхідно, з одного боку, засвоїти його цінності, а з іншого – активно створювати для себе потрібні умови для входження в суспільство відповідно до своїх індивідуальних особливостей, світоглядних цінностей та особистої спрямованості.

Як прогнозують учені, ХХІ століття стане розвитком інформаційних технологій та комп'ютеризації виробництва. Життя вимагає інтелектуально розвиненої особистості і разом із цим толерантної, відкритої до демократичного спілкування й розвитку в національному та міжнародному вимірі. Провідна роль у формуванні такої особистості належить освіті.

На мою думку, світовими тенденціями сучасного етапу розвитку освіти в Україні є такі як:

- урахування інтересів і потреб окремого учня, студента та суспільства в цілому;
- максимальний розвиток здібностей дитини, незалежно від соціально-економічного та суспільного статусу її сім'ї, статі, національності, віросповідання;
- виховання громадянина, формування системи цінностей та відношень, які відповідають багатонаціональному суспільству;
- врахування й розвиток індивідуальних здібностей учнів, студентів, що формує вміння навчатися самостійно;
- адаптація молоді до умов життя суспільства.

Розробка змісту сучасної освіти ґрунтується на загальних тенденціях його розвитку, визначених у педагогічній теорії та практиці. Основоположними принципами його конструювання є гуманізація та гуманітаризація. Основним засобом гуманізації змісту освіти є його гуманітаризація, яка означає, що у фундамент формування особистості мають бути покладені знання про людину й людяність, знання, які використовуються на її благо.

Ознаками гуманітаризації змісту освіти є:

- фундаментальність - забезпечення глибоких і міцних знань;
- розвиток особистісних якостей - здібностей, інтересів, мислення, мовлення, естетичного смаку, збагачення знань, умінь і навичок ціннісним смислом;
- діалогічність - взаємодія, партнерські стосунки між учасниками освітнього процесу, що вимагає свідомої й активної пізнавальної діяльності;
- інтегративність - формування цілісного уявлення про оточуючий світ;
- екзистенціальність - розвиток інтуїції, творчої уяви, емоцій, почуттів.

Отже, на мій погляд насамперед потрібні зміни в змісті навчання — його осучаснення, розвантаження від другорядного матеріалу, досягнення більшої фундаментальності й водночас практичної спрямованості, введення в контекст змісту європейської освіти.

Мядзель Марія

курсант навчальної групи ДР-641

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна

Maria Miadzel

cadet of the group DR-641

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри філософії та політології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

ВПЛИВ ТЕХНОГЕННОЇ КУЛЬТУРИ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ INFLUENCE OF TECHNOGENIC CULTURE ON THE DEVELOPMENT OF PERSONALITY

У наш час розвиток техногенної культури має великий вплив на розвиток людини як особистості та як частини суспільства загалом. Науково-технічний прогрес кардинально змінив характер сучасного суспільства, (іменованого як „постіндустріальне”, „техногенне”, „інформаційна цивілізація”) вкрай загострив екзистенційну ситуацію людини, сенсу її життєдіяльності в нових соціальних умовах.

Розвиток інформаційної взаємодії не може не впливати на інтереси, погляди та переконання молодого покоління. Дане питання є актуальним, оскільки поява техногенної цивілізації змінила роль людини в соціумі і продовжує змінювати. Вплив техногенної культури на розвиток особистості намагались розглянути та дослідити такі вчені як: О. К. Тихомиров, М. Г. Абрамов, О. В. Брушлинський, І. В. Малич, В. Л. Петрушенко, Л. П. Гур'єв та інші.

Розвиток інформаційних технологій надали людині більше можливостей (побачити світ через екран, спілкування з людьми інших країн, вільне джерело інформації) які дозволили більше розвиватися в інтелектуальній сфері та надали більше привілеїв, але будь-яка нова можливість змінює ставлення до цінностей в суспільстві.

Вперше проблему психологічних наслідків техногенної культури сформулював О. К. Тихомиров, який разом з колегами виявив, що вплив комп'ютеризації на психіку людини та її психічний розвиток безперечний [1]. Технології перебудовують не тільки структуру розумової діяльності, але й діяльність мнемічну. М. Г. Абрамов припускає, що на рівні відчуттів комп'ютер має подвійний вплив на психіку користувача: позитивний та негативний [2].

До позитивних перетворень можна віднести підвищення інтелектуального рівня за рахунок залучення його до розв'язання більш складних завдань, розвиток логічного прогностичного та оперативного мислення. Як зазначає Л. П. Гур'єв до позитивних результатів можна віднести розвиток адекватної спеціалізації пізнавальних процесів – сприймання, мислення, пам'яті, застосування комп'ютера для розв'язання професійних завдань тощо. Активне користування технікою та задоволення своїх потреб сприяють формуванню у багатьох користувачів таких якостей як ділова спрямованість, точність, акуратність, впевненість у собі тощо [3].

Цікавими є результати серії досліджень групи психологів зі Стенфордського університету під керівництвом Волтера Мішела, які отримали назву “зефірний експеримент”. Дітям пояснювали, що вони можуть з'їсти солодощі, наприклад, зефір, печиво чи цукерку, прямо зараз, або за 10-15 хвилин – але вдвічі більше. Потім дослідники залишали кімнату, щоб випробовувані були наодинці зі солодощами, і непомітно стежили за їхньою поведінкою.

Психолог Джон Процько з Каліфорнійського університету в Санта-Барбарі вирішив перевірити, як змінювалась поведінка дітей з часом. Для цього він проаналізував результати зефірних експериментів, отримані в період з 1968 по 2017 рік. З'ясувалося, що сучасні діти успішніше справляються з цим завданням.

Процько виявив тренд, який показує, що витримка дітей нового покоління збільшується: вони довше, ніж їх попередники, чинять опір спокусі. В ході дослідження з'ясували, що діти, які втримались від солодощів, в майбутньому займають вищу соціальну та фінансову ступінь в житті.

На основі даного експерименту та інших фактів можна зробити висновок, що діти в час техногенної культури мають більшу витримку, увагу, впевненість у собі та цілеспрямованість.

До негативних особистісних перетворень можна віднести надмірну спеціалізацію пізнавальний процесів, а також мотивації, що відбувається в результаті об'ємної і постійної роботи з комп'ютером, зниження їх гнучкості і таким чином неможливості переносу в розв'язання більш широкого кола завдань, що вимагають іншої спеціалізації. Такий занадто тісний зв'язок психічних процесів з певним предметом ускладнив процес їх розкриття та переорієнтацію на нову предметну інформацію. У зв'язку з цим якості особистості, що спочатку формуються як позитивні, можуть у міру збільшення тривалості використання техніки та її складностей перерости в такі негативні риси, як дратівливість, педантизм, надмірна пунктуальність та ригідність та ін.

На думку багатьох психологів та соціологів найпроблемнішою зміною в людині під впливом техногенної культури є її ставлення та роль в соціумі. Людина розвивається в відносинах "людина-комп'ютер" та "людина-комп'ютер-людина" (спілкування в соціальних мережах), але виникають проблеми в спілкуванні "людина-людина", що призводить до десоціалізації суспільства, невміння та відсутності бажання в спілкуванні з соціумом.

Іншою важливою зміною в розвитку особистості є прояв творчості. За словами Дж.Гелбрейта, "естетичні досягнення недоступні індустріальній системі і в значній мірі знаходяться у суперечності з нею". А на думку теоретика сучасного мистецтва Г.Ріда, технізоване суспільство формує не людей, а „порожньооких”, нудьгуючих, загальмованих, неконтактних робітників, здатних лише до насильства. Технізація і роботизація, на думку сучасних психологів і соціологів несе небезпеку вже на генетичному рівні, загрожуючи небезпекою, за словами Польського письменника і вченого С.Лема „оголення” інстинктів [4]. Не дивлячись на значно більшу поінформованість, сучасна людина не стає більш творчою. Зростання абстрактності, кількості понять, умовних знаків, формул веде до інтелектуального еклектизму, розумової пасивності, іноді навіть невігластва щодо банальних явищ і процесів.

На основі вище вказаного, можна зробити висновок, що безсумнівно розвиток техногенної культури має важливий вплив на людину як особистість та як частину соціуму. Зміни в розвитку особистості є як негативні, так і позитивні, але відомо, що вони відбуваються вже зараз. Ступінь і вектор цих змін кожен контролює (чи залишає безконтрольним) самостійно.

Особливо важливе, на нашу думку, врахування особливостей професії при підготовці майбутніх фахівців у сфері технологій. Врахування можливих негативних наслідків впливу технологій на людину в результаті формування особливостей психічних процесів, допоможе запобігти розвитку десоціалізації та інших негативних наслідків завдяки розробці методів оптимізації їх соціально-психологічної адаптації.

Перелік використаних джерел

1. Тихомиров О. К. ЭВМ и новые проблемы психологии: навч. посібник / О. К. Тихомиров, Н. Л. Бабанин. – М. :1986-203 с.
2. Абрамов М. Г. Людина і комп'ютер / М. Г. Абрамов // Человек. – 2000. – н. 4.
3. Гур'єв Л. П. Структура умственной деятельности человека в условиях автоматизации: автореф. канд. дис. / Л. П. Гур'єв. – М. – 1973.
4. Петрушенко В. Л. Етика та естетика: навч. посібник / В. Л. Петрушенко. – Львів, – 2008. – 180 с.

Павук Ірина
студентка групи ОВ-308
Технічний коледж ТНТУ ім.І.Пулужа, м.Тернопіль, Україна

Irina Pavuk
student group OV-308

Technical College of Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Семчишин Євгенія**,
викладач економічних дисциплін, Технічний коледж ТНТУ ім.І.Пулужа,
Scientific supervisor: **Yevheniia Semchyshyn**,
teacher of the highest category,
Technical College of Ternopil Ivan Puluj National Technical University

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ IMPROVING THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF BUSINESS MANAGEMENT

В умовах конкуренції значну увагу на підприємствах необхідно приділяти удосконаленню організаційної структури підприємства. Воно полягає в формуванні ефективної організаційної структури управління, яка повинна враховувати зміни в внутрішньому та зовнішньому ринках збуту продукції, зміни в господарській ситуації.

Цією проблемою цікавились такі вчені, як Пітер Фердинанд Друкер, Р.Бекхард, Ю. Міроненко та ін. З їхніх робіт можна виділити певні способи удосконалення організаційної структури підприємства. Пітер Фердинанд Друкер рекомендує звертати увагу на певні принципи організації структури управління. Насамперед вона повинна забезпечити ефективність функціонування організації, відповідати мінімальній кількості управлінських рівнів та вчасно забезпечити підготовку кадрів при необхідності.

Метою дослідження є визначення основних етапів та методів проведення вдосконалення організаційної структури підприємства, заради того, щоб підприємство розвивало свої конкурентні позиції на внутрішніх та міжнародних ринках.

Створення кращих умов для досягнення поставленої мети та визначення основних проблем і буде початком для удосконалення організаційної структури підприємства. Для початку розробки процесу удосконалення ефективної організаційної структури підприємства, потрібно зрозуміти, що при вирішенні цієї проблеми необхідно збалансувати вплив інформаційних технологій, які мають неабияке значення для базового рішення питання.

Але, зважаючи на те, що при розвитку інформаційних технологій змінюються проблеми фірми відповідно і потрібно змінити шляхи вирішення цих проблем, використовуючи стратегії вчених.

Організаційна структура підприємства – це здійснення управлінської мети і досягнення цілей певним об'єднанням людей, які у цьому зацікавлені. В певній мірі вона допомагає працівникам зрозуміти, яке місце та рівень вони займають на підприємстві. З цих причин, працівник може більше зосередитись на завданнях, які він повинен виконати.

На різних стадіях підприємства, певним посадами поставлено за мету забезпечити розвиток підприємства. На початковій стадії створення підприємства часто цим займається сам підприємець. При ефективному розподілі праці на стадії росту підприємства менеджери займають своє місце, та повинні виконувати такі функції, які забезпечать розвиток організаційної структури підприємства. На стадії зрілості у організаційній структурі підприємства здійснюється тенденція децентралізації. На стадії спаду підприємства організовуються заходи для удосконалення організаційної структури управління, при чому обов'язково враховуються потреби виробництва. На заключній стадії припинення існування підприємства організаційна структура управління остаточно руйнується.

Аналізуючи більшість українських підприємств, можна зробити висновок, що удосконалення організаційної структури підприємства необхідне тоді, коли функції, що виконують певні підрозділи, не відповідають поставленим завданням задля досягнення мети підприємства.

Існують певні норми, яким повинна відповідати організаційна структура підприємства задля свого ефективного функціонування, основними з них є рентабельність, гнучкість та прозорість.

При створенні методів удосконалення організаційної структури підприємства потрібно насамперед вирішити усі питання, що стосуються підприємства, персоналу, маркетингу та фінансів. Після чого слід переконатись, чи умови, які поставлені задля виконання мети, не суперечать економічним законам та етапам розвитку підприємства. Формулювання мети та визначення конкретної цілі організації є так званою базою при досягненні ефективної організаційної структури підприємства. При проведенні певних досліджень, виявлено, що основними цілями більшості вітчизняних підприємств є збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту задля зростання прибутку фірми. Цього можна досягти за допомогою вироблення структурованих етапів удосконалення управління.

В зв'язку з цим, доцільно виокремити такі етапи оптимізації організаційної структури підприємства:

- залучення команди фахівців для формування та реалізації стратегії організаційного розвитку підприємства;
- визначення мети організаційних змін на підприємстві;
- формування стратегії розвитку підприємства;
- визначення величини витрат на реалізацію організаційних удосконалень;
- аналізування внутрішніх можливостей реалізації виробленої стратегії щодо організаційних змін на підприємстві;
- реалізація стратегії оптимізації організаційної структури розвитку підприємства.

Крім того, при удосконаленні організаційної структури підприємства можна скористатись методом спрощення структури управління, але у жодному разі не її максимальне скорочення. При виконанні попередніх умов, потрібно враховувати, що вдосконалення організаційної структури управління повинно відбуватись паралельно з розвитком управлінської діяльності.

Таким чином, при формулюванні мети внесення незначних змін приносить більше успіху, ніж зміни глобального характеру. При розгляді шляхів удосконалення організаційної структури підприємства, можна впевнено стверджувати, що проблема вибору певного методу вирішення потребує надалі детальнішого вивчення цього питання та проведення відповідних досліджень.

Панасюк Олександр, Горобець Максим

курсанти навчальної групи ДР-641,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна

Oleksandr Panasyuk, Gorobets Maksim

Cadets of the 2 course

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs,

Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри філософії та політології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

ІНФОРМАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА **INFORMATION COMPETENCE AS FACTOR OF SOCIETY DEVELOPMENT**

Сучасний світ характеризується швидким розвитком інформаційних технологій, які швидко втручаються у всі сфери нашого життя. Це пов'язано з тим, що світова спільнота використовує телекомунікаційні технології майже у всіх сферах життєдіяльності.

У процесі розбудови інформаційного суспільства важливу роль у забезпеченні та становленні інформації як основного ресурсу розвитку суспільно-політичних і економічних відносин у нашому житті велику роль відіграє вільний доступ конкретної людини до різних джерел інформації. Завдяки швидкій інформатизації суспільства, на сьогоднішній день постає багато труднощів світоглядного рівня, пов'язаного з розвитком інформаційного суспільства. В інформаційній взаємодії відносини між суб'єктами ґрунтуються на соціальному потенціалі, що базується на засадах діяльності людей із використанням послуг, надаваних за допомогою комп'ютерних інформаційних технологій і технологій електронного зв'язку. Всі процеси трансформації в суспільстві пов'язані із зміною ставлення до інформації, що зумовлює об'єктивні та суб'єктивні труднощі запровадження інноваційних відносин у житті суспільства.

Перш за все інформація – це головний ресурс людського суспільства, необхідний для прогресу і загальнокультурного росту, а вміння добувати її, обробляти, використовувати, інтерпретувати – складові компоненти інформаційної культури [2].

Інформаційна компетентність є одним із видів суспільної свідомості. Її динаміка відбувається спіралеподібно і залежить від історичного прогресу. Найбільш значні фази трансформації інформаційної свідомості спостерігаються із виникненням та розвитком інформаційно-комп'ютерних технологій, впровадженням у буденне життя пересічної людини можливостей Інтернету, забезпеченням належного захисту та повноцінної реалізації інформаційних прав.

З огляду на це, технології постійно розвиваються та у зв'язку із цим особлива увага в сучасному суспільстві приділяється інформаційній компетентності, яка полягає у готовності людини не тільки самостійно освоювати нові інформаційні технології, оцінювати їх можливості і ризики, але і бути готовою до сприйняття технологічних змін, кількісне зростання яких постійно прискорюється.

Техніко-технологічний контекст комп'ютерної грамотності передбачає конструктивний вплив на особистість завдяки таким техніко-комунікаційним можливостям: користування інструментами пошуку, зберігання та передача інформації, зокрема, засобами браузерів, хмарних технологій, використання технічних каналів комунікації. Технічна безпека асоціюється з загрозами, що пов'язані з умінням використовувати програми захисту інформації, позбавлятися від спаму, зловмисних програмних продуктів, розуміти небезпеку тих чи інших дій для збереження цілісності інформації та працездатності комп'ютерної техніки загалом [1].

Згідно з дослідженням Всесвітньої організації охорони здоров'я Україна займає перше місце в світі по розповсюдженню депресії, особливо серед людей пенсійного віку. На думку експертів, навчання – ефективний засіб профілактики депресій у людей похилого віку. Участь у навчальному процесі допомагає людині крокувати в ногу з часом, тренувати пам'ять, розвивати інтелект. В різних містах України відкриваються університети третього покоління, де можуть навчатися люди похилого віку, розвивати власну інформаційну компетентність для повноцінного життя у суспільстві.

Разом з розширенням можливостей, технологічний прогрес активно розвивається і в освітньому процесі, оскільки вже сьогодні студенти можуть отримувати ті знання, які їм необхідні, використовуючи при цьому елементи дистанційної освіти за допомогою веб-порталів через мережу Інтернет.

Подальший прогресивний розвиток України все більше потребує волі та свідомості всього суспільства, вміння та бажання громадян користуватися національним інформаційним ресурсом.

Перелік використаних джерел

1. В. О. Кудлай / Цифрова грамотність особистості в контексті розвитку інформаційного суспільства / В. О. Кудлай // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, культурологія, соціологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmd_u_fks_2015_10_14

2. Мостіпан О. П. Інформаційна грамотність особистості: шляхи підготовки компетентного користувача [Електронний ресурс] / О. П. Мостіпан. – Режим доступу: http://lib.khnu.km.ua/about_library/naukova_robota/2014/mos_inf.htm

Петручок Юрій
група ПФ-11
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м. Тернопіль, Україна
Petruchok Yurii
group PF-11
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine
Науковий керівник: **Химич Ірина Григорівна**
кандидат економічних наук, доцент
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
Scientific supervisor: **Iryna Khymych**
Ph.D., Assoc. Prof.
Ternopil Ivan Puluj National Technical University

СТРИМКИЙ РОЗВИТОК ЧИ ТРИВАЛИЙ «ЗАСТІЙ»: ЯКА ДОЛЯ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ?

FAST DEVELOPMENT OR LONG-TERM "STAGNATION": WHAT IS THE FATE OF THE STATE BANKS OF UKRAINE?

Постановка проблеми. Банківська система є однією з головних складових фінансового ринку, а її стабільність та розвиток – це прямий показник розвитку економіки країни в цілому. На сьогодні банківський сектор України переживає складний період. Він близький до повного занепаду або взагалі, зникнення. Від розвалу банківської системи може піти на спад велика частина економіки країни. Якщо це станеться, то відновити країну буде дуже важко. Зараз НБУ має під своїм контролем – це 55% усіх активів банків. На думку Мінфіну, спеціалізуватися на конкретних операціях повинен лише «Укресімбанк», інші три держбанки повинні бути універсальними. Відповідно, це зумовлює необхідність створення точної та успішної для української економіки моделі подальшого функціонування цих банків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом в економічній науці дослідженню проблем та перспектив банківського сектору присвячено багато праць. Про кризові явища у банківській сфері України присвячені праці П. Буряка, О. Лисенка, Н. Блащук-Дев'яткіної, Г. Азаренкової, О. Барановського, А. Мороза та інших. Нова парадигма є предметом праць А. Дробязка, В. Лісовенка, В. Федосова. Попри велику кількість праць про проблематику та перспективи розвитку банків в Україні залишаються актуальними й подальші наукові дослідження.

Метою статті є аналіз перспектив державних банків України, розгляд можливих варіантів для їх успішного розвитку.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні держава тримає під своїм контролем п'ять банків: «Ощадбанк», «Приватбанк», «Укресімбанк», «Укргазбанк», та невеликий «Розрахунковий центр». Таку кількість банків тримати під своїм «крилом» державі не вигідно. Ці банки кредитують, здебільшого, державні підприємства паливно-енергетичного комплексу, повернення коштів особливо не вимагають, попри те, що через те мають великі витрати у своїх рахунках. Десятки мільярдів гривень боргів, яких ці банки не повертають, фінансуються з держбюджету, як поповнення статутних фондів їх власником, тобто державою. Цікавий той факт, що держава не має законного права фінансувати з держбюджету власні установи. У ринковій економіці за кордоном держава віддалена від банків та підприємств.

Як вже говорилося вище, держава планує, щоб на конкретних операціях спеціалізувався виключно «Укресімбанк». Він буде повинен спеціалізуватися на обслуговуванні експортно-імпорتنих операцій та кредитувати середній і великий бізнес. На думку НБУ, свій роздрібний бізнес та велику кількість філій «Укресімбанк» змушений буде залишити. Інші три банки повинні бути універсальними, але фокусувати свою діяльність на якомусь із напрямків. «Укргазбанк» вже

займається «зеленим» банкінгом, «Приватбанк» має фокус на роботі з населенням та технологіях. Сильною стороною Державного ощадного банку є розвинена мережа відділень і робота з підприємствами, в тому числі державними.

Загалом, наш уряд не бачить у своїх планах володіння такою кількістю банків. Міністерство фінансів оцінює недіючі активи державних банків у 400 млрд грн. Найменша кількість проблемних активів - в «Укргазбанку», найбільше в «Приватбанку».

21 лютого 2018 року Кабмін приймає важливе рішення: Продати «Укргазбанк» та «Приватбанк» протягом п'яти років, вивести «Ощадбанк» на IPO, запровадити механізм управління проблемними кредитами у 2018 році – цілі, яких планує досягти Міністерство фінансів у середньостроковій перспективі.[1]

В «Стратегії розвитку держбанків в рамках комплексної програми розвитку фінансового сектора України до 2020 року», яку запропонував Нацбанк, передбачено, що держава залишиться власником лише «Укресімбанку». Інші повинні бути частково або навіть повністю продані в найближчі 3-5 років. До кінця 2018 року планується продати по 20% «Приватбанку» і «Ощадбанку», а також 100% «Укргазбанку». В «Укргазбанку» повинне впровадитися корпоративне управління, що передбачає структурування корпоративної ієрархії за міжнародними стандартами. Також буде удосконалено ліквідність, платоспроможність та кредитний портфель банку.

Після повного виходу держави з «Укргазбанку», на черзі буде «Ощадбанк». Це повинно буде відбутися до 2020 року. Його приватизація передбачуватиме, що державні гарантії для депозитів, розміщених у банку, будуть анульовані. Серед можливих акціонерів «Ощадбанку» держава розглядатиме тільки міжнародні фінансові організації, наприклад, Європейський банк реконструкції та розвитку. Також цей банк має залишитися лідером у кооперативному сегменті, підтримуючи на відповідному рівні частку кооперативного кредитування, а також стрімко нарощувати пасиви юридичних осіб. У найближчій перспективі «Ощадбанку» скорочення філій з 3,3 тис до 1900-2100. Також має удосконалитися система ІТ та рівень безпеки банку.

Міністерство фінансів також зацікавлене у найшвидшому виході з «Приватбанку». Згідно стратегій Мінфіну, банк повинен стати приватним у 2020-2022 роках. Банку пропонується зосередити свою увагу на розвитку роздрібного сегмента з великою підтримкою малого та середнього бізнесу. Також можливим є варіант роботи в корпоративному сегменті, однак такий напрямок має значно менше пріоритетів у розвитку банку. Поточна частка малого та середнього бізнесу і фізичних осіб має захитися щонайменше на поточному рівні, а от пасиви банку буде змушений скоротити. Серед завдань – зменшити ризики, оптимізувати управління простроченими кредитами та скоротити операційні витрати.

Держава планує залишитися мажоритарним власником «Ощадбанку» та «Укресімбанку». Якщо питання державної власності «Укресімбанку» цілком зрозуміле, то контроль над «Ощадбанком» державі допоможе зберегти ЄБРР. Це свідчить про те, що лише два банки будуть продані. Виникає запитання: Навіщо ці банки державі? Якщо якийсь спектр послуг суспільству можуть надати приватні банки, то державі немає сенсу складати їм конкуренцію. У випадку, коли на банківському ринку присутня держава, виникає спокуса використовувати державні банки для фінансування дефіциту держбюджету. В історії України вони є основними покупцями облігацій внутрішньої державної позики, які уряд випускає для погашення дефіциту, або для кредитування бізнесу осіб пов'язаних з владою.[2]

Висновки. Здійснено огляд положення державних банків України та проаналізовано перспективу їх розвитку. У стратегії розвитку зазначено, що тільки «Укресімбанк» залишиться державним, всі інші будуть частково або повністю продані у приватну власність. Звісно, як складеться доля проданих банків спрогнозувати нелегко, але якщо всі задуми Мінфіну будуть втілені в реальність, то можна стверджувати, що ці банки, хоч і не надзвичайно швидкими темпами, але все-таки будуть розвиватися. Головним на даний момент для НБУ не робити поспішних вчинків, щодо продажу даних банків. Все повинно відбутися поступово і максимально вигідно для української економіки.

Перелік використаних джерел

1. Міністерство фінансів України // Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua>
2. Незалежна асоціація банків України // Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nabu.ua>

Сакун Богдан

студент групи БН-III-3

Полтавський коледж нафти і газу ПолтНТУ, м. Полтава, Україна

Bohdan Sakun

student group BN-III-3

Poltava Oil and Gas College of PoltNTU, Poltava, Ukraine

Науковий керівник: **Руденко Софія Іванівна**

викладач англійської мови

Полтавський коледж нафти і газу ПолтНТУ,

Scientific supervisor: **Sofiia Rudenko**

English teacher, Poltava Oil and Gas College of PoltNTU

TRENDS AND CHALLENGES OF EDUCATIONAL SYSTEM IN THE XXI CENTURY

Development of information technologies is a priority task of modern society in recent years. In modern conditions the learning process is in constant interaction with new information complexes and systems which allow introducing new methods and approaches in an education system. Certainly, the development of information technology entails exploring new opportunities for the practical use in the system of higher education of recent achievements in the field of informatics. Implementation of new information technologies in the educational environment, as well as any other innovative process, makes changes in pedagogical sphere.

Process of informatization of education is aimed at creating more comfortable conditions, both for work of the teacher, and for training of the student. The special attention in this process is paid to interaction of the teacher and student. The new technologies integrated into an education system allow due to new approaches in learning to direct and realize the potential of future expert. One of the most important tasks is the development of the student's personality, the formation of skills and abilities to develop a strategy to address both instructional and professional tasks. New technologies help to achieve increase in students' creative thinking. Through the new opportunities the student becomes more motivated to resolving of the task set for him [2].

At the international level, there are two main challenges. The first is the role of supranational organisations such as UNESCO in advancing the prospection of trends and improvements, as well as in promoting networking and twinning programmes among institutions. The European Union (EC-JRC, 2010), for example, has stressed that higher education must change and adapt to economic and social needs, that institutional change is essential to educational innovation, and that information and communication technologies must form part of the teaching and learning process. The second international challenge is to encourage international cooperation between institutions in order to share knowledge across borders and facilitate collaboration, which, furthermore, represents an essential element for the construction of a planetary (Morin, 2009) and post-cosmopolitan citizenship (Dobson and Bell, 2006): the assumption of interdependence, “deterritorialisation”, participation, co-responsibility, and solidarity among all inhabitants of the planet [4].

The main problem of informatization of education is lack of system approach to realization of this process. In most cases information technologies are used in higher education on their own initiative. The efficiency of using the teaching staff of information technology in the learning process is significantly different. Equipment of educational institutions means of technological achievements are also very different. Quality of the processing equipment used in educational institution and the software is not

always at the highest level. The complex of the listed problems affects both the education system in general, and prerequisites of her subsequent development [1].

The following are the challenges faced by universities and other institutions of higher education [3]:

- Changes in universities as institutions and at the level of internal organisation. These changes should aim to improve the management of resources (human, economic, etc.) and be restructured to improve internal democracy. Universities must continue their mission to educate, train and carry out research through an approach characterised by ethics, autonomy, responsibility and anticipation.

- Changes aimed at tapping the potential of information and communication technologies in the creation and dissemination of knowledge. The goal of such changes is to create what Prensky (2009) calls *digital wisdom*.

- Changes for social responsibility and knowledge transfer. The work of higher-education institutions must be relevant. What they do, and what is expected of them, must be seen as a service to society; their research must anticipate social needs; and the products of their research must be shared effectively with society through appropriate knowledge-transfer mechanisms.

References

1. Cachia, R., Anusca, F., Ala-Mutka, K. and Punie, Y. (2010) *Creative Learning and Innovative Teaching. Final report on the study on creativity and innovation in education in EU members states*, Joint Research Centre (JRC), European Commission, Luxembourg (JCR 62370) (<http://ftp.jrc.es/EURdoc/JRC62370.pdf>)

2. Sterling, S. (2001) *Sustainable Education: Revisioning Learning and Change*, Schumacher Briefings 6, Green Books Publishers, London

3. UNESCO (2008) *Education and the Search for a Sustainable Future, Policy Dialogue 1: ESD and Development Policy*, (<http://unesdoc.unesco.org/images/0017/001791/179121e.pdf>)

4. UNESCO (2009) *Trends in Global Higher Education: Tracking an Academic Revolution*, (<http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001831/183168e.pdf>)

Сенченко Анастасія

студент, кафедра міжнародних економічних відносин
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет,
м. Київ, Україна

Anastasiia Senchenko

student of the Department of International Economics of the
Kyiv National University of Trade and Economics,
Kyiv, Ukraine

Науковий керівник: **Жук Олена Сергіївна**

к.е.н, асистент кафедри економіки та фінансів підприємства,
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет,
м. Київ, Україна

Scientific supervisor: **Olena Zhuk**

Candidate of Economic Sciences,

Assistant of the Department of Economics and Business Finance of the
Kyiv National University of Trade and Economics
Kyiv, Ukraine

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN MODERN CONDITIONS

Сучасні процеси розвитку підприємства вимагають збалансованості у питаннях мінімізації витрат і отримання максимального прибутку. Саме ці принципи головні в питанні впровадження на ринок нового продукту і потребують ретельного висвітлення і оприлюднення інформації. Економічна грамотність та обізнаність працівників різних сфер бізнесу сприяють процесам наукових досліджень в області створення нових технологій.

Інноваційна діяльність – діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг[1].

Упродовж 2014–2016 рр. частка підприємств, які займалися інноваційною діяльністю становила 18,4%, у т.ч. здійснювали технологічні інновації – 11,8% (5,7% – продуктові та 10,3% – процесові), нетехнологічні – 13,4% (8,7% – організаційні та 10,2% – маркетингові)[2].

Щодо видів економічної діяльності, то протягом 2014–2016 рр. найвища частка інноваційних підприємств була на підприємствах інформації та телекомунікації (22,1%), переробної промисловості (21,9%), фінансової та страхової діяльності (21,7%) та діяльності у сфері архітектури та інжинірингу (20,1%). При цьому вища за середню по країні частка підприємств із технологічними інноваціями була серед підприємств переробної промисловості (15,6%), з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (12,6%), а також підприємств, які займалися діяльністю у сферах архітектури та інжинірингу, науковими дослідженнями та розробками, рекламною діяльністю – 13,2%; з нетехнологічними інноваціями – серед підприємств фінансової та страхової діяльності (18,0%), інформації та телекомунікації (17,3%), переробної промисловості (15,3%) [2].

Щодо напрямів інноваційної діяльності підприємств України, то більше половини підприємств із технологічними інноваціями придбали машини, обладнання та програмне забезпечення для виробництва нових або значно поліпшених продуктів та послуг. Майже третина здійснювали діяльність для запровадження нових або суттєво вдосконалених продуктів або процесів, таких як техніко-економічне обґрунтування, тестування, розробка програмного забезпечення для поточних потреб, технічне оснащення, організація виробництва тощо[2].

У 2016 р. майже 70% загального обсягу інноваційних витрат підприємства спрямували на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, 15,0% – на виконання внутрішніх науково-дослідних робіт та 9,1% – на придбання зовнішніх.

Упродовж 2014–2016 рр. за географією розташування партнерів 32,4% інноваційних підприємств співпрацювали з підприємствами України, 5,7% – країн Європи.

Крім упровадження технологічних інновацій, підприємства можуть бути активними в організаційних і маркетингових інноваціях, які підтримують продуктові й процесові інновації, підвищують якість і ефективність роботи підприємства та поліпшують обмін інформацією й використання нових знань і технологій, а також можуть впливати на продуктивність фірми, вихід на нові ринки або сегменти ринку та розроблення нових способів просування продукції[2].

Кризові явища відіграють суттєву роль і сьогодення тенденція до зниження і спаду в області інновацій, вимагає більшої уваги та підтримки держави в цій області.

Так, у рейтингу 2017 року країн з найбільш інноваційною економікою Україна посіла 42-ге місце, опустившись на одну позицію порівняно з попереднім роком. Згідно з рейтингом, обсяг коштів у відсотковому відношенні до ВВП, який Україна витрачає на дослідження і розробки має коефіцієнт 44; продуктивність 50; присутність в економіці високотехнологічних компаній 34; кількість зареєстрованих патентів і число дослідників – 27 [3].

Безумовними лідерами у виробництві світової наукової продукції є США і Японія. Вважається, що приблизно 80 % усіх світових інновацій створюється в США. Витрати США на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи перевищують витрати Англії, Франції, ФРН та Італії разом узятих і становлять понад половину витрат на них розвинених країн. В США продається 90 % нових товарів і тільки 10 % старих, що надійшли на ринок більше як 5 років тому. Другою світовою державою, що здійснює величезні витрати на новачки, є Японія. За цими витратами на душу населення вона знаходиться на одному рівні зі США. Сьогодні вона вийшла на перше місце у світі з виробництва суден, автомобілів, тракторів та іншої техніки [4].

Всесвітній досвід у сфері інновацій і високих технологій висвітлює необхідність державного управління та контролю в цій сфері. Останнім часом уряди країн і керівництва корпорацій активно збільшують витрати на науку, інновації, високі технології, розвиток яких не призупиняється навіть у період фінансово-економічних криз.

Розвиток інноваційної діяльності – один з основних шляхів виходу економіки України з кризової ситуації і отримання високого рівня прибутку. При цьому важливо враховувати світовий досвід організації інноваційного процесу і отримати підтримку на державному рівні.

Перелік використаних джерел

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 16.10.2012 р. № 5460-VI// Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 2-3 – С. 41.
2. Прилипко Р. Ю. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2014-2016 років / Р. Ю. Прилипко // Державна служба статистики України. – 2017. – 6 с.
3. Jamrisko M., Wei Lu: These Are the World's Most Innovative Economies [Electronic resource] / Michelle Jamrisko, Wei Lu // Bloomberg L.P. – Mode of access: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-01-17/sweden-gains-south-korea-reigns-as-world-s-most-innovative-economies>
4. Синікова О. М. Стратегічний аспект інноваційних процесів та можливості їх залучення до національної економіки [Електронний ресурс] / О. М. Синікова // Українська державна академія залізничного транспорту, 2008. – Режим доступу: http://vlp.com.ua/files/48_1.pdf

Смик Даниїл
група 2-М-9/9
ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»,
м.Тернопіль, Україна
Daniel Smyk
group 2-M-9/9
State Higher Educational Establishment
«Ternopil College of Food Technology and Trade»,
Ternopil, Ukraine
Науковий керівник: **Березівська Надія Стефанівна**,
викладач вищої кваліфікаційної категорії
ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»
м.Тернопіль, Україна
Scientific supervisor: **Nadiya Berezivska**,
teacher of higher qualification category
State Higher Educational Establishment
«Ternopil College of Food Technology and Trade»
Ternopil, Ukraine

ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ PLANNING BUSINESS

Бізнес (підприємство) – підприємницька діяльність, що бере участь в торгівлі товарами чи послугами і спрямована на отримання прибутку. Бізнесмен – людина, яка займається підприємницькою діяльністю. Щоб стати успішним бізнесменом, потрібно багато працювати над собою. Така людина повинна визначатися високим професіоналізмом, умінням ризикувати, прогнозувати, створювати нові якісні товари [1].

У світі бізнесу поразки вважаються чимось очікуваним і навіть неминучим. Люди будуть постійно повторювати, що дев'ять із десяти нових бізнесів провалюються. Що шанси успішного бізнесу коливаються від примарних до нульових. Якщо підприємець сповнений надій та амбіцій, вони намагатимуться переконати, що реалізувати ваші ідеї неможливо.

Бізнес-план. Якщо у молодого бізнесмена з'явилася бізнес-ідея, важливо задокументувати її, всі дії покроково [2].

По суті бізнес-план дає відповіді на такі питання: Що я хочу зробити? Як це зробити? Що для цього потрібно? При створенні бізнес-плану потрібно враховувати свої можливості, ресурси, потреби ринку і попиту. Потрібно подумати, наприклад, про вартість оренди приміщення, розміри витрат. Розробляти бізнес-план потрібно поступово, починаючи з малого, тому що досить часто початківці допускають помилки – побачивши скільки всього їм потрібно врахувати, підготувати та викласти все у бізнес-плані. Початківець може вирішити, що це занадто величезна робота, краще обійтися без бізнес-плану. Тому протягом часу підприємець буде покращуватися та доповнювати новими даними бізнес-план.

Зростання. Можливо, для компанії правильним розміром штату буде п'ять осіб. Або сорок. Або двісті. Не треба передчасно робити припущень про те, до якого розміру із часом розростеться компанія. Потрібно зростати повільно та стежити за відчуттями – передчасне наймання працівників для багатьох компаній означає смерть. Також потрібно уникати занадто швидких ривків у розвитку – через них можна «проскочити» свій оптимальний розмір. Маленький – це може бути чудовий пункт призначення. І важливо пам'ятати ще таке: якщо компанія стане великою, а потім раптом захоче зменшитися, то неминуче зіткнеться з такими болісними проблемами, як звільнення людей, деморалізація колективу й цілковита зміна бізнесових підходів. Не варто комплексувати щодо своїх намірів вести малий бізнес. Кожен, хто керує стабільним і прибутковим бізнесом, неважливо, великий він чи маленький, має всі підстави пишатися собою.

Трудоголізм. Часто можна почути про працівників, які працюють вночі і залишаються спати на підприємстві. Такий трудоголізм є безглуздим і може зашкодити здоров'ю. Таким чином трудоголіки створюють більше проблем, ніж вирішують. Такий стиль роботи не є стабільним упродовж тривалого часу, тому що з часом настає емоційне виснаження – це завдає серйозного удару по справі. Також через трудоголіків в працівників виникає відчуття провини, начебто вони відпрацьовують визначені години. Через це погіршується моральний клімат в колективі, їм подобається відчувати себе героями. Вони створюють проблеми (часто без жодних злих намірів), щоб потім просто мати більше роботи. Трудоголіки не герої. Вони не заощаджують час, а просто його марнують. Справжній герой уже давно вдома, він знайшов більш швидкий спосіб виконати робочі завдання [3, с. 22].

Залишити слід у Всесвіті. Щоб робота була успішною, потрібно мати відчуття, що справа якою займається бізнесмен є вартісною. Що це є частиною чогось важливого. Ідеться про те, щоб відчувати значущість своїх сил, щоб люди говорили що це справді покращує їхнє життя. Не потрібно сидіти і чекати поки хтось інший запровадить бажані зміни. Потрібно діяти самому.

Приклад *Craiglist*, який зруйнував традиційний ринок тематичних оголошень у ЗМІ. Компанія з кількома десятками працівників заробляє десятки мільйонів доларів, має один із найпопулярніших у світі сайтів і диктує правила гри всьому газетному бізнесові.

Інший проект, *Drudge Report*, створений Меттом Драджем, становить собою просту сторінку в Мережі, її веде одна-єдина особа – власне Метт. Проте ця сторінка має колосальний вплив на всю новину індустрію – телевізійні продюсери, ведучі ток-шоу на радіо та газетні репортери постійно звертаються до неї як до джерела нових історій [2, с. 27]

Почати що-небудь робити. Велике значення є те, що робити, а не те, про що думати. Стенлі Кубрик дав таку пораду тим, хто мріє про кар'єру режисера: «Знайдіть камеру, трохи плівки і зніміть будь-яке кіно, не має значення яке». Кубрик знав, що кожен новачок має почати щось створювати. Найважливіший крок – це почати. Отже, беріть камеру, вмикайте «Запис» і починайте знімати [3, с. 31].

Ідеї коштують дешево. Початкова ідея – це мізерна частина бізнесу, і єдине що справді важить, - це те, як її реалізують.

Поставити собі мету. Чудовий бізнес не просто пропонує продукти чи послуги, він має власну точку зору. Потрібно знати чому початківець займається саме тим, чим займається, за що готовий боротися. А потім мусить розповісти це світу. Тверда позиція – це спосіб набути відданих прихильників. Вони поширюватимуть інформацію про фірму краще, ніж будь-яка реклама – ширше, глибше і з більшим почуттям.

Немає нічого поганого в тому, аби бути ощадливим. Коли молодий бізнесмен буде впроваджувати свій перший продукт, то буде берегти кожен цент.

Знамениті компанії завжди починають у гаражах. Але з часом виростають у велике підприємство.

Перелік використаних джерел

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Бізнес>
2. <https://homebiznes.in.ua/biznes-plan-chym-vin-vazhlyvyj-ta-yak-joho-sklasty/>
3. Хайнемайер Девід. Rework / Девід Хайнемайер, Хенссон і Джейсон Фрід. – 2016. – 176 с.

Статкевич Володимир

група ППС-41

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,

м. Тернопіль, Україна

Volodymyr Statkevych

group PPs-41

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ МАЛИМ БІЗНЕСОМ POSSIBLE USE OF THE ELECTRONIC COMMERCE WITH A SMALL BUSINESS

Електронна комерція представляє собою складну систему, котра включає в себе суб'єктів бізнесу, мережу інтернет, різноманітні процеси, що стосуються: збуту продукції, реалізації послуг, проведення маркетингових заходів, здійснення розрахунків.

На сьогоднішній день, ведення підприємницької діяльності за допомогою електронної торгівлі набуває все більшої популярності, і це зумовлено рядом вагомих переваг для всіх учасників електронної комерції. Беручи до уваги Україну, можна стверджувати, що близько 22 мільйонів українців мають доступ до мережі інтернет, з них 31% хоча б один раз здійснювали покупку через інтернет протягом 2017 року. Тому, враховуючи тенденцію до щорічного зростання обсягів реалізації продукції та послуг на 15-20%, за допомогою мережі інтернет, можна стверджувати, що цей ринок в Україні розвивається та існує ще достатньо привабливих сегментів для ведення підприємницької діяльності малим та середнім бізнесом.

За підсумками роботи сфери електронної комерції 2017 року компанія EVO, в котру входять такі інтернет-площадки як: Prom.ua, Bigl.ua, Crafta.ua, Shafa.ua за рік українці витратили 14,2 мільярдів гривень, що в порівнянні із 2016 роком зросло на 68%, що говорить про активізацію та збільшення довіри до сфери електронної торгівлі в цілому.

Основними перевагами електронної комерції в першу чергу для покупців є:

- надзвичайно простий пошук та відображення інформації про необхідний йому товар чи послугу;
- великий асортимент продукції;
- можливість використання різноманітних інтернет-площадок для порівняння цін та характеристик тої чи іншої продукції;
- наявність декількох або багатьох продавців, що дає змогу вибрати найоптимальніший варіант, щодо ціни, термінів доставки та гарантійного обслуговування;
- можливість отримання консультацій онлайн, зазвичай у будь-який день тижня;
- наявність реальних відгуків про товар чи послугу від інших покупців;
- мінімізація ризиків, щодо сумнівних продавців чи неякісної продукції, за умови розрахунку за товар після його отримання.

Для підприємств, основними ж перевагами для ведення бізнесу в мережі інтернет є:

- зменшення постійних витрат на утримання торговельних площ, адміністративних приміщень, торговельного обладнання, тощо;

- зменшення чисельності працівників, за допомогою автоматизації процесів, відсутності торговельних площ, до також потрібен персонал, суміщення професій, до прикладу менеджера і маркетолога, логіста і пакувальника;
- пришвидшення продажу продукції або послуг за рахунок цілеспрямованого охоплення потенційних покупців засобами електронної комерції (маркетинг);
- розвиток компанії за рахунок реалізації нових товарів або сфери надання послуг із залученням ідей зі всього світу за допомогою мережі інтернет;
- швидкий та зручний зв'язок із покупцями, щодо замовлення, проведення акцій, уточнення інформації, проведення перемовин;
- ефективне використання ресурсів на маркетингові засоби за допомогою якісної сегментації потенційних споживачів;
- можливість ведення підприємницької діяльності будь-якого дня тижня;
- рівність умов доступу до ринку як для великих корпорацій, так і для невеликих підприємств;
- збільшення довіри покупців та створення іміджу компанії за рахунок хорошого сервісу продажу якісної, перевіреної продукції або ж надання послуг.

Тому, можна стверджувати, що електронна комерція та безпосередньо ведення власного бізнесу через мережу інтернет є перспективним напрямком діяльності, котре зумовлене: збільшенням зацікавленості та довіри українців щодо здійснення покупок онлайн, наявності істотної вигоди як для покупців так і для продавців, легкості та відносно невеликих витрат для ведення діяльності, спрощену систему оподаткування, фактичну відсутність корупції та відкритість всієї системи.

Циб Каріна

студент, кафедра міжнародної торгівлі та права, 4 група, 2 курс
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна

Karina Tsyb

Student of the Department of International Trade and Law, 4 group, 2nd year, of the
Kyiv National University of Trade and Economics,
Kyiv, Ukraine

Науковий керівник: **Жук Олена Сергіївна**

к.е.н, асистент кафедри економіки та фінансів підприємства
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет,
м. Київ, Україна

Scientific supervisor: **Olena Zhuk**

Candidate of Economic Sciences,
Assistant of the Department of Economics and Business Finance of the
Kyiv National University of Trade and Economics,
Kyiv, Ukraine

ЦИФРОВА МОДЕРНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ DIGITAL MODERNIZATION OF UKRAINIAN SOCIETY IN MODERN CONDITIONS

У даній роботі розглянуті основні показники впливу глобальної цифрової культури на розвиток соціуму та суспільства сьогодення.

Метою роботи є саме окреслення ключових проблем, що стоять на перешкоді впровадження в українське суспільство цифрових технологій та глобальних інформаційних магістралей, що дозволило б підвищити конкурентоспроможність культури, освіти, науки, економіки та виробництва в Україні.

Невпинні зміни в цифрових технологіях вимагають від України розробку нових інноваційних стратегій для інтеграції в актуальні світові процеси. Запровадження «Концепцію розвитку електронного врядування в Україні-2020» [1] було розпочато, ще в далекому 2003 році. З того часу в нашій країні відбувся ряд кількісних та якісних змін, а саме: у нас з'явилося 3G покриття, відкрилися численні ІТ-кластери, сучасні ЦНАПи, відкриті бази даних.

В першу чергу мова йде про глобалізаційні процеси, які вимагають щоб наша країна не відставала від світових тенденцій. Йдеться не лише про те, щоб бути успішним учасником глобалізації, використовувати її можливості для розвитку, а й про те, щоб не менш успішно відбувалася глокалізація всього українського суспільства: модернізація та інтеграція в глобальні процеси, коли можливостями доступу до світових інтелектуальних обмінів здатні користуватися різні соціальні прошарки населення.

Завдяки цифровим телекомунікаціям стають можливими принципи «поліфонічної», «безперервної», «перманентної» трансляції, коли постійні потоки повідомлень про ті чи інші процеси набувають статусу окремої «гіперреальності», тобто окремого цифрового світу. Швидкими темпами відбувається процес формування як віртуальних спільнот і віртуальних соціальних груп, так і формування вже цілком відмінних від попередніх «цифрових» поколінь, які в межах своєї національної мови виробили власний сленг, власні поняття, аббревіатури, а також способи мислення і навіть відповідну етику та цінності. Це не лише різні мови й світогляди, а й різні форми соціалізації та соціальної поведінки, зокрема й на побутовому рівні. Так зване «цифрове» покоління, незалежно від віку, статі, мови, культури, легко знаходить мову зі своїми ровесниками чи однодумцями з інших країн, фактично не відчуючи цивілізаційних та культурних бар'єрів. Оперативні системи комунікації та сповіщення (передусім – соціальні мережі) дозволяють їм виробляти певною мірою одну з форм громадянського політичного солідаризму й однакове критичне розуміння процесів у планетарному масштабі.

«Цифрова» модернізація українського суспільства має передбачати низку важливих аспектів [2]:

- розширення «цифрової» грамотності громадян;
- розвиток когнітивних можливостей «віртуальних» шкіл, ліцеїв, університетів, науково-культурних закладів;
- активізація зусиль щодо формування української глобальної цифрової бібліотеки та надання можливості безкоштовного користування нею громадянам;
- зростання і поширення відкритих освітніх ресурсів із безкоштовними навчально-тестовими програмами;
- «цифрова» модернізація мережі українських кінотеатрів та закладів культури;
- популяризація культурно-гуманітарної ідеї про необхідність пожиттєвої освіти, зокрема за допомогою цифрового контенту.

Як висновок можна зазначити, що інформаційний розвиток сучасності проголошує появу нового суспільства, яке виникає завдяки поширенню мереж. Цифрова культура є матрицею цих процесів, котра за своєю гнучкістю, операційністю та мобільністю виявляється значно ефективнішою за моделі системного бачення та відповідної організації економічних процесів. Тому масштабна інтеграція в цифрову культуру українського суспільства на його різних соціальних рівнях лише посилить ділову активність, зростання соціального капіталу, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності національної освіти і науки.

Перелік використаних джерел:

1. Концепція-2020: Як побудувати інформаційне суспільство в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/columns/2017/10/31/7160084/>
2. КОНЦЕПЦІЯ розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13>

Чепеляк Карина, Ковбаса Микола

курсанти групи ДР-641

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,

м. Дніпро, Україна

Karina Chepelyak, Mykola Kovbasa

cadets of the DR-641 group Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs,

Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри філософії та політології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

Dnipro, Ukraine

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВИХ ЗАСАД РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ PROBLEMS OF THE LEGAL AMBUSHES FOR THE DEVELOPMENT OF INFORMATIONAL SOCIETY IN UKRAINE

На сучасному етапі розвитку суспільства у період науково-технічного прогресу значного поширення набуває прагнення побудувати інформаційне суспільство, спрямоване на задоволення інтересів людей, а також на вільний доступ до знань у сфері інформаційних технологій. Формування та розвитку інформаційного суспільства в країні впливає на розвиток внутрішньодержавної та міжнародної економіки, що зумовлює кардинальну зміну життя людей певного суспільства, і тим самим спосіб влаштування всього сучасного світу.

Процеси реформування, які відбуваються в Україні, передбачають значні зміни у процесі взаємодії державних установ і громадян. Тому важливою проблемою стає правове регулювання інформаційної взаємодії. Дана тема не є новою, вона знайшла своє відображення у працях вітчизняних вчених: Р.А. Калюжний, М.Я. Швець, В.А. Копилов та ін. Оскільки проблема розвитку інформаційного суспільства відносно нова для нашої країни, вона потребує постійного дослідження, пошуку нових правових механізмів регулювання інформаційної взаємодії.

Основним пріоритетом будь-якої держави на міжнародній арені є прагнення побудови такого інформаційного суспільства яке буде, в першу чергу, відкрите, спрямоване на інтереси всіх громадян, побудоване за новими стандартами, які нададуть кожному можливість реалізувати як власний потенціал, так і суспільний.

Зазначимо, що початок 21 століття визначально вплинув на світогляд багатьох держав світу, і ввів в обіг нове соціальне явище, яке на сьогоднішній день називають інформаційним суспільством. У суспільних відносинах з'являється новий аспект взаємодії - інформаційні правовідносини. У зв'язку з цим, постає нагальна потреба з приводу регулювання даного виду відносин у суспільстві за допомогою чинного національного законодавства.

Завдання, цілі та напрями розвитку інформаційного суспільства в Україні були визначені ще у 2007 р. із ухваленням Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [1].

Наступним кроком в даному напрямі слугує Концепція, схвалена урядом, яка була прийнята на 2018-2020 р. Основною метою документа є реалізація ініціатив "Цифрового порядку денного України 2020" (цифрова стратегія) для усунення бар'єрів на шляху цифрової трансформації України у найбільш перспективних сферах [2, с.1-32].

Окрім вищезазначених законів, можна виокремити також: Закон України «Про інформаційні агентства», також Україна підписала Конвенцію Європейського союзу «Про кіберзлочинність» та

багато інших нормативно-правових актів, що покликані регулювати суспільні відносини, що виникають з приводу інформації.

Для включення правової держави у сферу сучасних інформаційних технологій необхідно прийняти такі законопроекти, які б відповідали європейським стандартам, тобто міжнародному законодавству. Або навпаки скасувати певні нормативно-правові акти, які пошкоджують ефективному впровадженню інформаційного суспільства. Але на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства в Україні простежується тенденція до правової неврегульованості значної кількості інформаційних правовідносин. Пов'язане це, найперше, з розбіжностями у системі національного законодавства України та європейського законодавства, що і створює значні перешкоди для якісної розбудови інформаційного суспільства. Залишаються проблеми, які потребують вирішення. До них належать:

а) відсутність локальної чіткої ієрархічної відповідності законів, що викликають суперечливе тлумачення для застосування норм на практиці;

б) велика кількість законів і підзаконних актів у сфері інформаційних відносин ускладнює їхній пошук, аналіз і узгодження для практичного застосування;

в) розбіжність у розумінні структури і складу системи законодавства у сфері інформаційних відносин і підходи до їх формування;

г) включення норм (непоодинокі випадки) окремих законів у систему законодавства, що є у підзаконних нормативних актах, а це призводить до колізійності норм, а найчастіше і до ігнорування норм закону (використовуються норми підзаконного акту);

д) прийняття нових правових актів у сфері інформаційних відносин, що нерідко не погоджені концептуально з раніше прийнятими, як наслідок – виникнення правового хаосу [3].

З метою подолання проблем, які виникають на шляху побудови інформаційного суспільства та його правового регулювання, першочергово необхідно тлумачити нормативно-правові акти таким чином, щоб вони були доступними для кожного і ними легко оперували представники пріоритетних сфер людської діяльності.

Адже дані знання, які згодом відображаються у формі нормативно-правових актів напрацьовані світовим досвідом, колективним розумом, і вони, як правило, належать до різних культур. А також надати кожній людині можливість вільного доступу до інформації, обміну та користування нею, розвивати власний потенціал, а тим самим створювати кращі умови для життя.

Розгляд проблеми побудови інформаційного суспільства та його правових засад показує, що у процесі дослідження даної теми виникає багато питань, які потребують ретельного вивчення. Зокрема, визначення інформаційної політики держави. У боротьбі з інформаційними війнами необхідно приводити законодавство до європейських стандартів задля забезпечення збереження інтересів держави, а також аби захистити певні групи населення від шкідливого контенту, але при цьому має бути збережений принцип свободи слова.

Таким чином, для побудови ефективної інформаційної системи необхідно залучення не лише внутрішньодержавного законодавства, а й міжнародного за європейськими стандартами.

Перелік використаних джерел

1. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки [Електронний ресурс]: Закон України № 537-V від 09.01.2007 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67- р. // Урядовий портал. – С.1–32.
3. Березовець Л. В. Інституційне забезпечення – фундаментальна передумова побудови та розвитку інформаційного суспільства / Л. В. Березень // Інформаційне суспільство. Шлях України. – К., 2004.

Чорний Микола, Давидюк Віталій
курсанти навчальної групи ДР-642
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна

Mykola Chornyi, Vitaliy Davydjuk
cadet of the group DR-642
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs,
Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та політології
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor
Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
Dnipro, Ukraine

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕТВОРЕННЯ СУЧАСНИХ БІБЛІОТЕК THE PECULIARITIES OF LIBRARIES DEVELOPING

На сьогоднішній день в умовах євроінтеграції України, досить актуальним питанням є запровадження нових методів навчання з використанням сучасних інформаційних технологій, відповідно до європейських стандартів, які використовуються в системі освітнього процесу.

Однією з визначальних тенденцій сучасної наукової комунікації є міжнародний рух за відкритий доступ – рух за вільний та безперешкодний он-лайн доступ до наукових та освітніх матеріалів. Громадяни повинні мати широкий доступ до інформації та знань. Відкрита інформація є основою для розвитку демократичного суспільства. Реалізація державної політики повинна сприяти розширенню можливостей отримання інформації для всіх верств населення, у тому числі осіб з обмеженими можливостями, створенню інформаційного наповнення та якісного контенту.

Рівень розвитку наукового простору є визначальним чинником прогресу суспільства, їхнього духовного та інтелектуального зростання. Цим зумовлена необхідність пріоритетної державної підтримки наукових досліджень як джерела економічної могутності та політичної незалежності держави.

У зв'язку із швидким розвитком комп'ютерних технологій розробляються та впроваджуються системи дистанційної освіти, напрямки віртуально-освітніх та інформаційних просторів - сукупностей програмного і методичного забезпечення, спеціалізованих інтернет-ресурсів, засобів передачі даних через мережу Інтернет, які розраховані як на індивідуальні, так і на групові форми роботи.

Головними суб'єктами державної інформаційної політики в Україні є бібліотечні установи, які надають безкоштовний доступ до різних джерел інформації, знань і культурного надбання нації та світу і сприяють просвіті громадян в цілому. Сучасна бібліотека у свою чергу перетворюється в мульти-ресурсний, мультисервісний заклад, що забезпечує мульти-потреби читача або користувача.

Бібліотеки важливі для формування національної самосвідомості, патріотизму, підтримки національних традицій, розвитку культури і державної мови, розвитку всіх національно-етнічних спільнот, а також забезпечують інтеграцію людини у суспільство, її включення у соціальну комунікацію і взаємодію, розширюють освітні, культурні можливості, створюють умови для змістовного дозвілля і відпочинку [2].

Щоб змінити ставлення суспільства і окремих його громадян до бібліотек, необхідно, щоб сучасна бібліотека відповідала тим викликам, які сьогодні ставить інформаційне суспільство, базоване на знаннях. Бібліотека має забезпечити своїм громадянам вільний та рівноправний доступ до будь-яких видів документів незалежно від їх місця знаходження. Змінити імідж

бібліотеки в суспільстві, зробити її більш привабливою можливо за умов надання якісних інформаційних послуг, створення сучасної матеріальної бази і підвищення рівня кваліфікації працівників бібліотек, здатних використовувати інноваційні технології і методики [1].

Для вдосконалення даної проблеми Кабінет Міністрів України 23 березня 2016 року виніс розпорядження №219-р «Про концепцію якісних змін бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України до 2025 року». Головним завданням є в повному обсязі актуалізувати документно-інформаційні ресурси, покращити матеріально-технічну базу і технологічну інфраструктуру, підвищення рівня інформатизації, розвитку нових компетенцій персоналу та підвищення рівня соціального забезпечення бібліотекарів, модернізувати матеріально-технічну базу та інформаційно-технологічну інфраструктуру бібліотек відповідно до європейських стандартів, удосконалити та врегулювати стандарти бібліотечно-інформаційної галузі відповідно до міжнародних.

Більшість бібліотек України зараз переживають складний період переорієнтації на нові методи роботи, які повинні відповідати особливостям розвитку науки, освіти, змінам, які відбуваються у суспільстві. Ми, студенти, сподіваємось побачити бібліотеки, в яких можна отримати професійну допомогу у пошуку інформації, де працюють кваліфіковані, доброзичливі фахівці і куди молодь бажає повертатися. Хто знає, може настане час, коли молодь буде поспішати не у нічні клуби, кафе і бари, а піде отримувати задоволення у сучасні обладнані бібліотеки.

Перелік використаних джерел

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-osvita.org.ua/new/course/index.php?categoryid=5>
2. Концепція якісних змін бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України до 2025 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80>

Шевцова Діана
курсант групи ФЕБ-741

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна

Diana Shevtsova
cadet of group FEB-741

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs,
Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та політології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor
Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
Dnipro, Ukraine

ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА **BEHAVIORAL ECONOMY**

Поняття поведінкова економіка в нашій країні є новелою, хоча зародилось воно достатньо давно. Щодо тлумачення даного терміну, то це напрям в економічній теорії, який спирається саме на дослідженні психічних процесів людського мозку та інших факторів, які відповідають за їх рішення у різних економічних ситуаціях. Гучного визнання вона набула після отримання Нобелівської премії видатним американським вченим у галузі соціальних, політичних та економічних наук у 1978 році.

Чому питання поведінкової економіки є актуальним для нашого сьогодення, відповідь досить проста. Адже ми живемо в вік всесвітнього прогресу, а це означає, що і економічний прогрес зазнає значного впливу глобальних світових тенденцій. Люди, які є споживачами, достатньо обізнані в ринково-економічній сфері, тому і мають більше вимог до виробника. На нашу думку сьогодні є актуальним вивчати положення поведінкової економіки, як одного з основних інструментів для підвищення рівня ефективності у сфері бізнесу та маркетингу.

Говорячи про поведінкову економіку як науку, то вона ґрунтується на дослідженнях з різних галузей знань, таких як психологія, економіка, філософія, фінанси, соціологія та культурологія. Цим самим в сукупності вона формує широкий вибір концепцій, методів, та напрямів. Вагомий внесок у дослідження цієї молодого науки зродили такі відомі зарубіжні науковці, як Д. Канеман, М. Алле, Л. Фестингер, Г. Ле Бон, Г. Саймон, А. Тверські, Р. Тейлер та Д. Аріелі.

Потрібно звернути увагу, що зараз теоретики все частіше звертаються до нових концепцій виходячи з емпіричних свідчень про людську поведінку та хибності економічних моделей, тим самим вони повністю ігнорують психологічні, соціальні, когнітивні та емоційні фактори, які сильно впливають на прийняття рішень у реальному житті. У зв'язку із постає потреба в уточненні економічних моделей, що зумовлюють реальну поведінку економічних суб'єктів.

Під впливом розвитку поведінкової економічної теорії таке поняття як «людина економічна» трансформується на поняття «людина ірраціональна». Саме це являється ще одним доказом того, що рішення дуже часто приймаються під впливом когнітивних помилок, які змінюють погляд на загальновідомі факти. Виходячи з цього слід зазначити, що усталені економічні моделі не можуть обґрунтувати поведінку суб'єкта, оскільки вона є оберненою до принципу максимізації корисності. У 1985 р. піонером у дослідженні сфери нераціональної поведінки, виступив французький соціолог Г. Ле Бон [1], який визначив одну з основних причин невиправданої поведінки людини – «ефект натовпу». Вчений довів, що люди, групуючись, стають одним цілим і починають поводитися зовсім не так, як вони діяли б наодинці.

Поведінкова економіка визнає, що в реальному житті людина може діяти на неефективних ринках з неповною інформацією, брати участь у фінансових пірамідах, цінувати більше те, що вона може заробити у короткостроковій перспективі, ніж в довгостроковій, приділяти недостатньо уваги суспільним інтересам, підкорятися нераціональним вказівкам з боку урядових організацій. Необхідно відзначити, що методи, які використовує поведінкова економіка, є аналогічними до тих, які застосовуються в інших галузях економіки. Спочатку найбільш поширеними були експериментальні методи. анкетування. Експерименти відіграли велику роль на початковому етапі розвитку поведінкової економіки, оскільки експериментальний контроль є досить ефективним для пояснення поведінки, яка відрізняється від прийнятих стандартів [5]. Проте останнім часом поведінкова економіка використовує весь спектр методів, що використовуються в економічних дослідженнях: це статистичні методи, аналіз, математичне та комп'ютерне моделювання та ін. Це дає змогу визначити певні закономірності в поведінці ринкових агентів та на основі їх розробляти маркетингові стратегії.

Поведінкова економіка цілеспрямовано йде до визнання в економіці, але не слід забувати, що своєю появою вона зобов'язана знанням з інших дисциплін, які є більш дослідженими на сьогодні. Дослідження даної теорії може надати значного поштовху у вирішенні проблеми ціноутворення, побудови ефективних маркетингових стратегій, розроблення цінного для споживача продукту, більш точне прогнозування. Також вона дає змогу роз'яснити поведінку людини, яка робить перший вибір не тільки з точки економіки, а й таких різних галузях знань, як психологія, економіка, філософія, фінанси, соціологія та культурологія.

Перелік використаних джерел

1. Le Bon G. The Crowd / G. le Bon. – New York : Penguin Books, 1977
2. Colin F. Camerer, George Loewenstein Behavioral Economics: Past, Present, Future: Princeton University Press, 2004. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://sds.hss.cmu.edu/>

Шевчук Наталія
група 2-М-9/9
ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»,
м.Тернопіль, Україна
Natalia Shevchuk,
group 2-М-9/9
State Higher Educational Establishment «Ternopil College of Food Technology and Trade»,
Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Березівська Надія Стефанівна,**
викладач вищої кваліфікаційної категорії
ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»
м.Тернопіль, Україна
Scientific supervisor: **Nadiya Berezivska,**
teacher of higher qualification category
State Higher Educational Establishment
«Ternopil College of Food Technology and Trade»,
Ternopil, Ukraine

ЯК ПОКРАЩИТИ БІЗНЕС-КЛІМАТ В УКРАЇНІ **HOW TO IMPROVE BUSINESS CLIMATE IN UKRAINE**

Створення сприятливих умов і покращення бізнес-клімату для підприємництва в Україні є одним з найважливіших пріоритетів для забезпечення економічного зростання.

Україна продовжує залишатися європейським аутсайдером за рівнем інвестиційної привабливості. Глава комітету ВРУ з питань промислової політики і підприємництва Віктор Галасюк зазначив, що в Україні рівень прямих іноземних інвестицій на душу населення один з найнижчих у Європі, і становить всього 917 доларів на 1 людину. Цей показник в Білорусії вищий удвічі, в Польщі – у 6 разів, в Німеччині – у 15 разів, в Швеції і Норвегії – у 31 рази [1].

За даними Світового банку, за показником чистих прямих іноземних інвестицій, Україна значиться поруч з Ганою, Венесуелою і Бангладеш. Американські інвестиції в економіку України становлять всього 533 млн. доларів, китайські – близько 240 млн. доларів. Крім того, щорічно з України в офшорні юрисдикції виводиться близько 8 млрд. доларів [2].

Складна ситуація і з внутрішніми інвестиціями. За оцінками Vox Ukraine, на руках у українців знаходиться сума понад 50 млрд. доларів, це в 3 рази більше валютних резервів країни, і перевищує обсяг усіх іноземних інвестицій в Україну [3]. Більша частина цих коштів продовжує залишатися за межами економіки, оскільки рівень довіри громадян до банків та інших фінансових організацій продовжує залишатися вкрай низьким. З 2014 року в країні закрилося понад 90 банків, втрати українців у збанкрутілих банках склали близько 10 млрд. доларів [3].

Розвиток внутрішнього інвестування значною мірою стримує інфляція і девальвація національної валюти. Тому у українців досі залишаються популярними заощадження в доларах і євро.

Бізнес розвивається там, де створені сприятливі для цього умови, зазначив Віктор Галасюк. При цьому, за даними опитування 58% підприємців вважають, що держава заважає і обмежує можливості для бізнесу, 28% підприємців вважають державу загрозою для бізнесу, і тільки 14% називають державу партнером для бізнесу. Негативний рівень оцінок економічних умов з боку українського бізнесу є однією з причин низького рівня інтересу іноземних інвесторів до нашої країни [1].

За індексом ведення бізнесу Україна має нижчий показник, ніж у сусідніх країнах. Це ще одна причина, чому іноземні інвестори обходять нашу країну стороною.

На думку директора з маркетингу Метінвест Холдинг Романа Курашева, традиційними проблемами для розвитку бізнесу залишаються неефективна судова система, корупція, і захист прав інвесторів [2].

Українському бізнесу складно конкурувати на міжнародних ринках, оскільки для фінансування компаній немає внутрішнього ринку капіталу, тому доводиться залучати гроші на зовнішніх ринках. А високі кредитні ставки в Україні помітно знижують конкурентоспроможність української продукції.

Для збільшення інвестицій і забезпечення стабільного економічного зростання, в Україні потрібно створити набагато кращі умови для ведення бізнесу, ніж в сусідніх країнах, вважає Віктор Галасюк. Якщо за рівнем прямих іноземних інвестицій на душу населення Україна вийде на рівень Польщі, це принесе в економіку близько 200 млрд. доларів [1].

На думку Галасюка, вже зараз необхідно провести низку перетворень, які сприятимуть покращенню бізнес-клімату [1]:

- Спрощення доступу бізнесу до інфраструктури. На розгляді парламенту перебуває законопроект, який встановлює принцип безкоштовного підключення до інженерних мереж. Також у відкритому доступі буде викладатися інформація про наявність вільних потужностей і точок для підключення. Якщо підприємець підключається до інженерних комунікацій самостійно, витрати, понесені при підключенні, будуть повернуті йому протягом шести місяців.

- Пріоритет українському виробнику. При рівних умовах пріоритет отримує той, хто виробляє свою продукцію в Україні. Щоб не сталося, як з гучним тендером на закупівлю трамваїв у Києві, коли польська компанія Pesa виграла тендер на 1,8 млрд. грн., запропонувавши ціну на 1 тис. грн. менше, ніж український виробник.

- Для прискорення модернізації виробництва в Україні пропонується спростити доступ бізнесу до інноваційного обладнання. Зараз створення нових виробництв стримується високими ввізними митами на імпортне обладнання. Скасування ввізного мита на високотехнологічне та інноваційне промислове обладнання сприятиме реалізації інвестиційних проектів з модернізації української промисловості і дасть позитивний ефект для економіки.

- Податкові пільги в секторі виробництва і інновацій. Хорошим прикладом може стати Словаччина, яка для всього світу стала сенсацією, країною – відкриттям для великих інвестицій, ставши світовим лідером з виробництва автомобілів з розрахунку на 1000 осіб.

- Лібералізація експортних операцій. Пропонується продовжити лібералізацію валютного законодавства, спростити процедури митного оформлення для експортерів і зняти законодавчі обмеження, що перешкоджають зростанню експорту товарів і послуг.

- Запуск роботи експортно-кредитного агентства (ЕКА) дозволить забезпечити пільгове кредитування, страхування та гарантування експортних поставок на зовнішні ринки. На даний момент відсотки по експортних кредитах, а також вартість страхування експорту в Україні значно вищі, ніж в країнах ЄС.

У нашій країні відсутня державна підтримка страхування і фінансування експорту, вітчизняні експортери працюють в умовах нерівноправної конкурентної боротьби на міжнародних ринках товарів і послуг.

Як очікується, запуск ЕКА дозволить збільшити обсяги експорту та промислового виробництва в Україні, і залучити додаткові інвестиції в економіку.

- Стимулювати розвиток сфери інновацій, в тому числі через розвиток інноваційних парків.

- Відкриття торгових представництв України в інших країнах з метою активізації зовнішньоекономічних зв'язків українського бізнесу.

Отже, створення привабливих умов для ведення бізнесу в Україні, стабільна правова база та забезпечення державних гарантій для інвесторів сприятиме подоланню економічної стагнації і вихід країни на стійке економічне зростання. А також дасть можливість знизити рівень вивезення сировини і капіталу з країни і обмежити відтік кваліфікованих кадрів за кордон.

Перелік використаних джерел

1. <http://komprompol.rada.gov.ua>
2. <https://news.finance.ua/ua/news/-/412344/kroky-nazustrich-yak-polipshyty-biznes-klimat>
3. <https://finance.ua>

Шимків Лілія

група 3-ТКД-132/9

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»,

м. Тернопіль, Україна

Lily Shimkiv

group 3-TKD-132/9

State Higher Educational Establishment

«Ternopil College of Food Technology and Trade»,

Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Обуд Оксана**

викладач – методист, викладач маркетингу

ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій і торгівлі»

м. Тернопіль, Україна

Scientific supervisor: **Oksana Obud**

teacher – methodologist, marketing instructor

State Higher Educational Establishment

«Ternopil College of Food Technology and Trade»

Ternopil, Ukraine

УКРАЇНА ТА БІЗНЕС UKRAINE AND BUSINESS

За останні роки Україна зробила низку кроків назустріч бізнесу. Результатом цього стало підняття нашої держави у рейтингу Doing Business за останні три роки більше, ніж на 50 позицій. Та попри значні зрушення у напрямі полегшення умов ведення бізнесу, на цьому шляху лишається чимало каменів спотикання. Та я вважаю, що найважливіший крок – це залучення іноземних інвестицій до інфраструктури нашої країни. Але іноземні інвестори ставляться з недовірою, головна причина цієї недовіри - катастрофічно низька кількість або повна відсутність якісних інвестиційних проектів українських компаній. Тимчасом вільних фінансових ресурсів у світі стає все більше. Як недавно повідомив Bloomberg, неінвестовані кошти всіх світових фондів на 1 вересня 2017 року становили 963,3 млрд. дол.

За даними Держстату, іноземні інвестиції в Україну за січень-червень 2017р. не досягли навіть рівня 2015 року і становили 0,7 млрд. дол. Це з урахуванням того, що величезна їх частина є реінвестуванням українських бізнесів. Чому так відбувається і що з цим робити?

Найперше, що потрібно зробити – скласти якісний інвестиційний проект. Він повинен включати в себе історичні дані за мінімум три роки діяльності бізнесу і найголовніше — фінансову модель з прогнозами зростання компанії на майбутні п'ять років. На жаль, 95% клієнтів, які звертаються до нас з проханням знайти іноземного інвестора, не мають таких документів. Чому такий план важливий для інвестора? Тільки глибоко розуміючи ринок і своє місце в ньому, можна якісно спрогнозувати майбутнє. А глибока аналітика ринків, на яких працює компанія, має для інвестора першочергове значення. Саме широка ринкова експертиза і знання свого продукту зможе по-справжньому ефективно реалізувати весь потенціал компанії. Якщо у компанії нема своїх ресурсів для підготовки такого документа, його можна замовити у професійного консультанта. Вартість цієї роботи варіюється від 3 тис дол. до 30 тис дол. і триває один-три місяці залежно від розміру бізнесу.

Друге, це швидкість і якісні комунікації. В Україні низька культура бізнес-комунікацій. Іноді відповіді на лист або дзвінок можна чекати місяцями.

Багато українських компаній не розуміють, що інвестор не готовий чекати два місяці, поки компанія заповнить його заявку на фінансування на один аркуш або відправить свою фінансову звітність англійською мовою за три роки.

Таке ставлення до інвестора підтверджує неготовність українського бізнесу до спілкування з іноземними партнерами. З власного досвіду можу сказати, що список документів, які вимагають 99% інвесторів, зводиться до трьох пунктів.

1. Інвестиційний меморандум і його стислий зміст, де мусить бути інформація про діяльність компанії за три роки, опис ринку, резюме ключової команди, інвестиційний проект, організаційна та юридична структури, фінансовий прогноз на п'ять років з обрахунком окупності проекту.

2. Фінансова модель у форматі Excel з усіма вихідними даними і формулами.

3. Хмарний дата рум з оригіналами юридичних і фінансових документів компанії, включаючи ліцензії, дозволи, патенти.

Звісно ж, усі документи повинні бути перекладені англійською мовою. За їх наявності іноземний інвестор у 90% випадках ухвалює рішення про продовження переговорів протягом двох-трьох робочих днів.

Сьогодні перемагають не сильні, а швидкі.

Третє, величезний відсоток відмов з боку інвестора отримують ті українські компанії, які не мають кваліфікованих членів команди для роботи з інвесторами і не хочуть звертатися за підтримкою до професійних інвестиційних банкірів.

Часто власники бізнесу не знають, що після кризи 2008 року більшість інвестиційних брокерів працюють винятково на результат і отримують оплату тільки після надходження коштів від інвестора на рахунок компанії.

Професійний інвестиційний менеджер не тільки допоможе вчасно підготувати весь пакет документів, а й проведе переговори з різними інвесторами, захищаючи інтереси компанії. При цьому робота не закінчується отриманням фінансування, а триває протягом усього часу інвестиційного партнерства.

Отже, дотримуючись цих рекомендацій, іноземні інвеститори будуть тільки раді співпрацювати з нами. Адже, згідно з проведеним опитуванням світових інвестиційних фондів, який провело авторитетне світове інвестиційне видання Institutional Investor, Україна очолила рейтинг найперспективніших країн для інвестицій в регіоні Європи, Близького Сходу та Африки (ЕМЕА). Тільки той досягає мети, хто йде.

Перелік використаних джерел

1. <http://forumkyiv.org/uk/forum/2017/program/tri-kroki-nazustrich-biznesu:-infrastruktura-podatki-finansuvannya>
2. <https://www.epravda.com.ua/columns/2017/10/26/630492/>

Штука Юліанна
студентка групи 3-МД-8/9
ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій та торгівлі»,
м. Тернопіль, Україна

Juliana Stuka
student group 3-MD-8/9
State Higher Educational Institution «Ternopil College of Food Technologies and Trade»,
Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Меленчук Юлія Тарасівна**
к.е.н., викладач, ДВНЗ «Тернопільський коледж харчових технологій та торгівлі»,
м. Тернопіль, Україна

Scientific supervisor: **Yuliia Melenchuk**
Ph.D., lecturer,
State Higher Educational Institution «Ternopil College of Food Technologies and Trade»,
Ternopil, Ukraine

МАЛИЙ БІЗНЕС – ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЛЯ КРАЇНИ **SMALL BUSINESS - ECONOMIC POTENTIAL FOR THE COUNTRY**

За останні роки Україна зробила низку кроків назустріч бізнесу. Результатом цього стало підняття нашої держави у рейтингу Doing Business більше, ніж на 50 позицій. Та попри значні зрушення у напрямі полегшення умов ведення бізнесу, на цьому шляху лишається чимало каменів спотикання. На часі спрощення приєднання нових підприємств до інфраструктури, у першу чергу, до електромереж, полегшення доступу до кредитів, зміни у системі оподаткування.

Власний бізнес — це гідна справа, якій можна присвятити все своє життя. На жаль, наша країна пропонує не найвигідніші умови для розвитку малого та середнього бізнесу. Безпосередньо на тенденції розвитку малого підприємництва в Україні впливає негативна динаміка основних макроекономічних показників. А саме, спад ВВП призвів до зменшення внутрішніх фінансових ресурсів держави, зниження купівельної спроможності населення та інше.

Малі підприємства фінансують свій подальший ріст із прибутку. Якби вони могли залишати більшу частину доходів у себе, загальний рівень інвестицій значно збільшився б. Це б дало можливість підприємствам іти на ризик вкладати свої кошти та сили у новостворювані фірми, або в існуючі компанії. Зниження рівня податків допомогло б зробити рівень українських капіталовкладень менш залежним від впливів іноземного капіталу.

Суттєві труднощі для підприємців створює велика кількість різноманітних податків та нестабільність оподаткування, тому варто спростити систему оподаткування. Отже, головним напрямком підтримки малого бізнесу повинна стати система податкових пільг. Законодавством України не передбачено додаткових пільг для малого бізнесу. Пільги при сплаті податків є єдиною перевагою для підприємств незалежно від організаційно-правових форм.

Перехід України до ринку супроводжується становленням та розвитком малих підприємств, завданням яких є формування й насичення ринку товарами і послугами, сприяння розвитку конкуренції та послабленню монополізму, розширенню робочих місць.

Отже, малі підприємства в Україні у своїй діяльності стикаються з великими труднощами. Економіка України має великий потенціал, але дуже важливо, щоб ресурси, ризик та ініціатива, державна підтримка були тісніше пов'язані між собою. Економічного росту держава може набути, перш за все, надавши більше свободи підприємцям та дати їм можливість отримувати адекватну винагороду за їх зусилля.

Виконання заходів щодо забезпечення розвитку малого підприємництва - складний і тривалий процес, однак вже сьогодні необхідно закласти організаційні, правові та економічні засади відповідної державної політики.

Ярмоленко Влада
студент, кафедра міжнародної торгівлі
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет,
м. Київ, Україна
Vlada Yarmolenko
Student of the Department of international trade
Kyiv National University of Trade and Economics,
Kyiv, Ukraine
Науковий керівник: **Жук Олена Сергіївна**
к.е.н, асистент кафедри економіки та фінансів підприємства,
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет,
м. Київ, Україна
Scientific supervisor: **Olena Zhuk**
Candidate of Economic Sciences,
Assistant of the Department of Economics and Business Finance
Kyiv National University of Trade and Economics,
Kyiv, Ukraine

**ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ:
СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ
FINANCING DEVELOPMENT OF THE SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES:
WORLD AND DOMESTIC EXPERIENCE**

На сучасному етапі економічного розвитку Україна прагне стати гідним гравцем світової економічної арени та подолати наявні кризові явища. Для цього надзвичайно важливо мати потужний малий та середній бізнес який зараз, нажаль, перебуває у скрутному становищі. Поліпшення умов ведення бізнесу, підтримка підприємницької ініціативи громадян, стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів малого підприємництва, зміцнення їх фінансового стану у цілому здатні надати нові імпульси для виведення вітчизняної економіки з кризи.

Підтримка малого та середнього бізнесу – це шлях, який дозволить найбільш ефективним методом подолати кризу та відсталість деяких регіонів, виведе економіку України на новий рівень.

Головною проблемою розвитку малих підприємств є брак оборотних коштів. У зв'язку з цим, на підприємствах малого та середнього бізнесу існує потреба в залученні додаткових джерел фінансування. Компанія може обрати джерело фінансування, яке їй більш підходить: 1) Внутрішні ресурси (тобто фінансування за рахунок нерозподіленого прибутку, за рахунок до капіталізації або банківського кредиту під депозит власника та ін.). 2) Традиційне банківське кредитування. 3) Випуск корпоративних облігацій на власному або іноземному ринку. 4) Комерційне кредитування – передоплата товару покупцями та розстрочення оплати постачальникам. 5) Операції РЕПО – це фактично кредит під заставу цінних паперів, які перебувають у власності компанії, з переходом права власності на ці папери до кредитора на час кредитування. 6) Факторинг, лізинг, проектне фінансування, експортне фінансування і т.д. (1).

Найбільшу роль у кредитуванні українського бізнесу відіграють міжнародні фінансові організації. Звичайно, такі організації можуть дати більше коштів, ніж будь-який резидент, до того ж за порівняно невисокі відсотки, та підприємці мають змогу отримати довготерміновий кредит, що рідко роблять комерційні банки України. Але отримати такий кредит можуть далеко не всі, тільки ті, які підходять під певні критерії.

Яскравим прикладом слугують програми від Європейського банку реконструкції та розвитку: від залучення експертів-консультантів до надання грантів. Європейський банк реконструкції та розвитку підтримує підприємців, в різних галузях промисловості. Гранти

видають на діяльність, пов'язану з розвитком бізнесу. ЄБРР виділяє гранти підприємствам зі штатом меншим ніж 250 осіб, період діяльності яких не перевищує 2 років (2).

Що ж до коштів від резидентів, то малі та середні підприємства намагаються залучити кошти банків у свій бізнес. Багато банків пропонують послуги по кредитуванню малих та середніх підприємств, розробляються та впроваджуються нові програми задля стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу.

Наприклад «ПриватБанк». «ПриватБанк» є найбільш «підприємницьким» банком України: з початку року кількість корпоративних клієнтів банку збільшилася на 160 тисяч, банк обслуговує понад 800 тисяч рахунків юридичних осіб і підприємств. За даними дослідження банківського ринку, проведеного GFK Ukraine, рахунками та іншими послугами «ПриватБанку» користуються 58,4% юридичних осіб та 73,2% приватних підприємств (3).

Мале підприємництво в Німеччині є одним з найважливіших секторів економіки. Уряд здійснює підтримку малого підприємництва як фінансову, так і технологічну. Уряд Німеччини надає пільги для отримання кредиту для розвитку малого підприємництва. До основних програм, спрямованих на розвиток малого та середнього підприємництва в Німеччині належать: «Концепція розвитку науково-технічної політики по відношенню до підприємств малого і середнього підприємництва»; «Стимулювання заощаджень для відкриття власного бізнесу». Для реалізації і контролю виконання даних програм був створений спеціальний орган державного призначення - Кредитний рада з відновлення, який відноситься до федерального керівництва Німеччини. Також дані програми сприяють отриманню кредитів суб'єктами малого підприємництва для розвитку їх бізнесу із застосуванням низьких процентних ставок по кредитах (5-8%) та збільшенням терміну користування кредитними коштами до 5-15 років (4).

Отже, ступінь розвитку малого та середнього підприємництва в Україні та у провідних країн світу дуже різний. Держава надавала недостатню підтримку підприємництву. Національні банки також не вважали сектор малого та середнього підприємництва гідним для того, щоб з ним співпрацювати, адже це дуже дрібна та ризикована справа. Щодо міжнародних організацій, то далеко не всі підприємці мали можливість отримати кошти саме звідти. Це призвело до того, що підприємства змушені були виживати власними коштами, що, в свою чергу, стало причиною того, що малий та середній бізнес зазнав занепаду. Коли постало питання: «Як вивести економіку із кризи та забезпечити економічний розвиток?», стало зрозуміло, що потрібен новий поштовх розвитку малого та середнього підприємництва, адже саме розвинений малий та середній бізнес – ознака прогресивної економіки.

На даному етапі відбувається трансформація України до європейських стандартів та програм, що має позитивно вплинути на сектор малого та середнього бізнесу. Існують загальноєвропейські програми та організації фінансування, які, на мою думку, без сумніву, допоможуть розвиватися українським підприємцям.

Наразі держава намагається підтримати підприємців, дати їм основу та поштовх для розвитку. Міністерство економічного розвитку і торгівлі розробило Стратегію розвитку малого та середнього бізнесу в Україні до 2020 року. Вона передбачає, що український малий та середній бізнес повинен наростити обсяги реалізації, частку у валовій доданій вартості та прибутки. Держава буде продовжувати підтримувати малий та середній бізнес та поступово вводити нові програми, які виведуть підприємства із занепаду.

Перелік використаних джерел

1. Богун К. В. Удосконалення фінансової інфраструктури малого підприємництва в межах державно-приватного партнерства / К. В. Богун // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. – 2010. – № 3. – С. 104–108.

2. Офіційний веб-сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nfp.gov.ua>

3. Офіційний веб-сайт ПАТ КБ «Приватбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://privatbank.ua/news/2017/11/10/privatbank-podvojiv-kreditni-limiti-ukrajinskomu-biznesu>

4. Офіційний веб-сайт технопарку «Ремзавод» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.remzavod.biz/e9.html>

Яцків Вікторія, Черкас Катерина
курсанти групи ФЕБ-741
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна
Viktoriia Yaktsev, Kateryna Cherkas
cadets of group FEB-741
Cadets of the I-course of the Faculty of Economics and Legal Security
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs,
Dnipro, Ukraine
Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та політології
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна
Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor
Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
Dnipro, Ukraine

ДО ПРОБЛЕМИ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ У СВІТ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ TO PROBLEMS OF INTRODUCTION OF UKRAINE IN THE WORLD OF DIGITAL ECONOMY

На нашу думку, економіка - це те, за допомогою чого люди задовольняють свої потреби різними ресурсами, для того щоб реалізувати себе перетворити країну в сучасному світі. В Європейських країнах є актуальною тема розвитку цифрової економіки.

Цифрова економіка передбачає потужне перетворення всіх сфер життєдіяльності для подальшого просування країн на світовому ринку та забезпечує великі можливості для держави, громадян та суспільства. На жаль, нестача ресурсів та невисокий економічний розвиток в цілому створюють певні перешкоди для розвитку країни, і як наслідок, спостерігається відставання від економічного зростання в світі. Але це не причина нехтування світовими тенденціями.

Проблема входження нашої країни у світ цифрової економіки полягає у тому, що не усі державні установи готові створити необхідні умови для реалізації сучасної економічної стратегії. Актуальність даної теми полягає в тому, що ті компанії, які вкладають кошти в інформаційні технології можуть розраховувати на те, що країна досягне процвітання в сучасних технологіях, та із застосування цифрової економіки населенню стане простіше користуватися повсякденним обладнанням. А для країни це крок вперед із надзвичайними можливостями прорватися у ряди найуспішніших країн світу, на які будуть рівнятися інші.

За даними Всесвітнього економічного форуму, у 2015 році частка цифрової економіки у загальносвітовій економіці перевищила 20% і стрімко зростає. Цифрова економіка є дуже поширеною в Німеччині та Великобританії, Україні є до чого йти, є в кого навчатися і на кого рівнятися. Наша держава повинна зробити масштабну трансформацію цифрової економіки базових сфер життєдіяльності, передусім в освіті та медицині, вона намагається використовувати сучасні технології та вже є певні кроки щодо зростання ВВП країни.

В Україні вони вже частково використовуються цифрові технології. Найбільш яскравим прикладом є агропромислова сфера, де завдяки цифровим технологіям передові компанії збільшують свої ROI від 30% до 90%. Якщо забезпечити цифрову трансформацію всієї аграрної сфери, можна досягти високих результатів. Теж саме стосується практично усіх галузей промисловості. Зокрема, для сфери медицини цифрова економіка означає поступовий перехід до онлайн-медицини. Для освіти цифрова економіка — це запровадження поняття "цифрова освітня послуга", коли учень має в школі доступ до Wi-Fi з високою мінімальною швидкістю, електронні підручники, планшет, мультимедійний контент. Задяки цьому навчання тоді стає цікавою грою, а не нудним зубрінням поживчих підручників.».

«Цифровий» стрибок...

Рис. 1. Розвиток цифрової економіки

У своєму інтерв'ю (від 16.01.2018 р.) голова Державного агентства з питань електронного урядування Олександр Рижков показав, що успішний досвід Естонії, Ірландії, Швеції та Ізраїлю свідчить, що безпосередній ефект від комплексного розвитку цифрової економіки становить 20% ВВП протягом п'яти років, а ROI інвестиції в цифрову трансформацію сягає 500% [1].

Сьогодні Україна знаходиться на унікальному етапі розвитку, коли є шанс зробити так званий «цифровий стрибок» у ключових сферах економіки. Тобто, швидко перейти на новий щабель розвитку в цих сферах, минаючи проміжні стадії, і почавши використання відразу сучасних систем, минаючи кілька поколінь технологій. У нас є можливість одразу взяти кращі технології і почати їх використовувати для розвитку. З введенням цифрової економіки наші підприємства стануть більш конкурентоспроможними на зовнішньому ринку. Поки це вдається невеликій кількості підприємств в історично великих галузях [2].

Отже, цифрова економіка може створити багато можливостей для комфортного життя українців. Але для створення перспективи цифрового ринку потрібні розробки, підходи та прогнозування подальшого розвитку не тільки економіки але й інших галузей. Отже, в Україні є всі умови для здійснення "цифрового стрибка" та переходу на більш високий технологічний рівень розвитку. Цифрова економіка — це не мода і не забаганка, це необхідність та основа нашого майбутнього.

Перелік використаних джерел

1. Риженко О. Як цифрова економіка змінить Україну [Електронний ресурс] / О. Риженко. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2018/01/16/633057>
2. Інтерв'ю Укрінформ. Україна переходить на “цифрову економіку”. Що це означає? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2385945-ukraina-perehodit-na-cifrovu-ekonomiku-so-ce-oznacae.html>

Підписано до друку 25.03.2018. Формат 60×84, 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура TimesNewRoman.
Умовно–друк. арк. 7,5. Наклад – 50 прим.
Замовлення № 250318

Друк ФОП Паляниця В. А.
Свідоцтво ДК №4870 від 20.03.2015 р.
м. Тернопіль, вул. Б. Хмельницького, 9а, оф.38.
тел. (0352) 528–777.